

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Cahier 2019-7

Capaciteitsbehoefte Justitiële Ketens t/m 2024

Beleidsneutrale ramingen

D.E.G. Moolenaar
R.J. Decae
F.P. van Tulder
P.R. Smit
A.G. Kriege

de Rechtspraak

**Raad voor de
rechtspraak**

Cahier

De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Voorwoord

Tot 1996 maakte het ministerie van Justitie eens in de vier jaar een raming van de capaciteitsbehoefte in de justitiële inrichtingen. Omdat een frequentie van eens in de vier jaar als onvoldoende werd ervaren, zegde toenmalig Minister Sorgdrager in 1996 aan de Tweede Kamer toe dat het ministerie voortaan elk jaar een raming van de behoefte aan sanctiecapaciteit zou maken. Daarbij zouden ook de extramurale sancties aan de orde komen. In 1998 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) de taak op zich genomen om jaarlijks een actualisering van de ramingen te maken. In 1999 publiceerde het WODC het eerste rapport in dit kader, gevolgd door de jaarlijkse edities in de periode 2001-2003.

In 2003 hebben de ministeries van Justitie, Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Algemene Zaken de afspraak gemaakt dat het ministerie van Justitie een integraal model voor de justitiële keten zal ontwikkelen. Besloten is om het bestaande model voor de sanctiecapaciteit uit te breiden tot het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ). Dit model omvat de hele veiligheidsketen, de civiele rechtspraak, de bestuursrechtspraak en de civiele rechtsbijstand. In 2004 werd het eerste rapport met de PMJ-ramingen gepubliceerd (destijds alleen de veiligheidsketen), gevolgd door jaarlijkse edities tot en met 2018.

Het voor u liggende rapport is het twintigste in de reeks van ramingsrapporten. De ramingen over de rechtspraak zijn door het WODC en de Raad voor de rechtspraak gezamenlijk opgesteld, terwijl de overige ramingen alleen door het WODC zijn gemaakt. De ramingen zijn beleidsneutraal, hetgeen wil zeggen dat ze uitgaan van gelijkblijvend beleid. Ramingen van het effect van voorgenomen beleids- en wetswijzigingen worden gemaakt door de beleidsdirecties van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Parket Generaal, de Raad voor de rechtspraak en diverse uitvoeringsorganisaties. De beleidsneutrale ramingen samen met de geraamde beleidseffecten vormen de beleidsrijke ramingen. De beleidsrijke ramingen vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het WODC maar onder de verantwoordelijkheid van de beleidsdirecties van het ministerie van Justitie en Veiligheid, het Parket Generaal, de Raad voor de rechtspraak en diverse uitvoeringsorganisaties. De beleidsrijke ramingen zijn niet in dit rapport opgenomen, maar zijn terug te vinden in de Kamerbrief 'PMJ-ramingen tot en met 2024' van de Minister van Justitie en Veiligheid (mei 2019) en zullen tevens worden opgenomen in de begroting 2020 van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Bij de vervaardiging van de ramingen is het WODC afhankelijk van gegevens die anderen aanleveren. De vele betrokkenen daarbij kunnen we niet allen noemen, maar hun inspanningen om de gegevens op tijd beschikbaar te hebben, worden zeer gewaardeerd. Speciale dank gaat uit naar Nol van Gemmert (DJI) voor zijn bijdrage aan de tbs-ramingen.

Sunil Choenni
Afdelingshoofd
Statistische Informatievoorziening
en Beleidsanalyse van het WODC

Ids Tijsseling
Directeur
Bureau van de
Raad voor de rechtspraak

Inhoud

Afkortingen — 7

Samenvatting — 9

1 Inleiding — 13

- 1.1 Onderzoeksvragen — 13
- 1.2 Werkwijze — 14
- 1.3 Wijzigingen ten opzichte van de vorige ronde — 15
- 1.4 Opbouw — 15

2 Achtergrondfactoren — 17

- 2.1 In het PMJ gebruikte achtergrondfactoren — 17
  - 2.1.1 Demografische achtergrondfactoren — 19
  - 2.1.2 Maatschappelijke achtergrondfactoren — 23
  - 2.1.3 Economische achtergrondfactoren — 25
  - 2.1.4 Institutionele achtergrondfactoren — 29
- 2.2 Opmerkingen — 30

3 WAHV-zaken — 33

4 Overtredingen — 35

5 Misdrijven — 39

- 5.1 Opsporing — 39
- 5.2 Slachtofferzorg — 42
- 5.3 Vervolgning en berechting in eerste aanleg — 44
- 5.4 Hoger beroep en cassatie — 47

6 Tenuitvoerlegging — 51

7 Reclassering, kinderbescherming en rechtsbijstand in strafzaken — 57

- 7.1 Reclassering en kinderbescherming in strafzaken — 57
- 7.2 Rechtsbijstand in strafzaken — 60

8 Civiel recht en bestuursrecht — 63

- 8.1 Civiele rechtspraak — 63
- 8.2 Bestuursrechtspraak — 66
- 8.3 Kinderbescherming in civiele zaken — 70
- 8.4 Vreemdelingenbewaring — 72
- 8.5 Rechtsbijstand in civiele en bestuursrechtelijke zaken — 73

9 Nawoord — 77

Summary — 79

Literatuur — 81

Bijlagen

- 1 Vereenvoudigd schema van het PMJ — 85
- 2 Beleidsneutrale ramingen t/m 2024 per ketenpartner — 87
- 3 Elasticiteiten — 99

Afkortingen

AMA	Alleenstaande minderjarige asielzoeker
ASAA	Afstand, screening, adoptie en afstammingsvragen
Arob	Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOPZ	Bijzondere opnemings psychiatrische ziekenhuizen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBB	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
CPB	Centraal Planbureau
CRvB	Centrale Raad van Beroep
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
EK	Enkelvoudige kamer
FPC	Forensisch-psychiatrische centra
GJZ	Gesloten jeugdzorg
GW	Gevangeniswezen
Halt	Het Alternatief
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere arbeidsongeschikte zelfstandigen
ISD	Inrichting voor stelselmatige daders
ITB	Individuele trajectbegeleiding
IVM	Integrale Veiligheidsmonitor
JJI	Justitiële jeuginrichting
LCA	Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen
MEV	Macro-economische verkenning
MK	Meervoudige kamer
MinJenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
MinVenJ	Ministerie van Veiligheid en Justitie
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar Ministerie
ots	Ondertoezichtstelling
OvJ	Officier van justitie
PaG	Parket Generaal
PIJ	Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen
PMJ	Prognosemodel Justitiële Ketens
RISc	Recidive-inschattingschalen
RSJ	Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Slachtofferhulp Nederland
STP	Scholing- en trainingsprogramma
SYSWOV	Systeem woningvoorraad
tbs	Terbeschikkingstelling
TRIAS	Transactie Innings- en Afhandelingssysteem
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften

WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WW	Werkloosheidswet
ZM	Zittende magistratuur

Samenvatting

Dit rapport beschrijft de ramingen van de capaciteitsbehoefte van de justitiële ketens tot en met 2024. Het gaat daarbij om ramingen van de instroom en uitstroom van diverse ketenpartners binnen de justitiële ketens (aantallen te behandelen zaken e.d.) en de capaciteitsbehoefte voor intramurale voorzieningen (aantal plaatsen in justitiële inrichtingen). De ramingen voor de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke rechtspraak zijn de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en de Raad voor de rechtspraak. De ramingen voor forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken) zijn de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het WODC en de Dienst Justitiële Inrichtingen. De overige ramingen komen tot stand onder verantwoordelijkheid van het WODC.

De ramingen zijn 'beleidsneutraal'. Dat wil zeggen dat de ramingen uitgaan van gelijkblijvend beleid. Het effect van voorgenomen beleids- en wetwijzigingen is niet in de ramingen verdisconteerd. Ook zijn de effecten van recentelijk ingezet beleid (vanaf 2018) niet in de beleidsneutrale ramingen verwerkt, omdat de ramingen gebaseerd zijn op ontwikkelingen in de justitiesector tot en met 2016. Definitieve gegevens over 2018 waren op het moment van berekening nog niet beschikbaar. Daar waar wel voorlopige cijfers over 2018 beschikbaar waren, zijn deze meegenomen.

De ramingen zijn gemaakt met het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ). Het PMJ bestaat uit twee onderdelen, namelijk een model voor de veiligheidsketen en een model voor het civiel- en bestuursrechtelijke deel van de justitiële keten. Het startpunt voor het PMJ zijn ontwikkelingen in de samenleving die geheel of grotendeels buiten de invloedssfeer van Justitie liggen. Dergelijke ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor het ontstaan van criminaliteit en rechtsproblemen en daarmee voor het beroep op de justitiële ketens. Te denken valt bijvoorbeeld aan de mogelijke gevolgen van een gebrek aan sociale cohesie, maatschappelijke ongelijkheid, botsing van culturen en welvaartsverschillen. Op basis van de beschikbare criminologische, rechtssociologische en economische theorieën zijn de mogelijk relevante maatschappelijke fenomenen benoemd. Bij deze fenomenen zijn zo veel mogelijk kwantificeerbare achtergrondfactoren gezocht. De zo in kaart gebrachte ontwikkelingen kunnen grofweg in vier categorieën worden ingedeeld, namelijk demografische, economische, maatschappelijke en institutionele ontwikkelingen. Het PMJ beschrijft de kwantitatieve verbanden tussen deze ontwikkelingen en de criminaliteit of het beroep op rechtshulp en rechtspraak. Tevens brengt het PMJ de samenhangen tussen de ontwikkelingen in criminaliteit en het beroep op rechtshulp en rechtspraak en de ontwikkelingen in de rest van de justitiële ketens in beeld.

De gebruikte demografische achtergrondfactoren zijn: de omvang van de bevolking, het aantal 12- t/m 17-jarigen, het aantal 12- t/m 17-jarigen in de vier grote steden, het aantal 15- t/m 24-jarigen, het aantal 35- t/m 49-jarigen, het aantal 35- t/m 59-jarigen, het aantal 15- t/m 64-jarigen, de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 of 49 jaar, de omvang van de eerste generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar), de omvang van de tweede generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar), de omvang van de tweede generatie niet-westerse allochtone mannen van 18 t/m 29 jaar en de omvang van de eerste generatie niet-westerse allochtone mannen van 18 t/m 49 jaar .

De gebruikte maatschappelijke achtergrondfactoren zijn: immigratie, het aantal asielaanvragen, het aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's), het aantal drugsverslaafden, het aantal volwassenen betrokken bij een echtscheiding, het aantal kinderen betrokken bij echtscheiding, het aantal éénuoudergezinnen, het aantal paren jonger dan 45 jaar met minderjarige kinderen, het aantal voortijdig schoolverlaters, het aantal kinderen in een laag schooltype (vmbo/vbo/mavo/lwoo/speciaal onderwijs) en de mate van kerkelijkheid.

De economische achtergrondfactoren in het model zijn: de omvang van de werkloze beroepsbevolking totaal en de groep 15-24 jarigen, de omvang van de werkzame beroepsbevolking totaal en de groep 15-24 jarigen, het reëel besteedbaar jaarinkomen per hoofd van de bevolking, de koopkracht, het aantal werkloosheidsuitkeringen, het aantal bijstandsuitkeringen, het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, het totale aantal uitkeringen (de optelsom van bovenstaande drie categorieën, plus het aantal uitkeringen IOAW en IOAZ, de reële bruto toegevoegde waarde, de belastingdruk (de verhouding tussen het totale bedrag aan geïnde rijksbelastingen en het nationale inkomen), de collectieve lastendruk (belastingen en sociale premies in procenten van het nationale inkomen), de gemiddelde huren, het gemiddelde uurtarief van een commerciële advocaat, het aantal motorvoertuigen, het aantal brommers, het aantal zelfstandig ondernemers, de totale kosten van advocatuur. De economische ontwikkelingen zijn onder meer ontleend aan de septemberramingen van 2018 van het Centraal Planbureau.

De institutionele achtergrondfactoren die in het model zijn opgenomen zijn het aantal politiemedewerkers (in fulltime equivalenten) en de griffierechten. Op basis van de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren wordt een uitspraak gedaan over het verwachte beroep op de diverse onderdelen van de justitiële ketens bij gelijkblijvend beleid.

De instroom van zaken betreffende de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV) zal in de periode 2018-2024 naar verwachting gemiddeld met 4% per jaar toenemen. Alle daarop volgende handelingen (beroep op de OvJ, kantonrechter en het hof Leeuwarden) volgen hetzelfde patroon. Het aantal beroepen op officier van justitie nemen toe met gemiddeld 3% per jaar. Het verloop van WAHV-zaken is bij de kantonrechter is zeer grillig, maar gemiddeld is er een groei van 2% per jaar.

Figuur S1 geeft op hoofdlijnen de stromen in de strafrechtsketen in 2024 weer (exclusief WAHV-zaken), vanaf het moment dat er een verdachte is (misdrijven) of een strafbeschikking is uitgeschreven (overtredingen) aan de linkerkant van figuur S1 tot en met de door de rechter opgelegde straffen aan de rechterkant van figuur S1. De figuur toont duidelijk de verschillende vormen van afhandeling van een zaak. Sommige zaken gaan door tot en met de rechter, andere zaken worden in eerder stadium door de officier van justitie of de politie afgehandeld. De breedte van de balken geeft de omvang van de stromen weer.

De instroom van feitgecodeerde strafbeschikkingen bij het CJIB zal naar verwachting gemiddeld met 2% per jaar afnemen in de periode 2018-2024. Alle daarop volgende handelingen (zoals vervolging door het OM en berechting door de ZM) volgen hetzelfde patroon. De instroom van kantonstrafzaken bij het OM neemt met gemiddeld 3% per jaar af in de periode 2018-2024. Bij de rechter nemen de kantonstrafzaken gemiddeld met bijna 4% per jaar af.

In de periode 2018-2024 zal het aantal ondervonden misdrijven door slachtoffers licht dalen (gemiddeld 1% per jaar), in het bijzonder de geweldsmisdrijven (gemid-

deld 2% per jaar). Deze daling zet zich voort in de organisaties die hulp aan slachtoffers bieden. Naar verwachting zal het aantal geregistreerde misdrijven bij de politie met gemiddeld 2% per jaar afnemen. Het aantal gehoorde verdachten zal in dezelfde periode met gemiddeld 1% dalen. Dit zal zijn weerslag hebben op de rest van de justitiële keten, hoewel deze daling niet zonder meer evenredig doorgetrokken mag worden naar de andere ketenpartners. De raming van de instroom van rechtbankzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) laat tussen 2018 en 2024 een daling van gemiddeld 1% per jaar zien. De verminderde instroom bij het OM heeft ook een vergelijkbare daling bij rechtbanken tot gevolg. De instroom in hoger beroep zal vrijwel gelijk blijven.

In de periode 2018-2024 zal het aantal geldboetevonnissen gemiddeld met 9% per jaar afnemen. De instroom van taakstraffen voor meerderjarigen bij het CJIB verandert nauwelijks. De capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen zal vrijwel constant blijven tussen 2018 en 2024: een toename in 2019 wordt gevolgd door een afname in de jaren daarna. De capaciteitsbehoefte van de FPC's (tbs-klinieken) neemt af met gemiddeld 2% per jaar.

De capaciteitsbehoefte van de justitiële jeugdinrichtingen neemt af met gemiddeld 4% per jaar. Het aantal halt-verwijzingen neemt af met gemiddeld 1% per jaar. De instroom van taakstraffen bij de RvdK stijgt met gemiddeld 1% per jaar.

Het aantal reguliere straftoevoegingen blijft vrijwel gelijk in de periode 2018-2024. Zowel het aantal ambtshalve straftoevoegingen (exclusief BOPZ en vreemdelingenbewaring) als het aantal piketdiensten voor verdachten blijven op vrijwel hetzelfde niveau hangen.

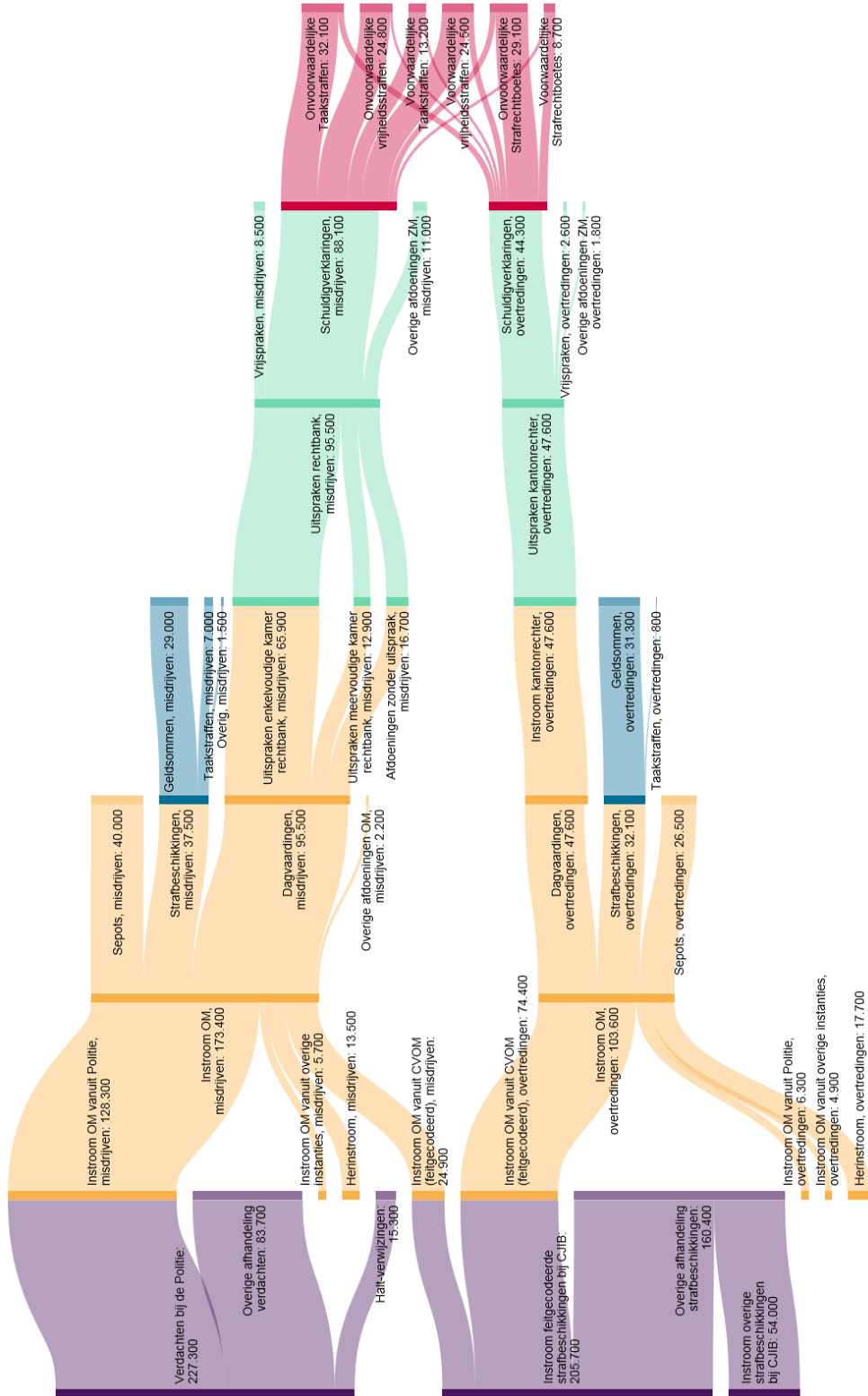
De instroom van civiele zaken bij de sector kanton van de rechtbanken, ofwel via een dagvaarding ofwel via een verzoekschrift, blijft vrijwel gelijk bekeken over de hele periode 2018-2024. Ook de instroom van zaken bij de sector civiel via een dagvaarding blijft vrijwel gelijk, maar de instroom het aantal verzoekschriften bij de sector civiel zal met gemiddeld 1% per jaar stijgen. De groei van het aantal zaken bij de gerechtshoven volgt met enige vertraging de trend bij de rechtbanken. Het aantal dagvaardingen bij de gerechtshoven neemt met gemiddeld 2% per jaar af terwijl de hoeveelheid verzoekschriften met gemiddeld 1% per jaar zal stijgen.

De instroom van belastingzaken in eerste aanleg zal in de periode 2018-2024 naar verwachting met 1% per jaar afnemen. De instroom van overige bestuurszaken bij de rechtbanken zal met 3% per jaar afnemen. De instroom van bestuurszaken bij de CRvB neemt toe met gemiddeld 5% per jaar.

Het aantal civiele toevoegingen blijft constant in de periode 2018-2024. Het aantal bestuursrechtelijke toevoegingen zal heel licht dalen. Toevoegingen voor asielzaken nemen af met gemiddeld 1% per jaar.

De beleidsneutrale ramingen geven aan wat op dit moment de meest waarschijnlijke ontwikkeling is, als er geen effecten van wijzigingen in het beleid optreden. Als zodanig kunnen deze ramingen als bouwsteen voor de begroting dienen. De ramingen zijn gebaseerd op de in PMJ gelegde relaties met maatschappelijke achtergrondfactoren en de voorziene ontwikkeling in deze achtergrondfactoren. Door onverwachte gebeurtenissen en niet in de raming verwerkte effecten van (nieuwe) wet- en regelgeving en beleid kunnen de werkelijke ontwikkelingen afwijken van de ramingen.

Figuur S.1 Misdrijven en overtredingen in de strafrechtsketen in 2024*

* Exclusief WAHV-zaken. De breedte van de balken geeft de omvang van de stromen weer. Er kunnen meerdere sancties per persoon worden opgelegd.

1 Inleiding

In 1997 is begonnen met de ontwikkeling van een prognosemodel voor de capaciteitsbehoefte van justitiële voorzieningen. In eerste instantie richtte dit door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) ontwikkelde model zich alleen op het gevangeniswezen (GW) en de taakstraffen voor meerderjarigen (zie Werkgroep Prognose Sanctiecapaciteit, 1997). In 1998 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) dit model in gebruik genomen voor het maken van ramingen. Later is het model verfijnd en uitgebreid met een jeugdsector (zie Van der Torre & Van Tulder, 2001; Huijbregts et al., 2001). In 2003 hebben de ministeries van Justitie, Financiën, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Algemene Zaken de afspraak gemaakt dat het ministerie van Justitie een integraal model voor de justitiële keten zal ontwikkelen. Besloten is om het bestaande model voor de sanctiecapaciteit uit te breiden naar een model voor de hele justitiële keten (zie Moolenaar et al., 2004; Leertouwer et al., 2005). De uitkomsten van dit model dienen als onderbouwing van de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid

Dit rapport presenteert de twintigste raming van de capaciteitsbehoefte van de veiligheidsketen, die tot stand is gekomen onder de verantwoordelijkheid van het WODC in samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Tot en met de vijfde rapportage betroffen de ramingen alleen de sanctiecapaciteit (zie Steinmann et al., 1999; Van der Heide et al., 2001; Moolenaar et al. 2002; Moolenaar & Huijbregts, 2003; Leertouwer & Huijbregts, 2004). Vanaf de zesde rapportage zijn ook ramingen opgesteld voor andere onderdelen van de justitiële keten, in het bijzonder de veiligheidsketen (zie Moolenaar et al., 2005; Moolenaar, 2006) en in samenwerking met de Rvdr ook de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke keten (Moolenaar et al., 2007, 2008, 2009, 2017, 2018a), Moolenaar (2010), Decae (2011), Smit (2012, 2013, 2014, 2015) en Smit et al. (2016). In paragraaf 1.1 worden de onderzoeksvragen geformuleerd. Paragraaf 1.2 beschrijft de werkwijze, paragraaf 1.3 de recente wijzigingen in het PMJ model en paragraaf 1.4 de opbouw van het rapport.

1.1 Onderzoeksvragen

De ramingen in dit rapport zijn gemaakt met het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ), versie 2018. Het PMJ bestaat uit twee onderdelen, namelijk een model voor de veiligheidsketen en een model voor het civiel- en bestuursrechtelijke deel van de justitiële keten. Het model voor de veiligheidsketen bevat onderdelen zoals opsporing, vervolging en berechting, straffen en maatregelen, vreemdelingenbewaring, gevangeniswezen, justitiële jeugdinstellingen (JJI), schadeloosstelling, ondertoezichtstellingen (ots), reclassering, gesubsidieerde rechtsbijstand in strafzaken, tolken en slachtofferzorg. Het model voor civiel- en bestuursrechtelijke keten bevat de onderdelen civiele rechtspraak, bestuursrechtspraak en gesubsidieerde rechtsbijstand in civiele zaken en bestuurszaken. Dit rapport zal niet uitgebreid ingaan op alle onderdelen van het PMJ maar alleen de belangrijkste elementen eruit lichten.

Voor de geselecteerde onderdelen worden voor zover mogelijk de volgende vragen beantwoord:

- 1 Hoe groot is de verwachte capaciteitsbehoefte in de periode 2018-2024?
- 2 In hoeverre is de ontwikkeling van het beroep op of de behoefte aan justitiële voorzieningen in de periode 2018-2024 toe te schrijven aan maatschappelijke ontwikkelingen en/of aan voorafgaande schakels van de justitiële ketens?

De beleidsneutrale ramingen zijn momentopnames. Ze zijn gebaseerd op de beschikbare kennis op het moment van berekenen (november 2018). Zowel de gelegde relaties in het PMJ als de van elders betrokken ramingen van de achtergrondfactoren brengen onzekerheden met zich mee. Dit geldt met name voor de extern verkregen raming van de asielinstroom. De beleidsneutrale ramingen moeten derhalve niet als een vaststaand gegeven worden beschouwd, maar voornamelijk als een signaal. Ze geven aan wat er zou kunnen gebeuren indien er niets verandert. Door onverwachte gebeurtenissen en niet in de raming verwerkte wijzigingen in wet- en regelgeving en beleid kunnen de werkelijke ontwikkelingen afwijken van de ramingen.

1.2 Werkwijze

Het PMJ voor de veiligheidsketen is uitgebreid beschreven in Moolenaar et al. (2004). Het model voor civiele rechtspraak en bestuursrechtspraak is beschreven in Leertouwer et al. (2005), en het model voor de civiele rechtsbijstand in Leertouwer et al. (2007). De meest recente versie van de modellen zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het WODC. Daarom zal dit rapport niet in detail ingaan op het model en de methodiek maar slechts op hoofdlijnen aangeven hoe de samenhangen in het model, waaronder die tussen de diverse ketenpartners, zijn geformuleerd.

Het grootste gedeelte van het PMJ-model is geformuleerd in de vorm van elasticiteiten. Een elasticiteit geeft aan met hoeveel procent Y toe- of afneemt als X met 1% toeneemt. De tabellen in bijlage 3 bevatten de elasticiteiten voor een groot aantal onderdelen van de justitieketen. Het PMJ gaat uit van jaarcijfers.¹ De ramingen in dit rapport zijn grotendeels gebaseerd op gerealiseerde jaarcijfers tot en met 2017 en worden uitgedrukt in het gemiddelde beroep op of de gemiddelde capaciteitsbehoefte van justitiële voorzieningen per kalenderjaar. In bijlage 2 van dit het rapport worden alleen groeipercentages gepresenteerd en geen absolute aantallen.

De ramingen met het PMJ zijn beleidsneutraal. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen en beleid uit het verleden worden doorgetrokken naar de toekomst. Het effect van reeds vastgesteld beleid is alleen verdisconteerd in de prognoses voor zover de invloed ervan reeds in de gebruikte gegevens zichtbaar is. Ontwikkelingen als gevolg van inmiddels ingevoerd of voorgenomen beleid of wetgeving, die in verband met een recente invoeringsdatum nog niet in de statistieken (kunnen) zijn verwerkt, blijven hier dan ook buiten beschouwing. Aanvulling van de raming met deze ontwikkelingen wordt door de beleidsdirecties van het ministerie van Justitie en Veiligheid (MinJenV), het Parket Generaal (PaG), de Rvdr en enkele uitvoeringsorganisaties verzorgd. Deze organisaties inventariseren welke ontwikkelingen nog niet (volledig)

---

1 Het model voor de veiligheidsketen gaat uit van jaarcijfers op landelijk niveau. Het model voor de civiel-rechtelijke en bestuursrechtelijke ketens gaat daarentegen uit van jaarcijfers op regionaal niveau. Cijfers op regionaal niveau zullen hier niet apart worden gepresenteerd maar worden geaggregeerd naar landelijk niveau.

zijn verwerkt in de WODC-ramingen en wat de consequenties daarvan kunnen zijn voor de justitiële ketens. Het gaat hierbij om nog niet (volledig) zichtbare effecten van reeds in gang gezet beleid en in beperkte mate om effecten van nieuw voorgenomen, reeds goedgekeurd beleid. De ramingen van deze zogenaamde beleids-effecten vallen onder de verantwoordelijkheid van de beleidsdirecties, PaG, Rvdr en uitvoeringsorganisaties zelf. De beleidsneutrale ramingen vormen samen met de door de beleidsdirecties, PaG, Rvdr en uitvoeringsorganisaties geraamde beleids-effecten de beleidsrijke ramingen. Deze beleidsrijke ramingen zijn niet in dit rapport opgenomen, maar worden gepubliceerd in de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid .

1.3 Wijzigingen ten opzichte van de vorige ronde

In het PMJ versie 2018 zijn een aantal technische aanpassingen en wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de versie 2017. In het modellen voor het Schadefonds Gewelddsmisdrijven (SGM) is met name de modellering van de instroom verbeterd. In het model van het Openbaar Ministerie zijn de werkomgevingen toegevoegd. Het model voor reclassering is aangepast, waarbij overgegaan is op een persoonsgerichte telling. Bij alle onderdelen is getracht de onzekerheidsmarges te berekenen.

1.4 Opbouw

Het rapport is gegoten in de vorm van factsheets: korte bondige conclusies. Hoofdstuk 2 beschrijft de ontwikkelingen in de achtergrondfactoren. Deze achtergrondfactoren vormen de grondslag van het model en kennis omtrent de ontwikkeling daarvan is daarom van groot belang voor het begrip van de overige hoofdstukken. In hoofdstuk 3 wordt de WAHV-keten beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de overtredingen van opsporing tot en met berechting in eerste aanleg. De ketenontwikkelingen op het terrein van misdrijven worden geanalyseerd in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 gaat in op de tenuitvoerlegging van transacties, straffen en maatregelen voor zowel misdrijven als overtredingen. In hoofdstuk 7 worden de ramingen voor de reclassering, kindbescherming en gesubsidieerde rechtsbijstand in strafzaken voor het voetlicht gebracht. Hoofdstuk 8 presenteert de ramingen die betrekking hebben op civiel- en bestuursrechtelijke procedures. Het rapport eindigt met een nawoord in hoofdstuk 9.

2 Achtergrondfactoren

De basis van het PMJ wordt gevormd door ontwikkelingen in de samenleving die grotendeels buiten de invloedssfeer van justitie liggen. Het uitgangspunt van het model is dat deze maatschappelijke ontwikkelingen invloed hebben op de ontwikkeling van de criminaliteit en het ontstaan en de beslechting van geschillen en daarmee dus op het beroep op de justitiële ketens.

De rol die maatschappelijke problemen volgens criminologische theorieën spelen in het ontstaan van criminaliteit en de vertaling ervan in kwantificeerbare achtergrondfactoren wordt uitgebreid beschreven in Moolenaar et al. (2004). Het uitgangspunt is dat maatschappelijke problematiek invloed heeft op de ontwikkeling van de criminaliteit en daarmee op het strafrechtelijke gedeelte van de justitiële keten. Voorbeelden van maatschappelijke problematiek zijn:

- groepsvorming van delinquenten;
- maatschappelijke ongelijkheid;
- botsing van culturen;
- sociale instabiliteit;
- opvoeding en sociaal milieu;
- gelegenheid tot deviant gedrag;
- sociale uitstoting;
- opportunity costs (mogelijkheid, rendement en aantrekkelijkheid van andere bronnen van inkomsten in vergelijking met criminaliteit).

Leertouwer et al. (2005, 2007) beschrijven uitgebreid hoe maatschappelijke fenomenen volgens theorieën over het ontstaan en de beslechting van geschillen samenhangen met de instroom van zaken bij de rechter en de afgifte van toevoegingen in het kader van gesubsidieerde rechtsbijstand. De maatschappelijke fenomenen die volgens de theorie een rol spelen, betreffen:

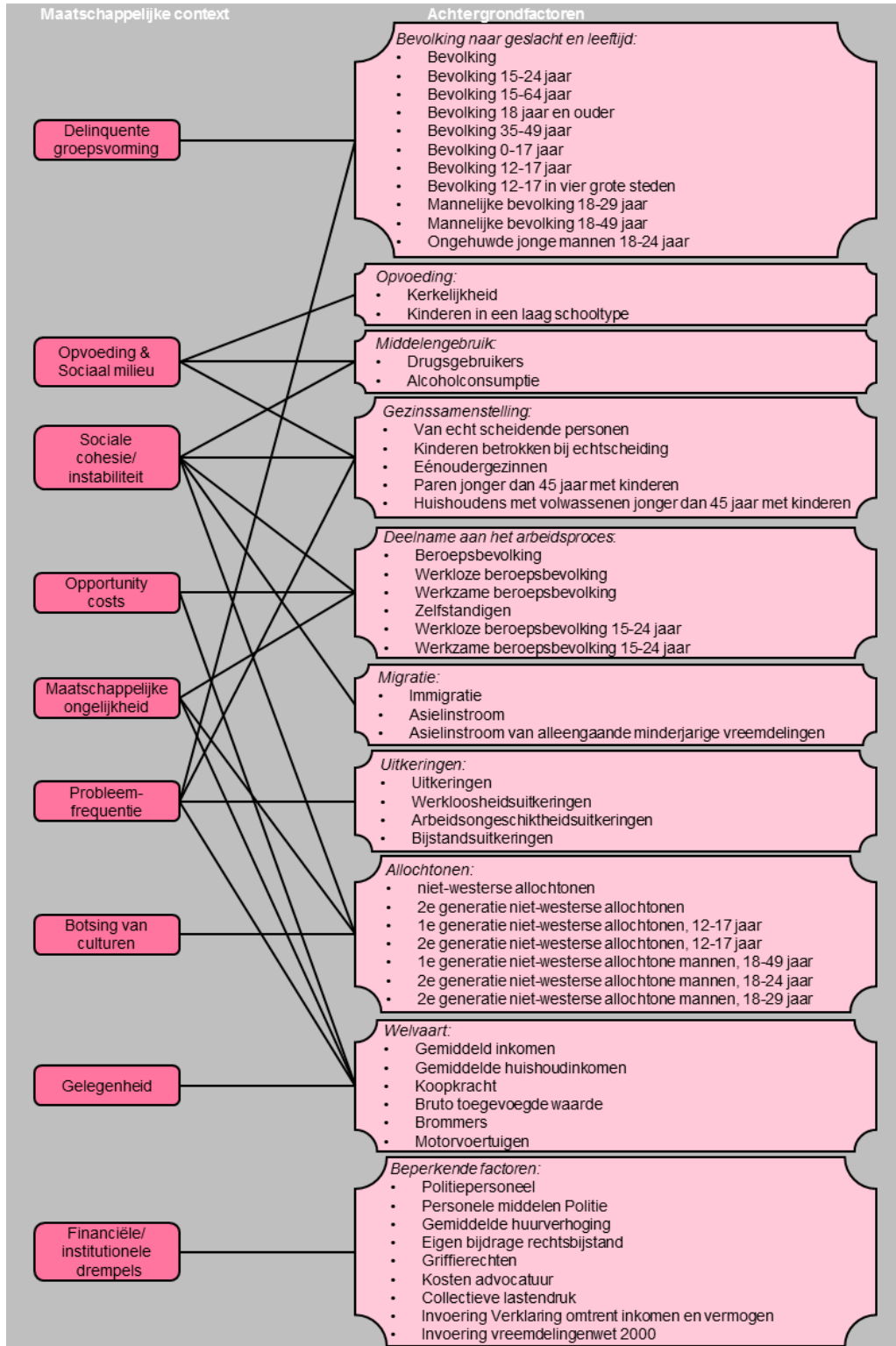
- de mate van sociale cohesie binnen de samenleving;
- probleemfrequentie, namelijk de kans op en het aantal onbevredigende transacties (te denken valt hier aan economische activiteit, arbeidsparticipatie etc.);
- financiële drempels die een rol spelen bij de inschakeling van rechtshulp;
- de organisatie van rechtshulp, die een rol speelt in de beschikbaarheid ervan.

Paragraaf 2.1 gaat nader in op de gebruikte achtergrondfactoren en de verwachting daaromtrent. In paragraaf 2.2 worden de bronnen en de beperkingen van cijfers aangegeven.

2.1 In het PMJ gebruikte achtergrondfactoren

Voor de maatschappelijke problematiek en fenomenen zijn kwantificeerbare indicatoren gezocht, die in het vervolg van dit hoofdstuk *achtergrondfactoren* worden genoemd. Deze achtergrondfactoren vormen tezamen een indicatie van bovengenoemde problemen en fenomenen. Er is geen één-op-éénrelatie tussen de achtergrondfactoren en deze problemen en fenomenen. Een achtergrondfactor kan een indicator zijn voor meerdere problemen en/of fenomenen. Aan de andere kant kan een probleem of fenomeen door meerdere achtergrondfactoren worden gekarakteriseerd. De verbanden in het model zijn dan ook niet noodzakelijkerwijs causaal.

Figuur 2.1 In het PMJ opgenomen achtergrondfactoren

De achtergrondfactoren kunnen grofweg in vier categorieën worden ingedeeld:

- demografische ontwikkelingen;
- economische ontwikkelingen;
- maatschappelijke ontwikkelingen;
- institutionele ontwikkelingen.

Becker (1968, 1974), Van Tulder (1994), Lilly et al. (1995), Pratt en Cullen (2005), Van der Laan en Blom (2011) geven een uitgebreide beschrijving van de criminologische theorieën over omgevingsfactoren. Theorieën over de ontwikkeling van geschillen of conflicten en het daaropvolgende beroep op rechtshulp en rechtspraak zijn te vinden in Schuyt et al. (1976), Van Velthoven (2002), Klijn (1996) en Van Tulder en Janssen (1998). In het PMJ worden verschillende typen zaken onderscheiden op basis van beleidsrelevantie, omvang en wijze waarop deze zaken door de justitiële keten stromen. In de veiligheidsketen wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende typen delicten, in de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke keten tussen de verschillende typen conflicten. Per zaakstype wordt bekeken welke achtergrondfactoren mogelijk relevant kunnen zijn. Vervolgens wordt op statistische gronden beslist welke achtergrondfactoren van de korte lijst uiteindelijk in het model voor het desbetreffende zaakstype worden opgenomen. De ramingen van de ontwikkelingen in de achtergrondfactoren worden grotendeels uit externe bronnen verkregen (zie bronvermelding bij de figuren). Figuur 2.1 geeft een overzicht van de in het model opgenomen achtergrondfactoren en de achterliggende theorie.

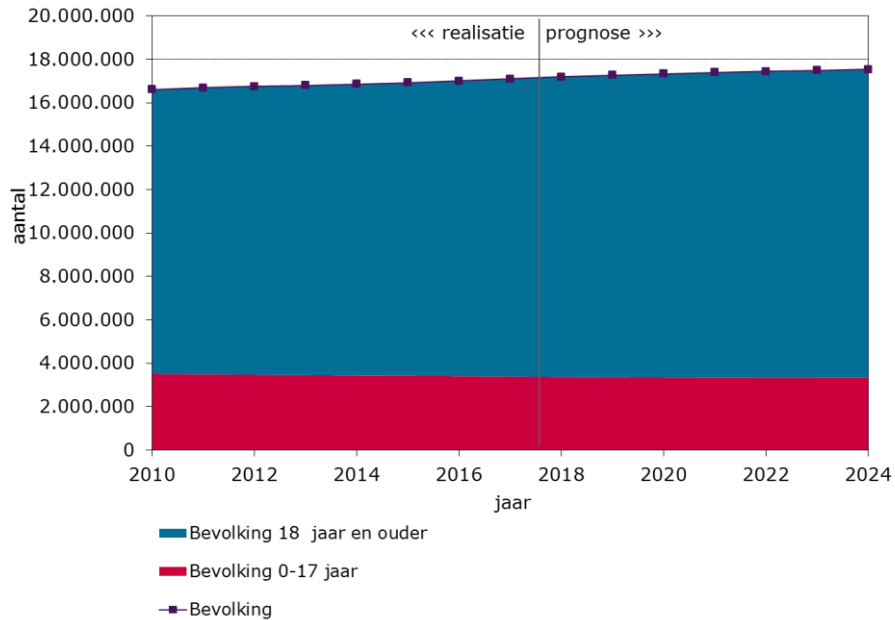
2.1.1 Demografische achtergrondfactoren

De in het model opgenomen *demografische achtergrondfactoren* zijn:

- de omvang van de bevolking;
- het aantal 12- t/m 17-jarigen;
- het aantal 12- t/m 17-jarigen in de vier grote steden;
- het aantal 15- t/m 24-jarigen;
- het aantal 35- t/m 49-jarigen;
- het aantal 35- t/m 59-jarigen;
- het aantal 15- t/m 64-jarigen;
- de mannelijke bevolking van 18 tot en met 29 of 49 jaar;
- de omvang van de niet-westerse allochtonen;
- de omvang van de tweede generatie niet-westerse allochtonen;
- de omvang van de eerste generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar);
- de omvang van de tweede generatie niet-westerse allochtone jongeren (12 t/m 17 jaar);
- de omvang van de tweede generatie niet-westerse (18 t/m 29 jaar) allochtone mannen;
- de omvang van de eerste generatie niet-westerse (18 t/m 49 jaar) allochtone mannen.

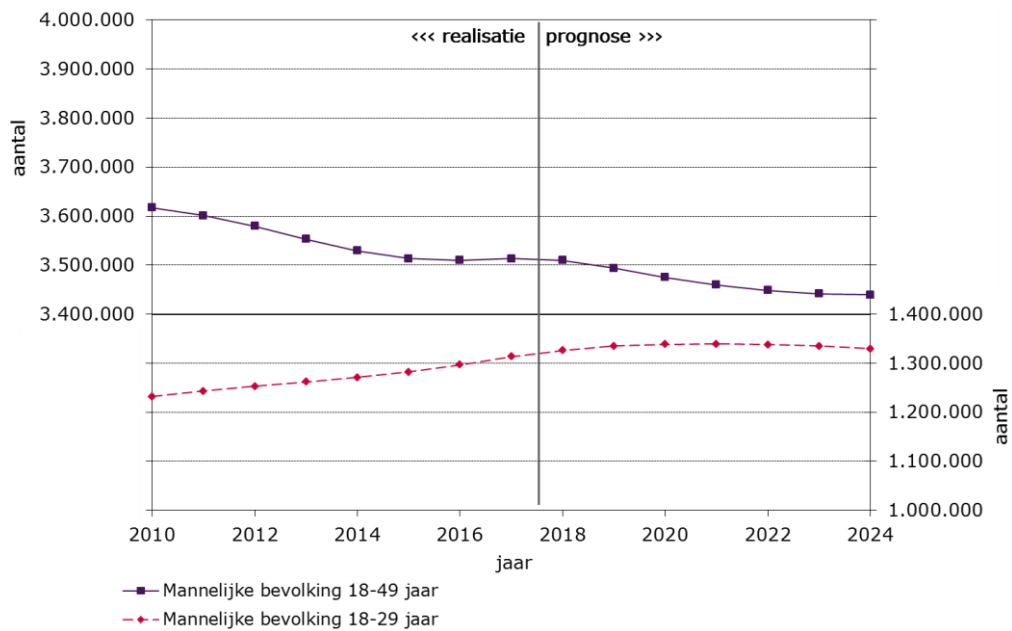
Figuren 2.2 tot en met 2.7 tonen de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren.

Figuur 2.2 Totale bevolking, 2010-2024

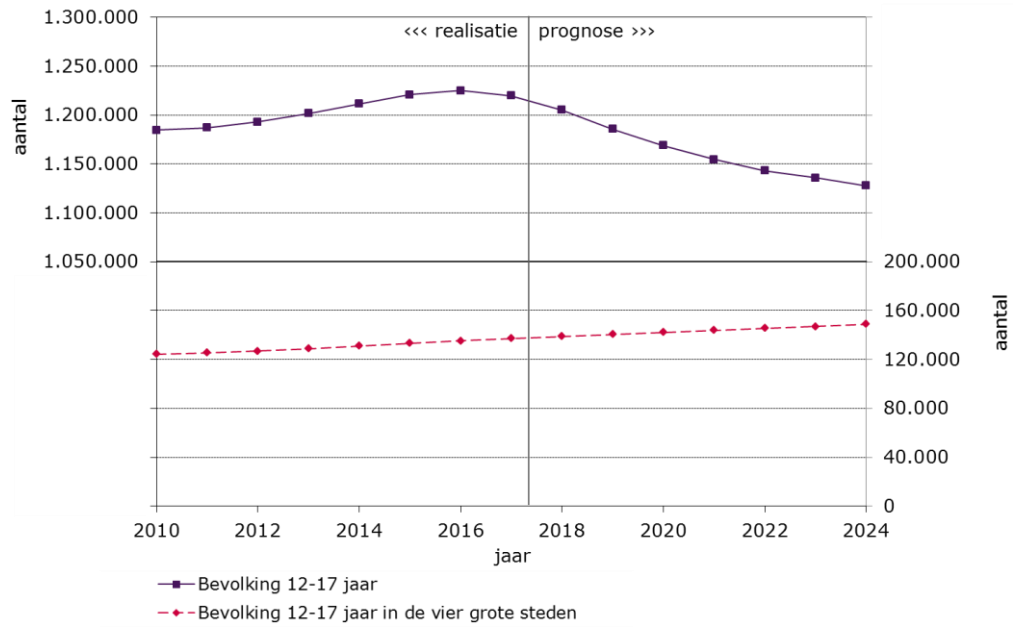
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.3 Mannelijke bevolking naar leeftijd, 2010-2024

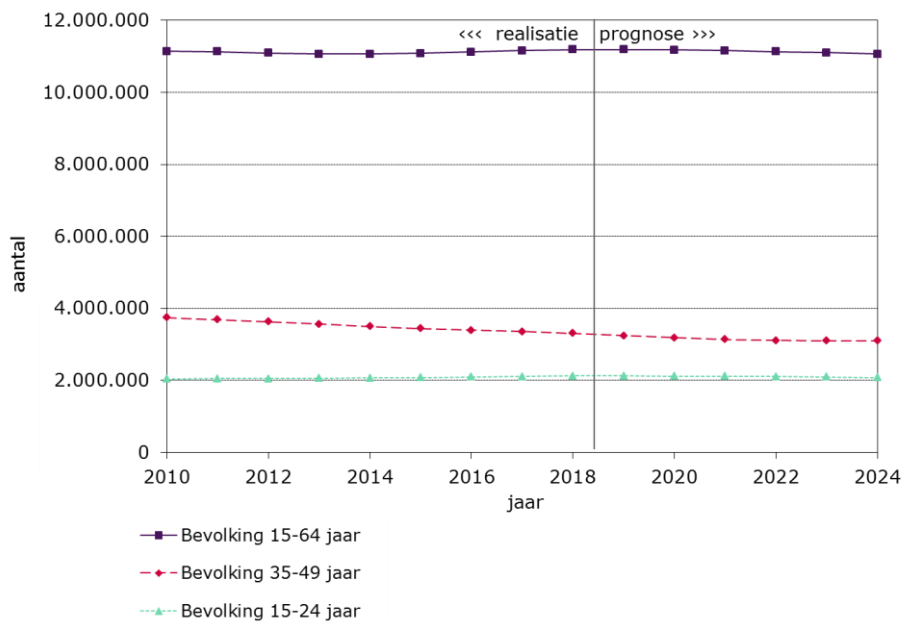
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.4 Minderjarige bevolking, 2010-2024

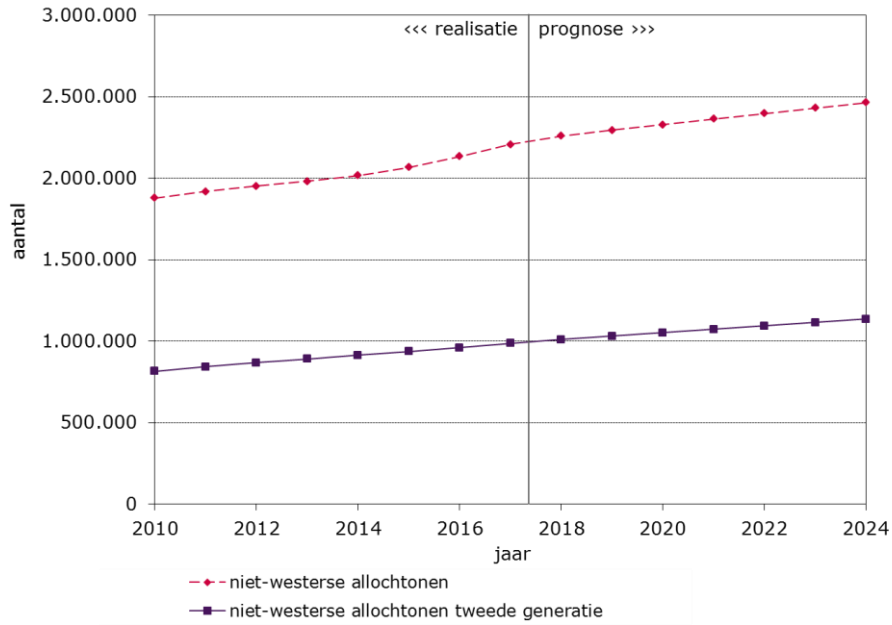
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.5 Bevolking naar leeftijdscategorie, 2010-2024

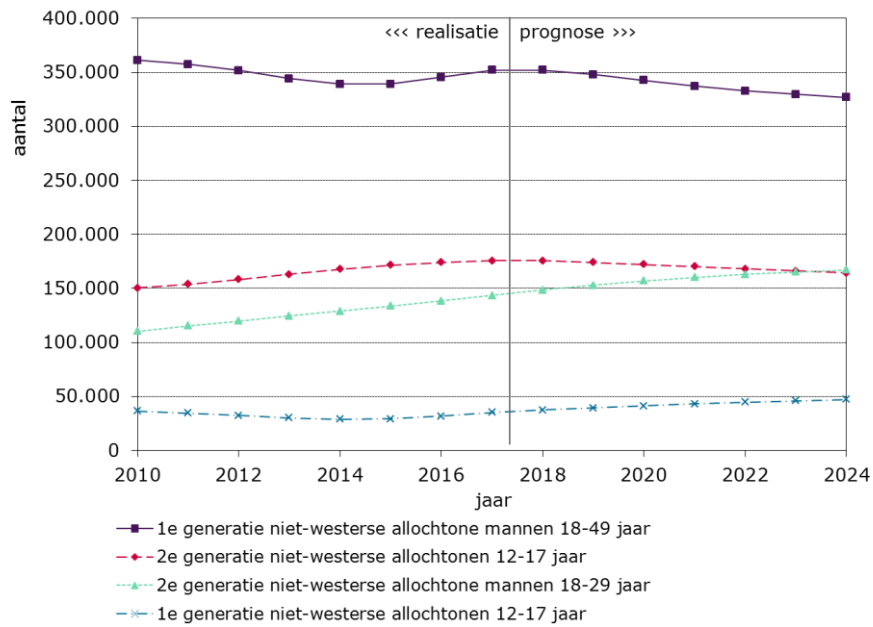
Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.6 Niet-westerse allochtonen, 2010-2024

Bron: CBS, bewerking WODC

Figuur 2.7 Niet-westerse allochtonen naar generatie en leeftijdscategorie, 2010-2024

Bron: CBS, bewerking WODC

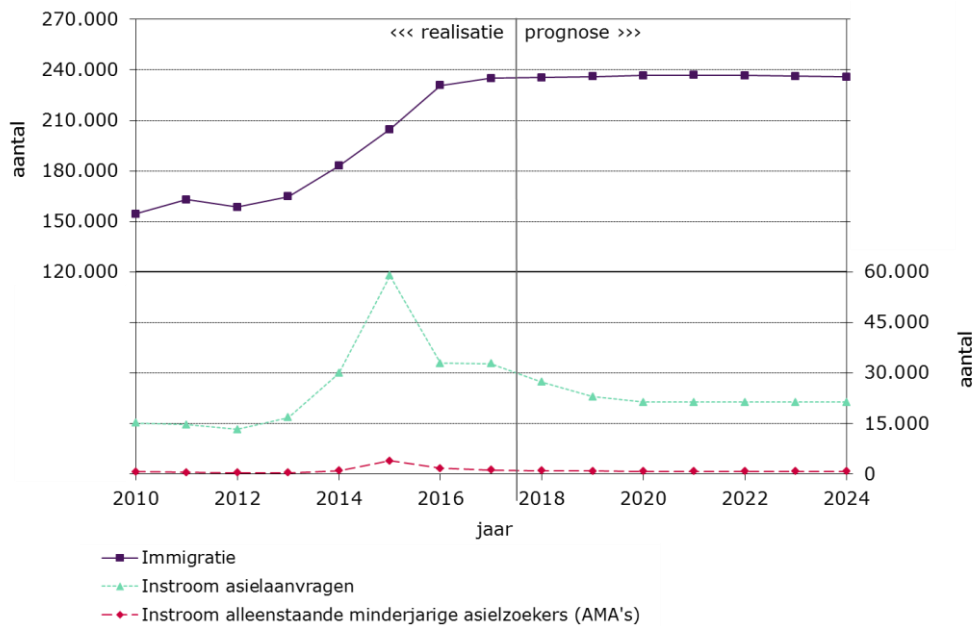
2.1.2 Maatschappelijke achtergrondfactoren

De in het model opgenomen *maatschappelijke achtergrondfactoren* zijn:

- het aantal immigranten;
- de asielinstroom;
- het aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's);
- het aantal paren jonger dan 45 jaar met kinderen;
- het aantal drugsverslaafden;
- het aantal personen dat in een jaar gaat scheiden;
- het aantal kinderen betrokken bij echtscheiding;
- het aantal eenoudergezinnen;
- het aantal voortijdig schoolverlaters;
- de kerkelijkheid: dit heeft betrekking op de vraag tot welke kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering men zichzelf rekent.

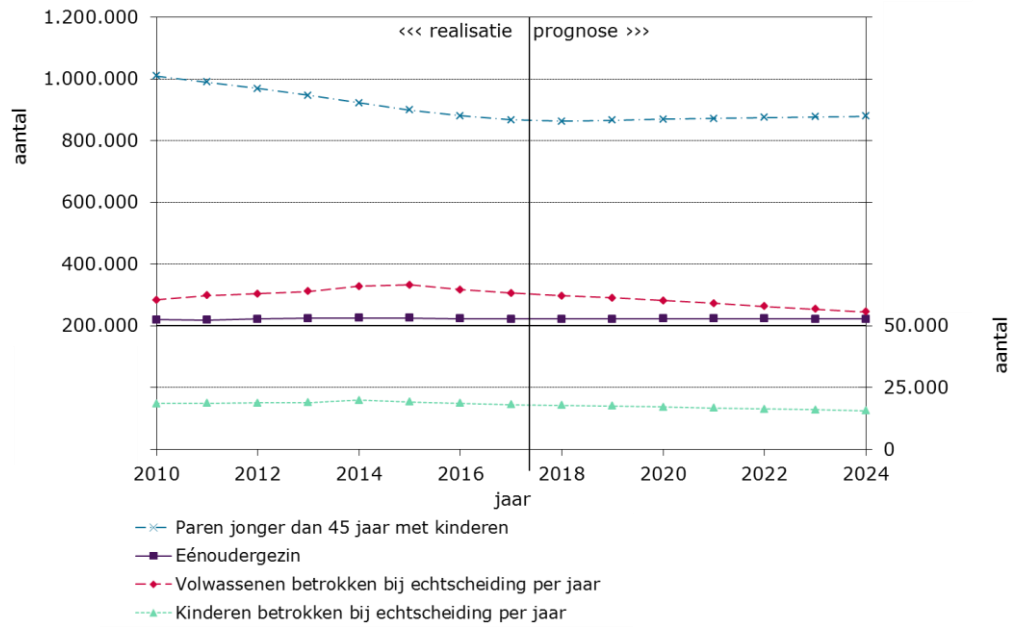
Figuren 2.8 tot en met 2.11 tonen de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren.

Figuur 2.8 Instroom asiel en immigratie, 2010-2024

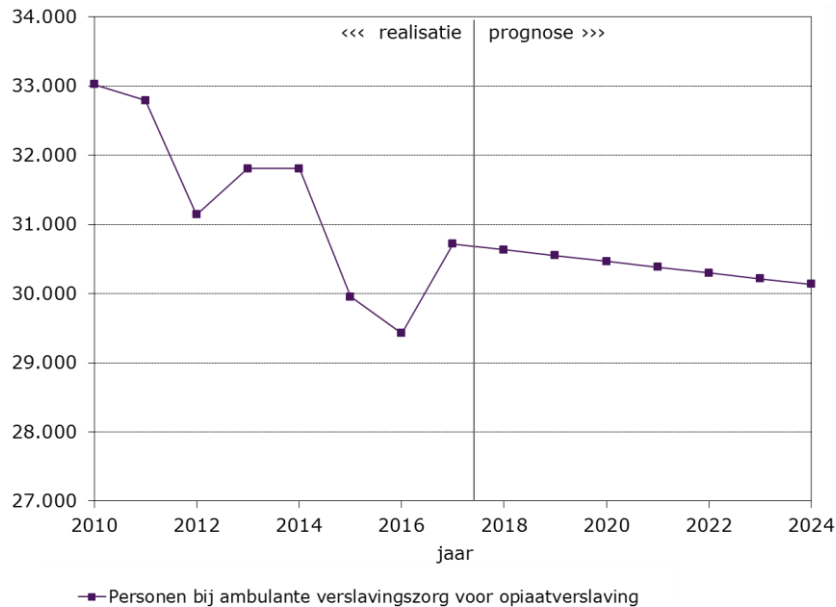
Bron: CBS, IND, bewerking WODC

Figuur 2.9 Burgerlijke staat en huishoudensamenstelling, 2010-2024

Bron: CBS, bewerking WODC

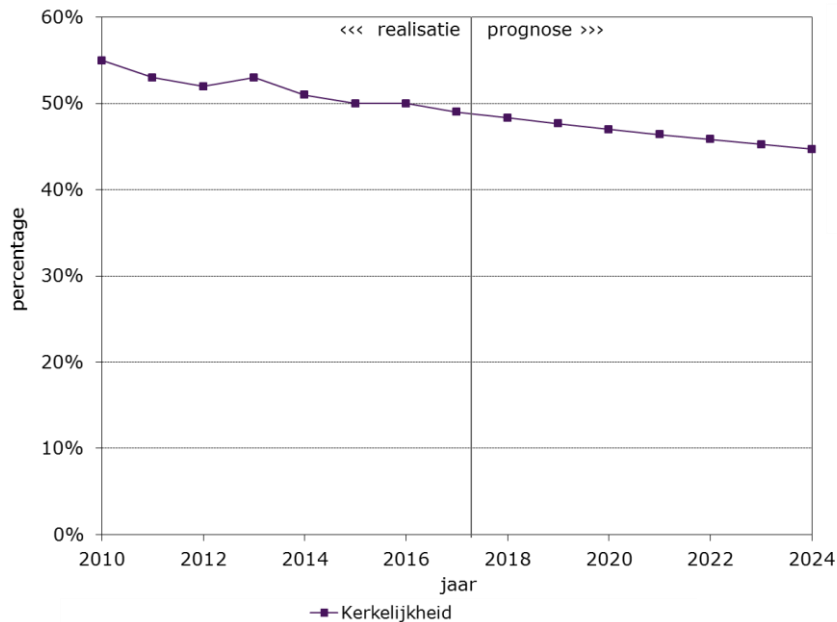
Figuur 2.10 Verslaving, 2010-2024

Bron: Trimbos, bewerking WODC

Figuur 2.11 Kerkelijkheid, 2010-2024

Bron: CBS, bewerking WODC

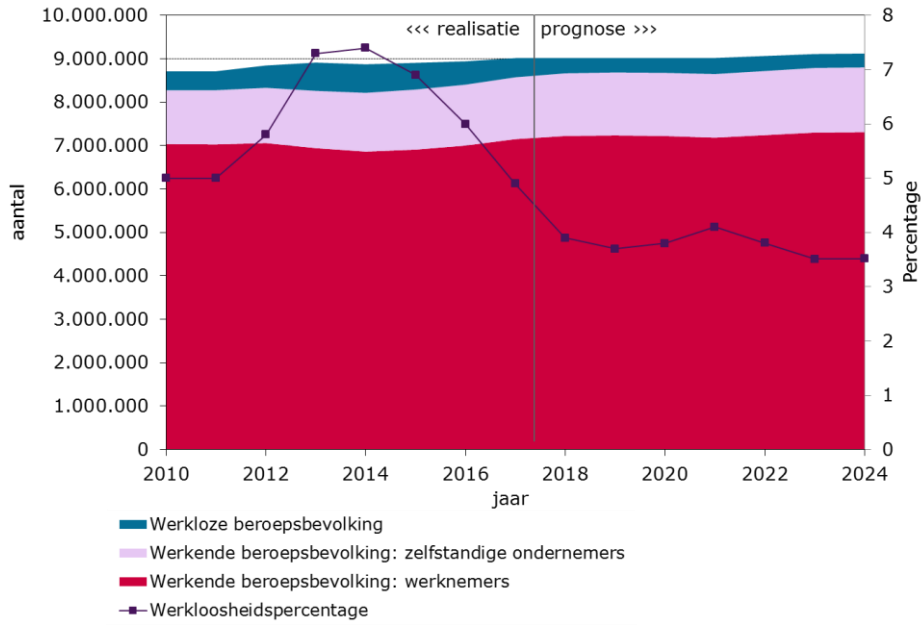
2.1.3 Economische achtergrondfactoren

De in het model opgenomen *economische achtergrondfactoren* zijn:

- de omvang van de werkloze beroepsbevolking totaal en groep 15- t/m 24-jarigen;
- de omvang van de werkzame beroepsbevolking totaal en groep 15- t/m 24-jarigen;
- het reëel besteedbaar jaarinkomen per hoofd van de bevolking;
- de koopkracht;
- het aantal werkloosheidsuitkeringen;
- het aantal bijstandsuitkeringen;
- het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen;
- het totale aantal uitkeringen (de optelsom van bovenstaande drie categorieën, plus het aantal uitkeringen IOAW en IOAZ);
- de reële bruto toegevoegde waarde;
- de belastingdruk (de verhouding tussen het totale bedrag aan geïnde rijksbelastingen en het nationale inkomen);
- de collectieve lastendruk (belastingen en sociale premies in procenten van het nationale inkomen);
- de gemiddelde huur;
- het aantal motorvoertuigen;
- het aantal brommers;
- het aantal zelfstandig ondernemers;
- de totale kosten van advocatuur;
- gemiddelde eigen bijdrage bij gesubsidieerde rechtsbijstand.

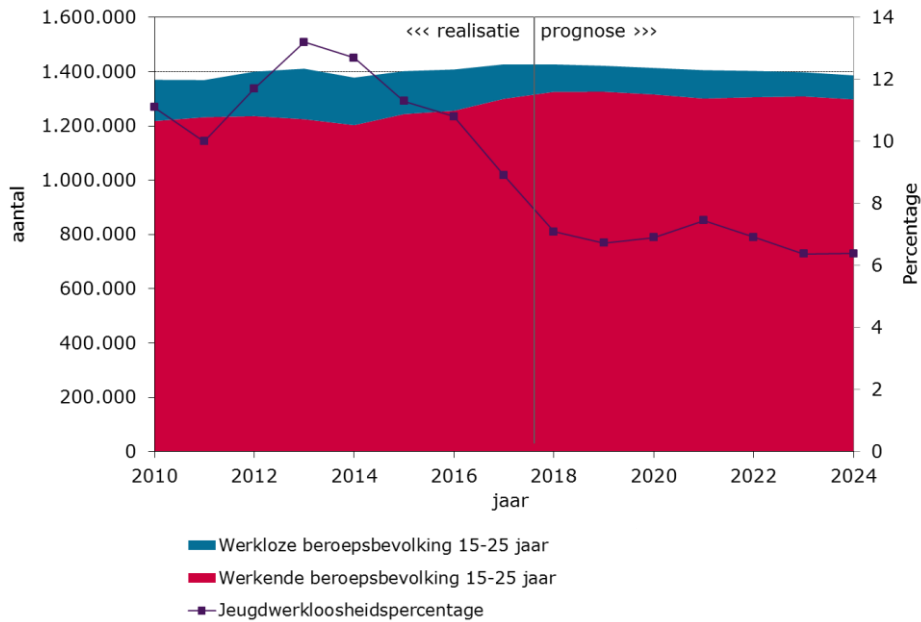
Figuren 2.12 tot en met 2.19 tonen de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren.

Figuur 2.12 Beroepsbevolking, 2010-2024

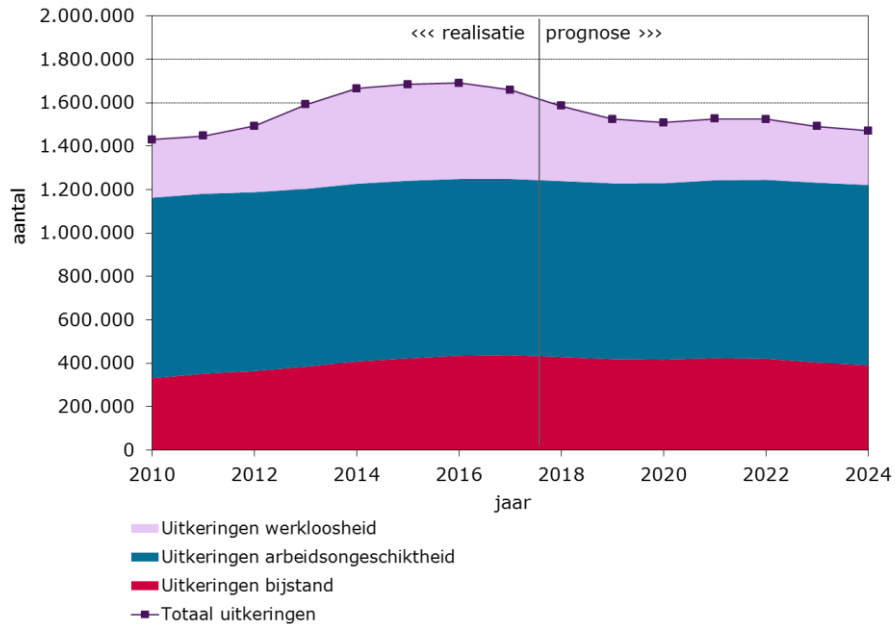
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.13 Jeugdberoepsbevolking, 2010-2024

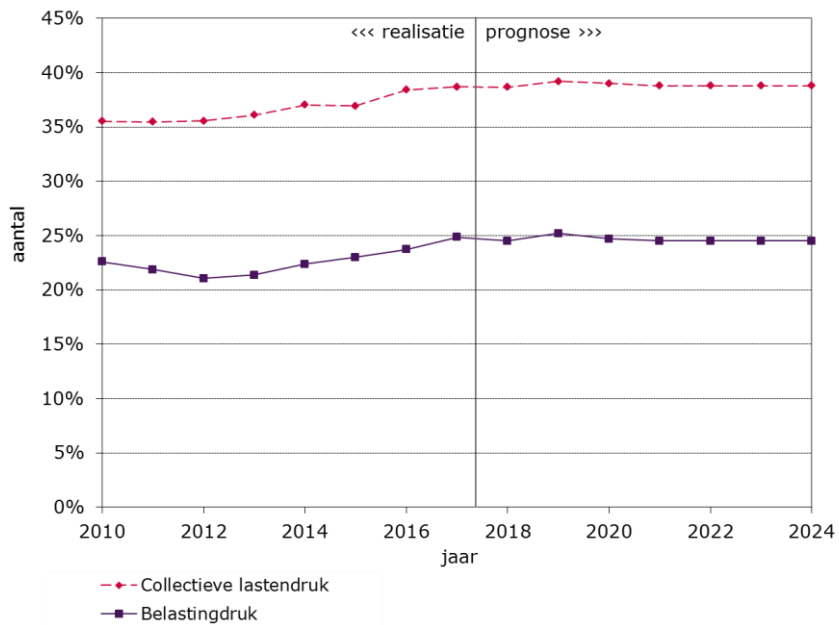
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.14 Uitkeringen, 2010-2024

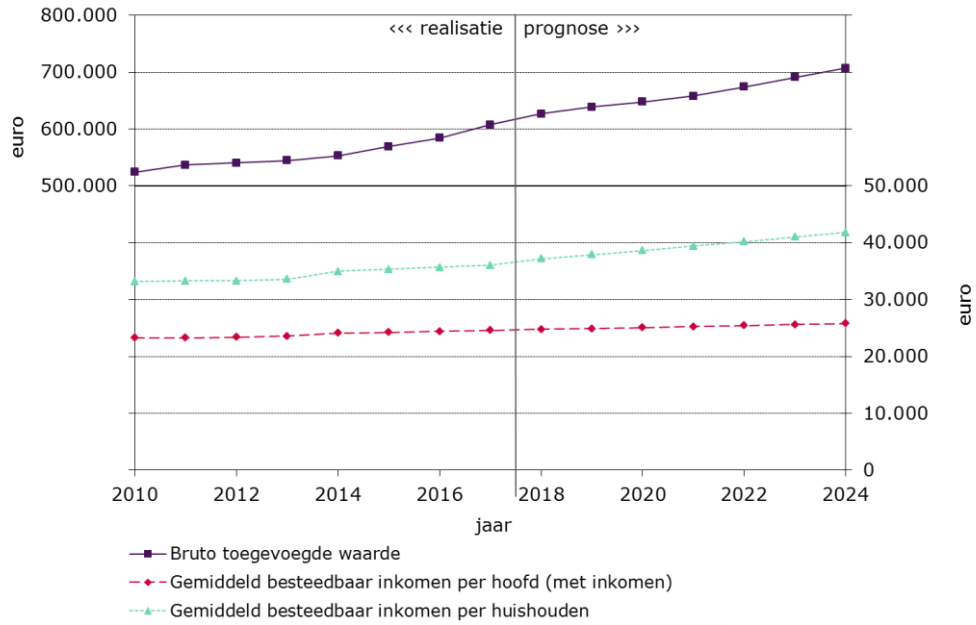
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.15 Collectieve lastendruk en belastingdruk, 2010-2024

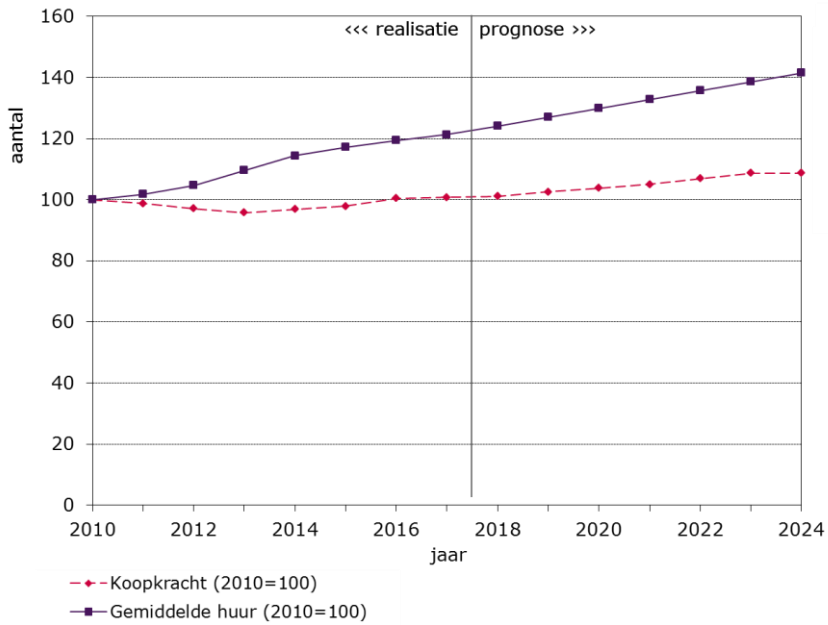
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.16 Bruto toegevoegde waarde en gemiddeld inkomen, 2010-2024

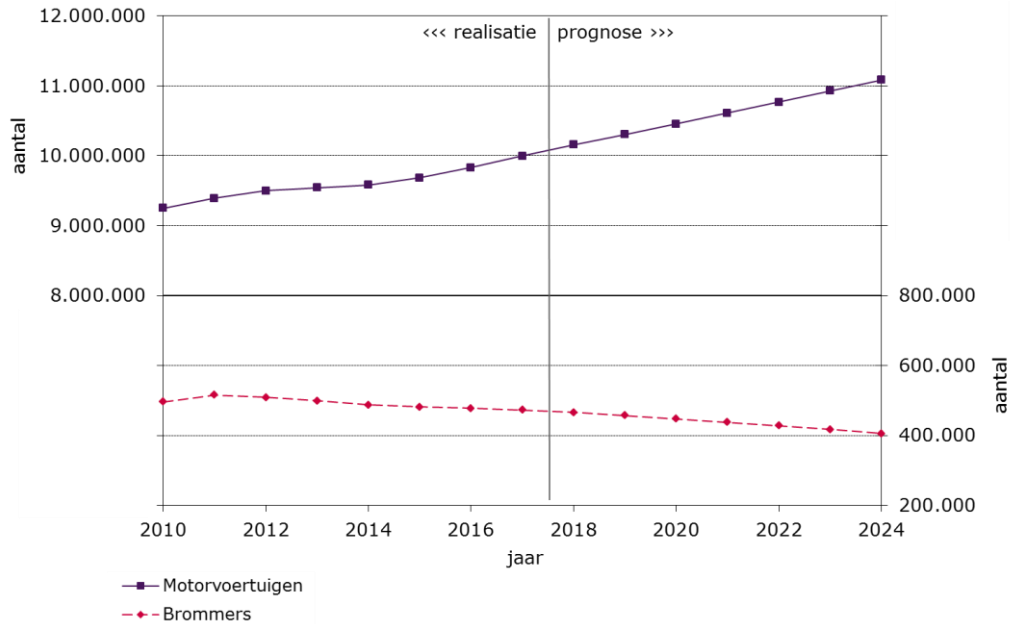
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.17 Koopkracht en gemiddelde huur, 2010-2024

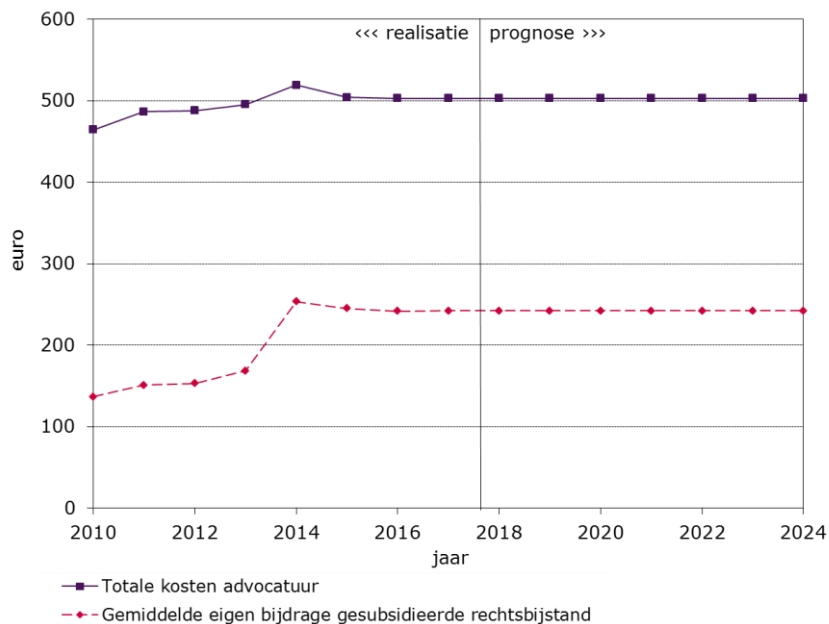
Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.18 Motorvoertuigen en brommers, 2010-2024

Bron: CBS/CPB, bewerking WODC

Figuur 2.19 Advocatuur en rechtsbijstand, 2010-2024

Bron: Raden voor Rechtsbijstand/CBS, bewerking WODC/Rvdr

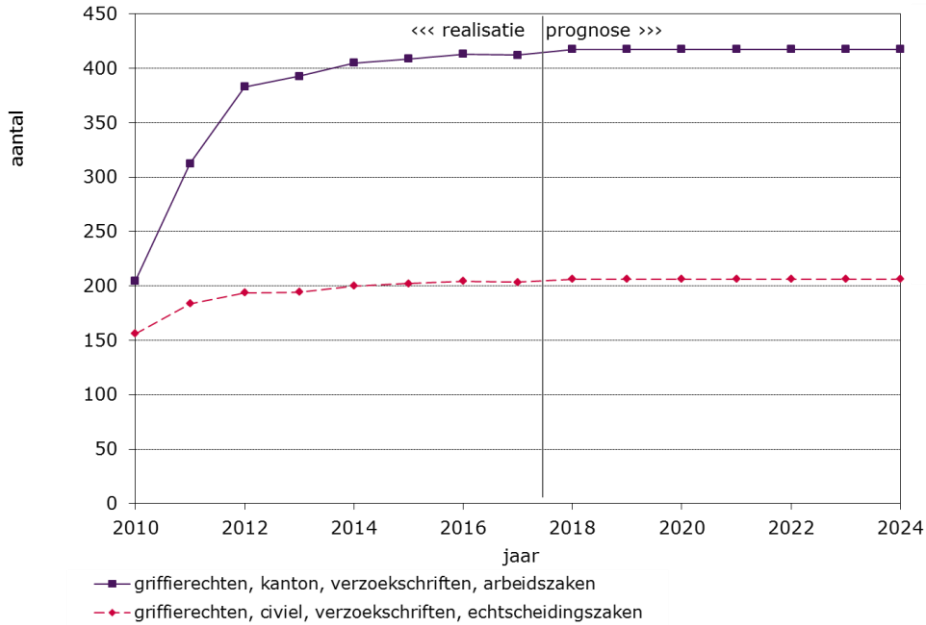
2.1.4 Institutionele achtergrondfactoren

De in het model opgenomen *institutionele achtergrondfactoren* zijn:

- het aantal politiemedewerkers (in fulltime equivalents);
- de griffierechten.

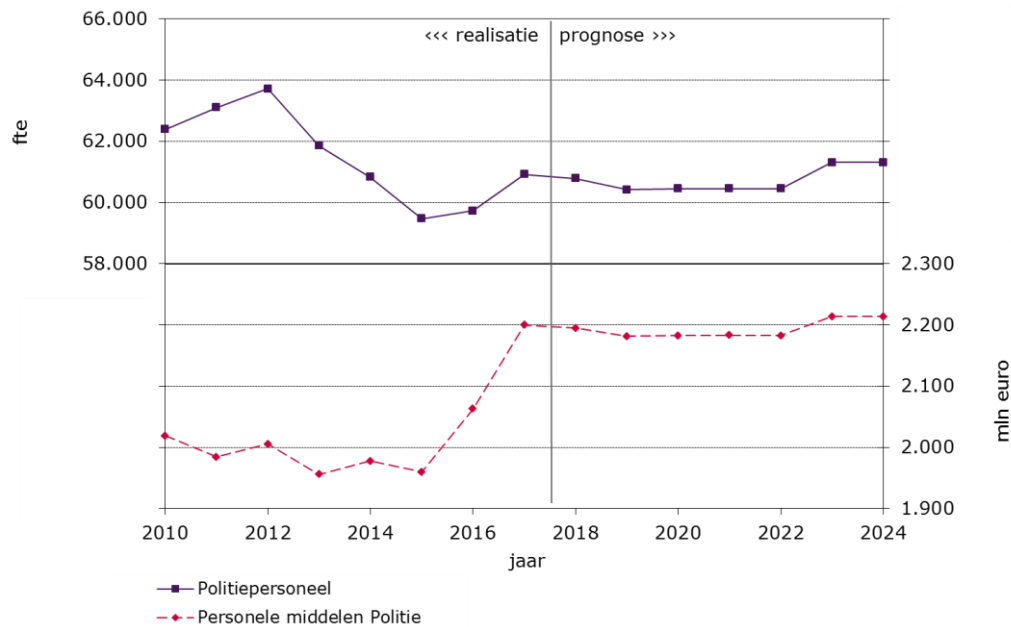
Figuren 2.20 tot en met 2.21 tonen de verwachte ontwikkelingen in deze achtergrondfactoren.

Figuur 2.20 Griffierechten, 2010-2024

Bron: Rvdr, bewerking WODC

Figuur 2.21 Politiepersoneel, 2010-2024

Bron: MinJenV, bewerking WODC

2.2 Opmerkingen

- De middelen van politie tot en met 2017 zijn conform de slotwet MinJenV/BZK. De personele middelen van de politie zijn voor 2018 en verder conform de begroting 2018 van MinJenV, terwijl de materiële middelen recht evenredig toenemen met het aantal geregistreerde misdrijven. Het percentage dat beschikbaar is voor

opsporing is ontleend aan Moolenaar et al. (2015). De gegevens zijn gecorrigeerd voor inflatie.

- De ramingen voor het politiepersoneel zijn afkomstig van minJenV.
- Ramingen van demografische ontwikkelingen, zoals bevolkingsgegevens, zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
- Ramingen van de beroepsbevolking, de koopkrachtontwikkeling, het gemiddeld inkomen, uitkeringen, de bruto toegevoegde waarde, de collectieve lastendruk en de belastingdruk zijn ontleend aan diverse CPB-publicaties:
  - voor 2018 en 2019 zie de Macro Economische Verkenningen van september 2018 van het Centraal Planbureau (CPB, 2018);
  - voor 2020-2021 zie 'Actualisatie Middellangetermijn Verkenning 2018-2021 (verwerking regeerakkoord)' (CPB, 2017);
  - voor en voor 2022-2024 zie de publicatie 'Drie herstelscenario's voor de periode 2017-2024' (Van der Horst & Kranendonk, 2014);
  - vanaf 2024 zie de langetermijnverkenningen van het Centraal Planbureau (Huizinga & Smid, 2004; Roodenburg & Van Vuuren, 2004, Smid 2007).

Voor de ramingen in de periode 2018-2024 is gekozen voor het 'Accelerating recovery' scenario. Voor de langetermijnramingen is gekozen voor het 'Global Economy-'scenario. De langetermijnramingen van het CPB bevatten geen conjunctuurbewegingen, maar zijn vertaald naar de gemiddelde groei per jaar berekend over een periode van twintig jaar. Hierdoor lijken de toekomstige ontwikkelingen lineair terwijl zich in de praktijk conjunctuurschommelingen zullen voordoen.

- Ramingen van het aantal motorvoertuigen zijn ontleend aan Janssen et al. (2006).
- De gemiddelde rekenuur betreft de totale rekenuur van huurwoningen in de betreffende regio in euro's gecorrigeerd voor inflatie gedeeld door het aantal huurwoningen. Voor de toekomstige waarden van de reële rekenuur zijn geen ramingen beschikbaar, daarom wordt deze constant verondersteld.
- De ramingen van het aantal bedrijven, brommers, het aantal kinderen en volwassenen betrokken bij echtscheiding en kinderen in een laag schooltype zijn door het WODC geconstrueerd met behulp van trendextrapolatie.
- De reële te betalen eigen bijdrage in het kader van de gesubsidieerde rechtsbijstand wordt voor de periode 2018-2024 constant verondersteld, evenals de totale kosten van de advocatuur.
- De ramingen voor de asielinstroom zijn afkomstig uit de begroting 2019 van minJenV. De bevolkingsprognoses van het CBS zijn eerder opgesteld en niet voor de nieuwste IND-ramingen gecorrigeerd.

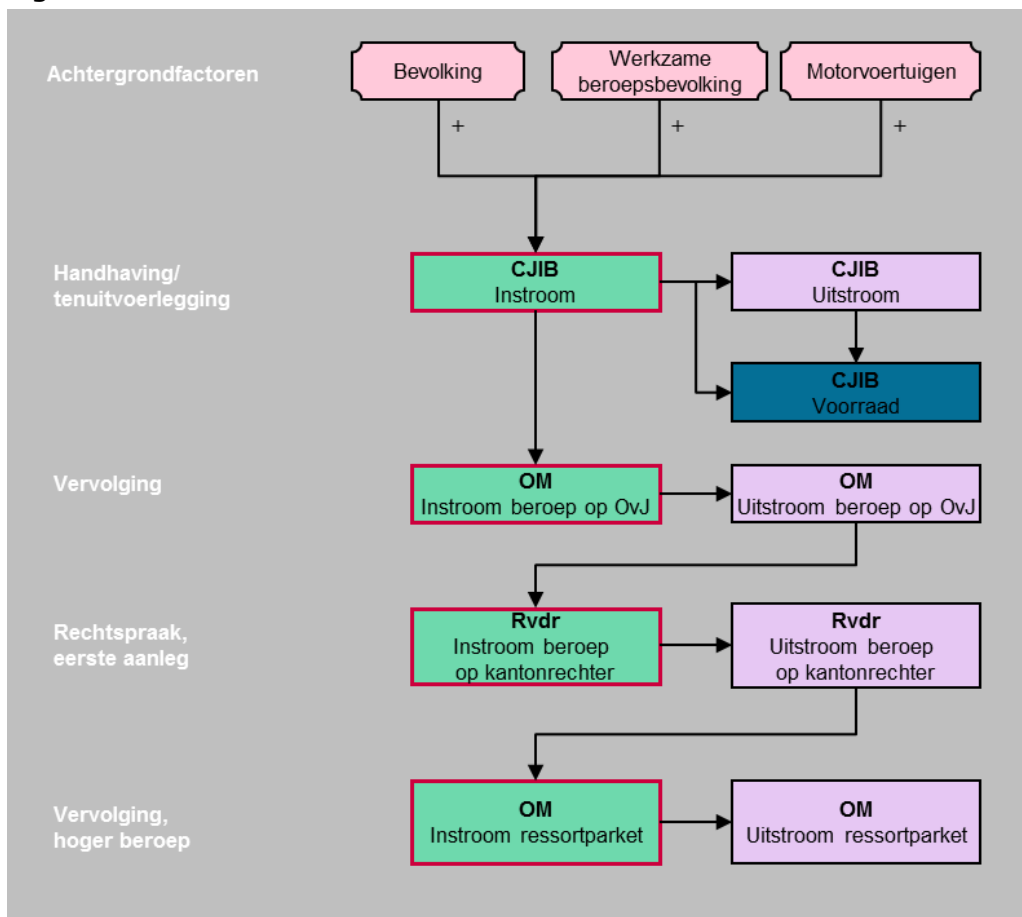

3 WAHV-zaken

Door verkeersovertredingen op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV) ontstaat er een fors beroep op de veiligheidsketen. Verkeersboetes in het kader van de WAHV worden direct doorgestuurd naar het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) zonder tussenkomst van een officier van justitie (OvJ) of een rechter. Figuur 3.1 geeft schematisch weer hoe het model voor WAHV-zaken is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van het aantal WAHV-zaken op diverse plekken in de keten.

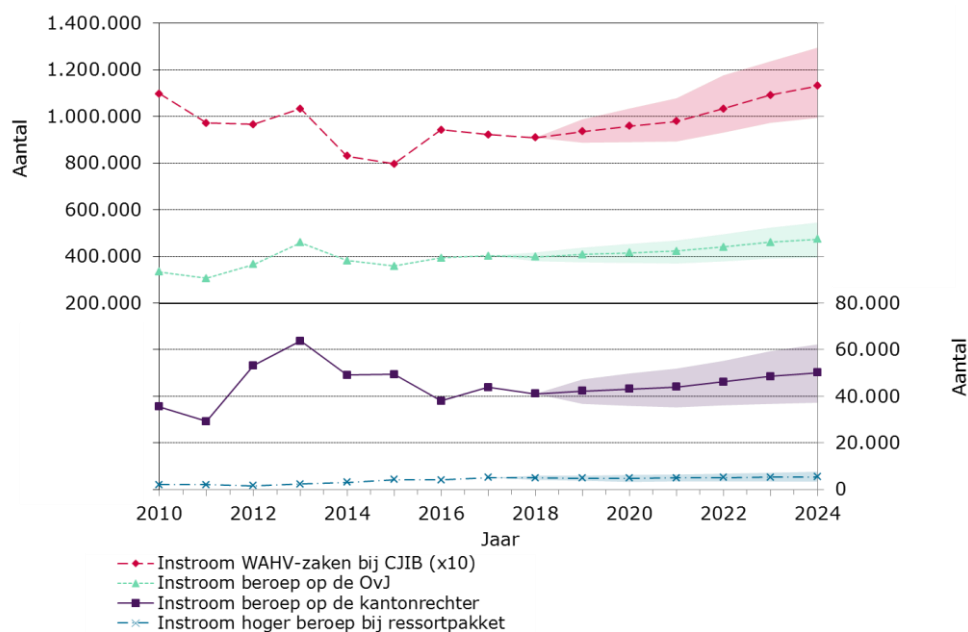
Figuur 3.1 WAHV-zaken in het PMJ*

* De ramingen van de roodomlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 3.2. De ramingen van de achtergrondfactoren zijn weergegeven in hoofdstuk 2. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

De instroom van WAHV-zaken zal in de periode 2018-2024 naar verwachting gemiddeld met 4% per jaar toenemen door het aantrekken van de economie en een verdere toename in het aantal motorvoertuigen en de bevolking. Alle daarop volgende handelingen (beroep op de OvJ, kantonrechter en het hof Leeuwarden) volgen hetzelfde patroon. Het aantal beroepen op officier van justitie nemen toe met gemiddeld 3% per jaar. Het verloop van WAHV-zaken is bij de kantonrechter is zeer grillig, maar gemiddeld is er een groei van 2% per jaar. Figuur 3.2 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 3.2 WAHV-zaken, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: CJIB, PaG, Rvdr, bewerking WODC

4 Overtredingen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van overtredingen in de veiligheidsketen. Het gaat daarbij om (politie)strafbeschikkingen en kantonzaken die door bijzondere opsporingsdiensten en/of –ambtenaren rechtstreeks worden aangeleverd bij het OM. De laatste groep wordt uitgesplitst in:

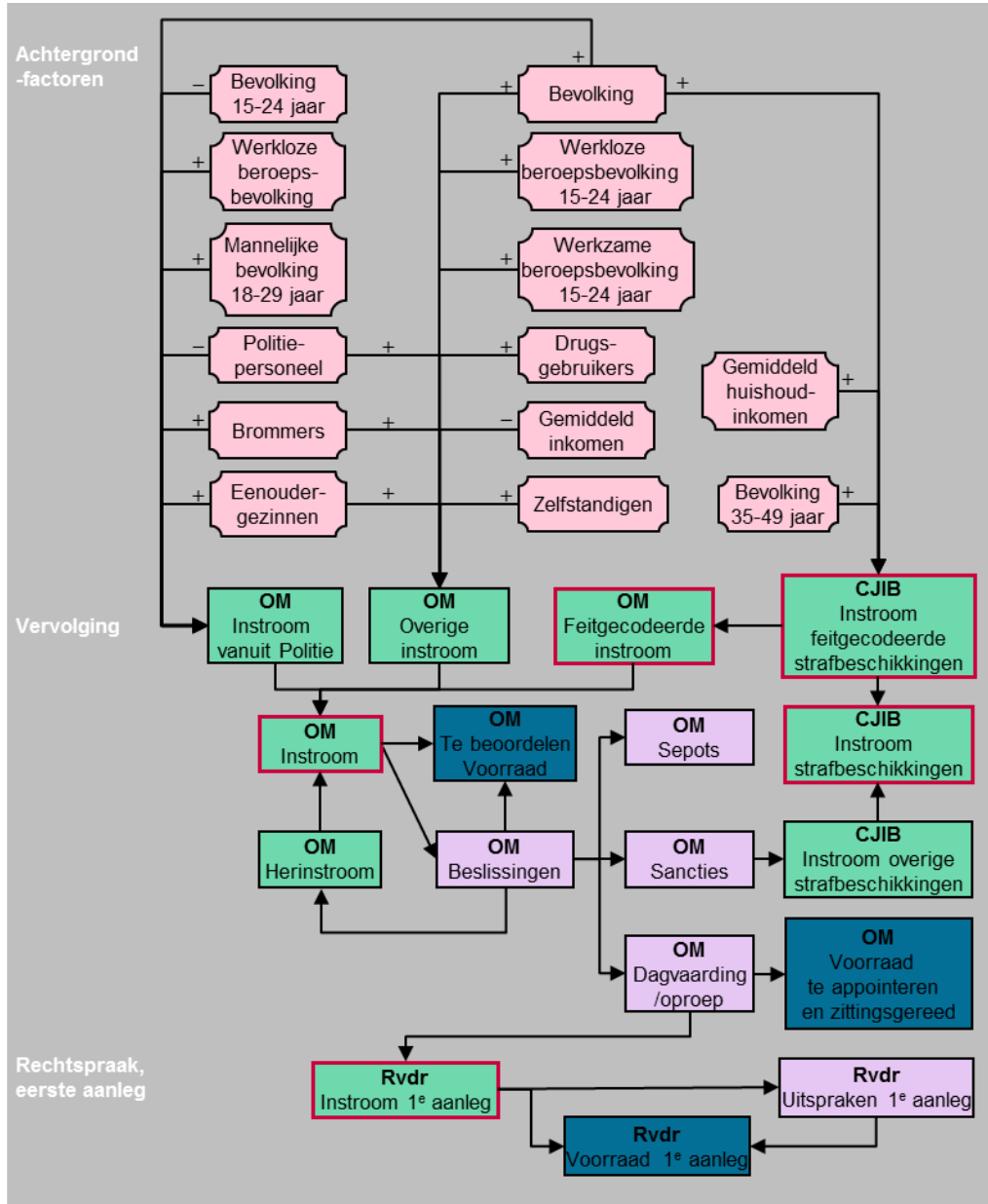
- verkeersovertredingen;
- vervoersovertredingen;
- leerplichtwetovertredingen;
- overtreding van plaatselijke wetten (APV);
- overige overtredingen.

Een deel van de politiestrafbeschikkingen wordt niet betaald en stroomt alsnog in als kantonzaak bij het OM.

In alle kantonzaken kan het OM seponeren of een transactie of strafbeschikking aanbieden. Alle transacties en strafbeschikkingen, zowel van de politie als van het OM, worden geregistreerd bij het CJIB. Indien de verdachte niet voor een transactie of strafbeschikking in aanmerking komt, kan het OM de zaak voor de rechter laten komen. Vervolgens zal de rechter een uitspraak doen. Kantonzaken die in hoger beroep gaan, worden niet in dit hoofdstuk behandeld. Omdat het om een relatief klein deel van het totale aantal hoger beroepen gaat, worden deze zaken tezamen met misdrijven in paragraaf 5.4 behandeld. Figuur 4.1 geeft schematisch weer hoe het model voor WAHV-zaken is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van het aantal WAHV-zaken op diverse plekken in de keten.

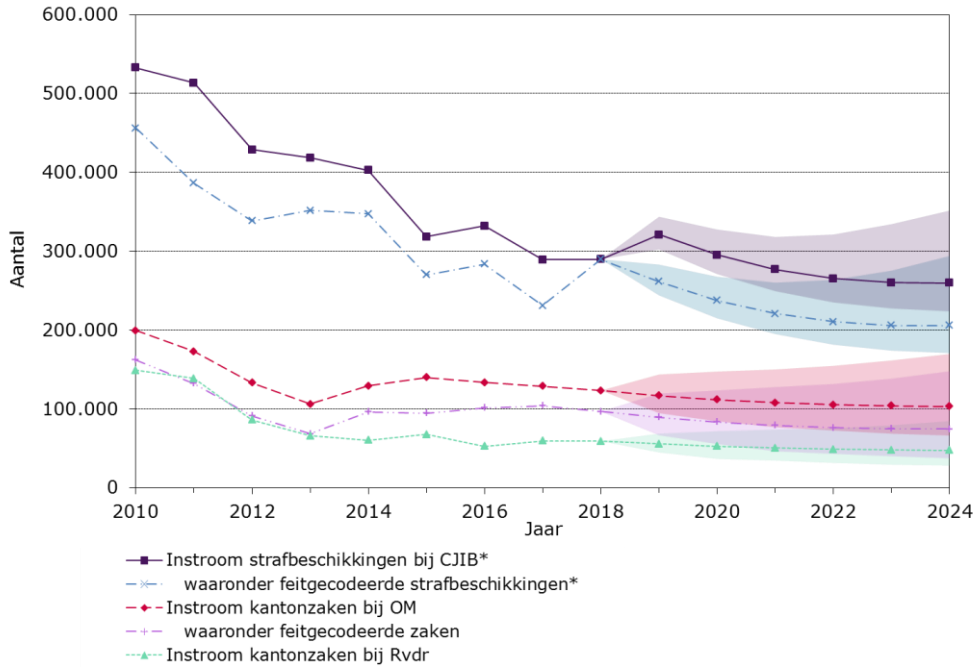
De instroom van feitgecodeerde strafbeschikkingen bij het CJIB zal naar verwachting gemiddeld met 2% per jaar afnemen in de periode 2018-2024 als gevolg van de afname van de bevolking van 35 tot en met 49 jaar. Alle daarop volgende handelingen (zoals vervolging door het OM en berechting door de ZM) volgen hetzelfde patroon. De instroom van kantonstrafzaken bij het OM neemt met gemiddeld 3% per jaar af in de periode 2018-2024. Bij de rechter nemen de kantonstrafzaken gemiddeld met bijna 4% per jaar af. Figuur 4.2 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2. Figuur 4.3 laat zien wat de verwachtingen zijn ten aanzien van de beslissingen van het OM.

Figuur 4.1 Overtredingen in het PMJ*

* De ramingen van de roodolijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 4.2. De ramingen van de achtergrondfactoren zijn weergegeven in hoofdstuk 2. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

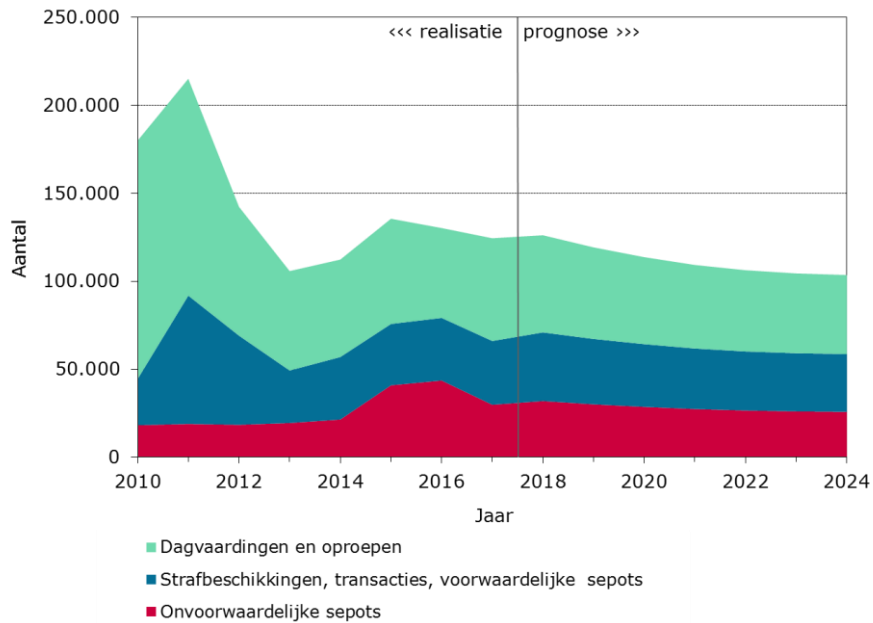
Figuur 4.2 Overtredingen, 2010-2024

* incl. transacties, inclusief feitgecodeerde misdrijven

Bron realisatiecijfers: CJIB, RACmin, PaG, Rvdr, bewerking WODC

Figuur 4.3 Afdoeningen OM in kantonzaken, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: OM-data, bewerking WODC

5 Misdrijven

Dit hoofdstuk geeft aan hoe misdrijven zich naar verwachting door de veiligheidsketen zullen bewegen. Paragraaf 5.1 gaat in op de opsporing van misdrijven door de politie. In paragraaf 5.2 komt de slachtofferzorg aan bod. Paragraaf 5.3 behandelt de vervolging en berechting in eerste aanleg. Tot slot gaat paragraaf 5.4 in op het hoger beroep. In deze paragraaf worden misdrijven en overtredingen tezamen genomen.

5.1 Opsporing

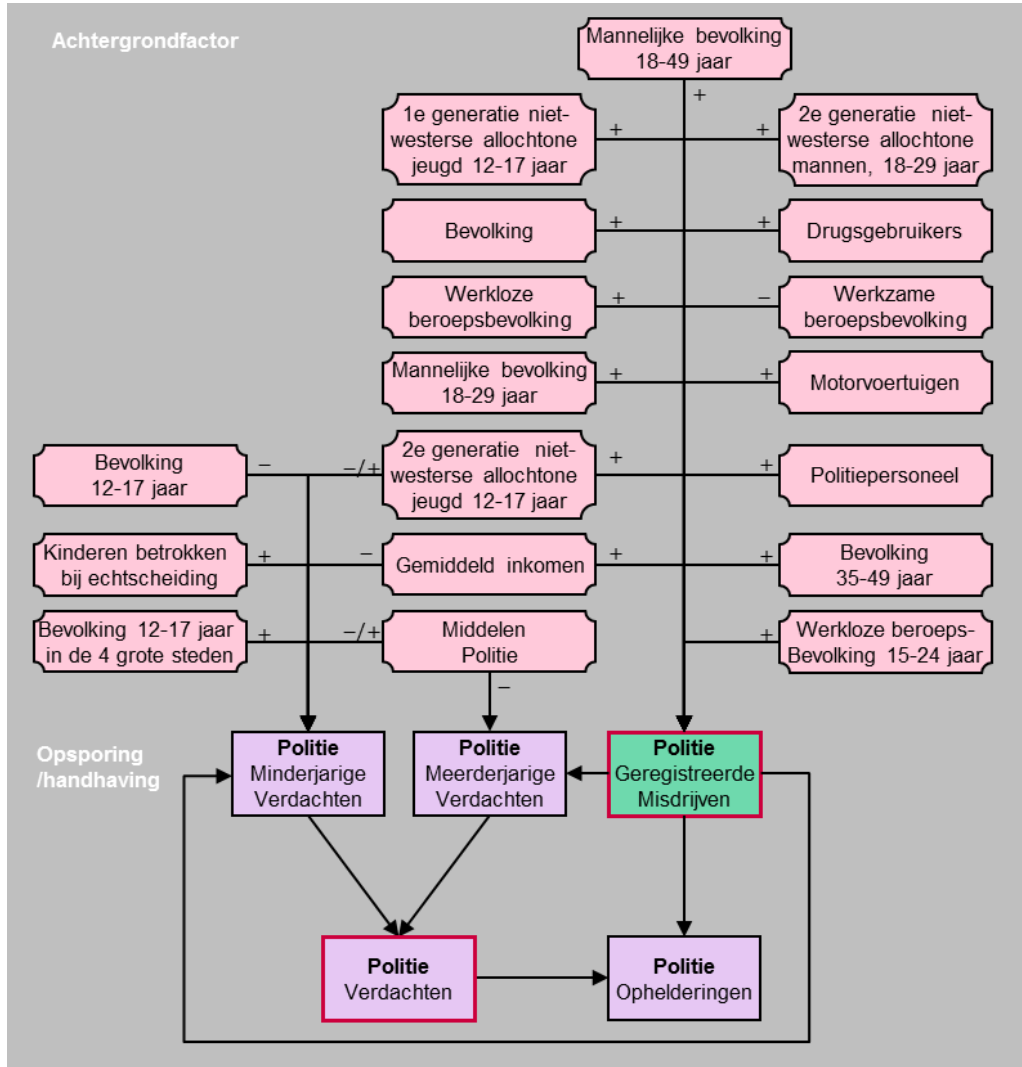
Bij misdrijven worden 14 categorieën onderscheiden:

- licht geweld;
- zedendelicten;
- overig geweld;
- diefstal met geweld;
- eenvoudige diefstal;
- gekwalificeerde diefstal;
- overige vermogensdelicten;
- rijden onder invloed;
- overige verkeersdelicten;
- softdrugs;
- harddrugs;
- vernieling en verstoring van de openbare orde;
- economische misdrijven;
- overige misdrijven.

De ramingen van de achtergrondfactoren bepalen de ramingen van de geregistreerde misdrijven bij de politie. Ook de ramingen van ophelderingen en verdachten worden afgeleid uit de achtergrondfactoren, soms in combinatie met de begrote middelen van de politie en de ramingen van de geregistreerde misdrijven. Bij verdachten wordt een onderscheid gemaakt tussen volwassenen en jeugd. Figuur 5.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren voorspellers zijn van het opsporingstraject.

In de periode 2018-2024 zal het aantal door de politie geregistreerde misdrijven met gemiddeld 2% per jaar dalen. Het aantal gehoorde verdachten zal met gemiddeld 1% per jaar dalen. Figuur 5.2 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2. Figuur 5.3 geeft aan hoe de geregistreerde misdrijven verdeeld zijn over de diverse delicten.

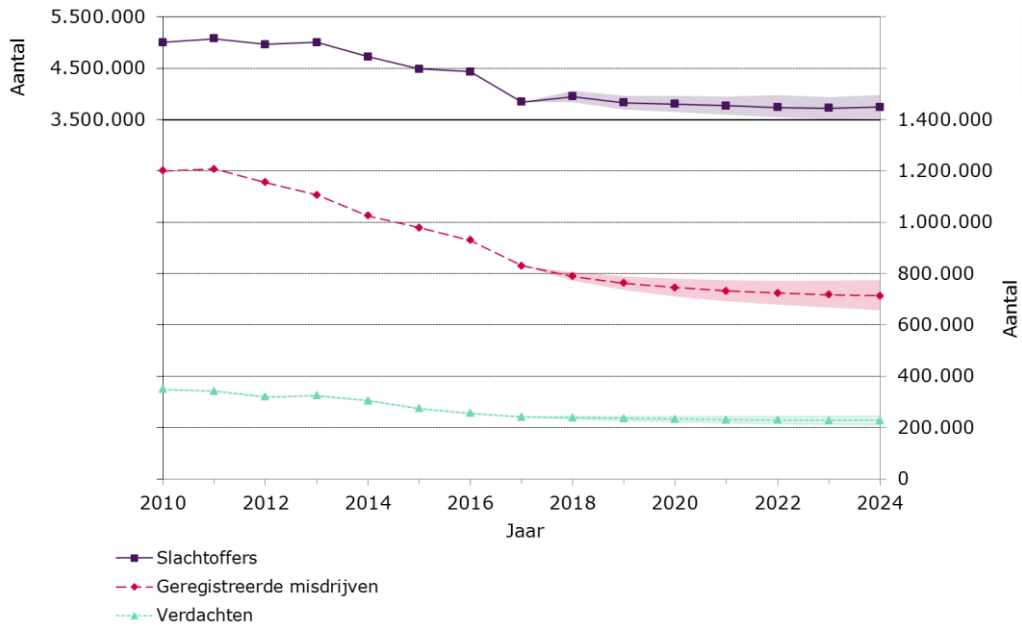
Figuur 5.1 Opsporing in het PMJ*

* De ramingen van de roodomlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 5.2. De ramingen van de achtergrondfactoren zijn weergegeven in hoofdstuk 2. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

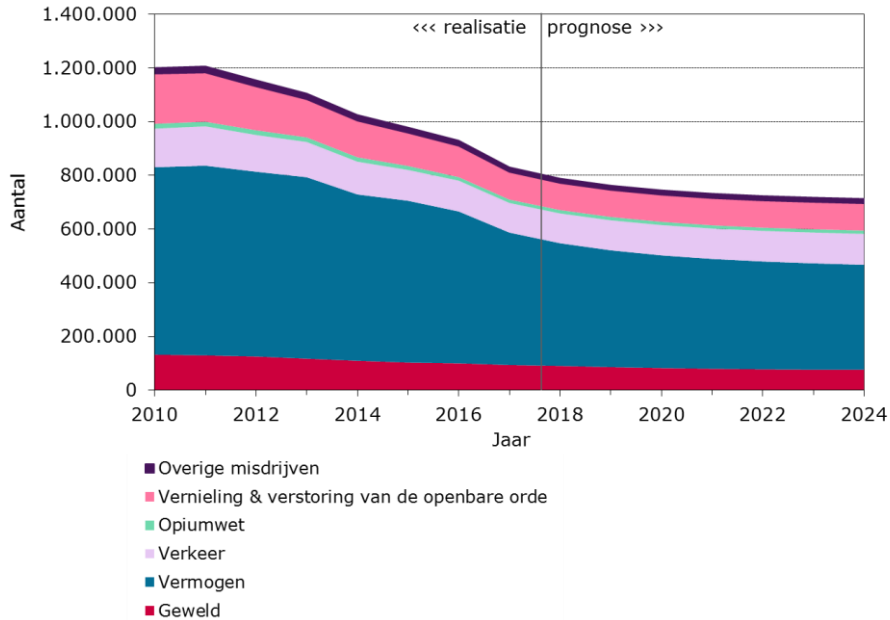

Figuur 5.2 Slachtoffers, geregisteerde misdrijven en verdachten, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

Figuur 5.3 Geregisteerde misdrijven naar delict, 2010-2024

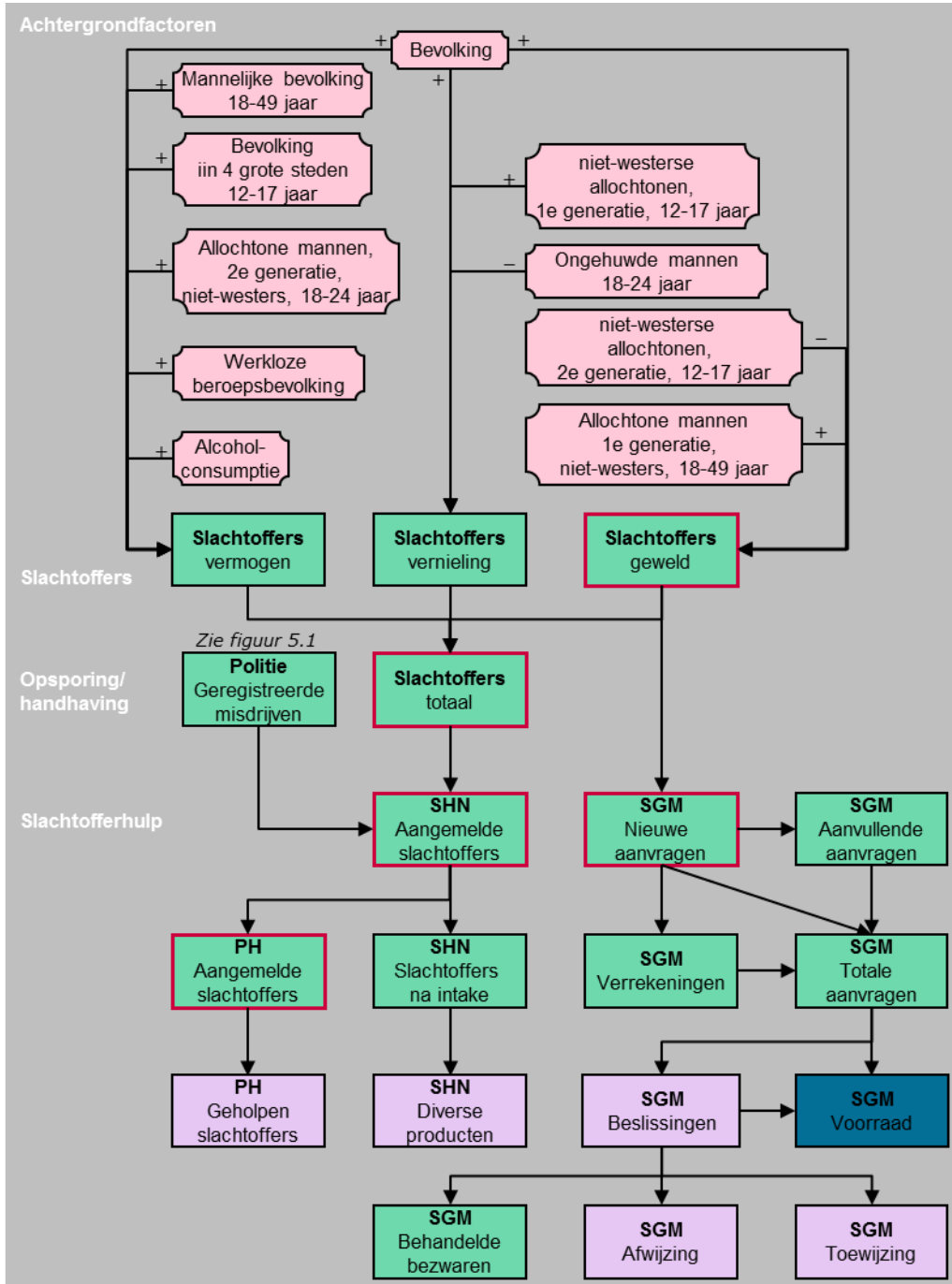
Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

5.2 Slachtofferzorg

Het PMJ kent een aantal onderdelen op het gebied van slachtofferzorg, namelijk allereerst het aantal ondervonden misdrijven door slachtoffers, het aantal cliënten geholpen door Slachtofferhulp Nederland (SHN) en waaruit die hulp bestond, het aantal aanmeldingen en afgesloten zaken bij Perspectief Herstelbemiddeling (PH) en het aantal beslissingen op ingediende verzoeken en behandelde bezwaren bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM). Alle onderdelen worden beïnvloed door de ontwikkelingen in het aantal slachtoffers en in het opsporingstraject. Figuur 5.4 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van slachtofferzorg.

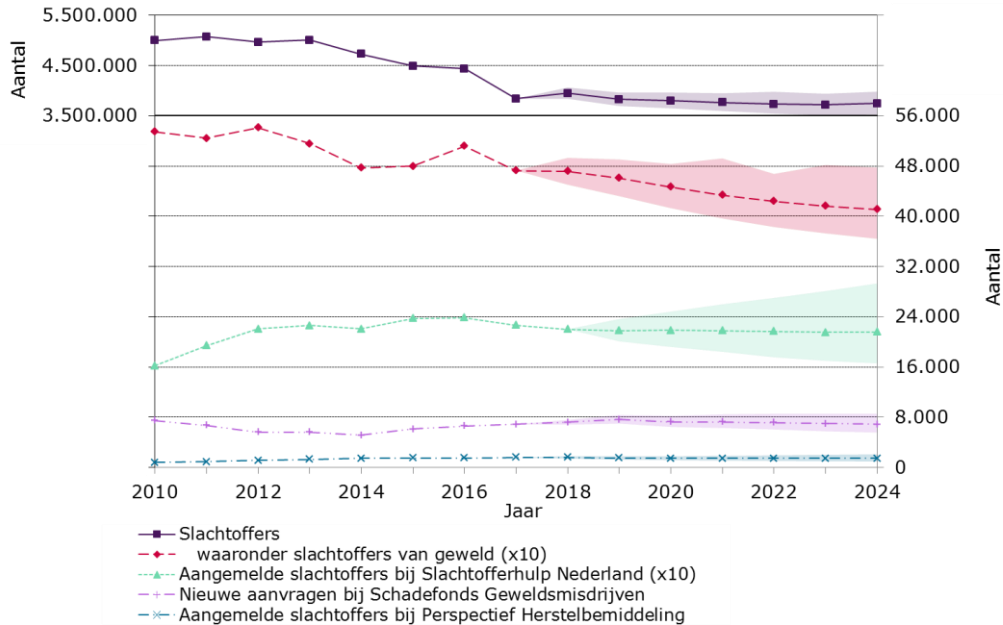
In de periode 2018-2024 zal het aantal ondervonden misdrijven door slachtoffers licht dalen (gemiddeld 1% per jaar), in het bijzonder de geweldsmisdrijven (gemiddeld 2% per jaar). Deze daling zet zich voort in de organisaties die hulp aan slachtoffers bieden. Slechts een fractie van het totale aantal slachtoffers komt bij SHN, SGM en/of PH terecht. Figuur 5.5 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 5.4 Slachtofferzorg in het PMJ

* De ramingen van de roodomlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 5.5. De ramingen van de achtergrondfactoren zijn weergegeven in hoofdstuk 2. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 5.5 Slachtofferzorg, 2010-2024

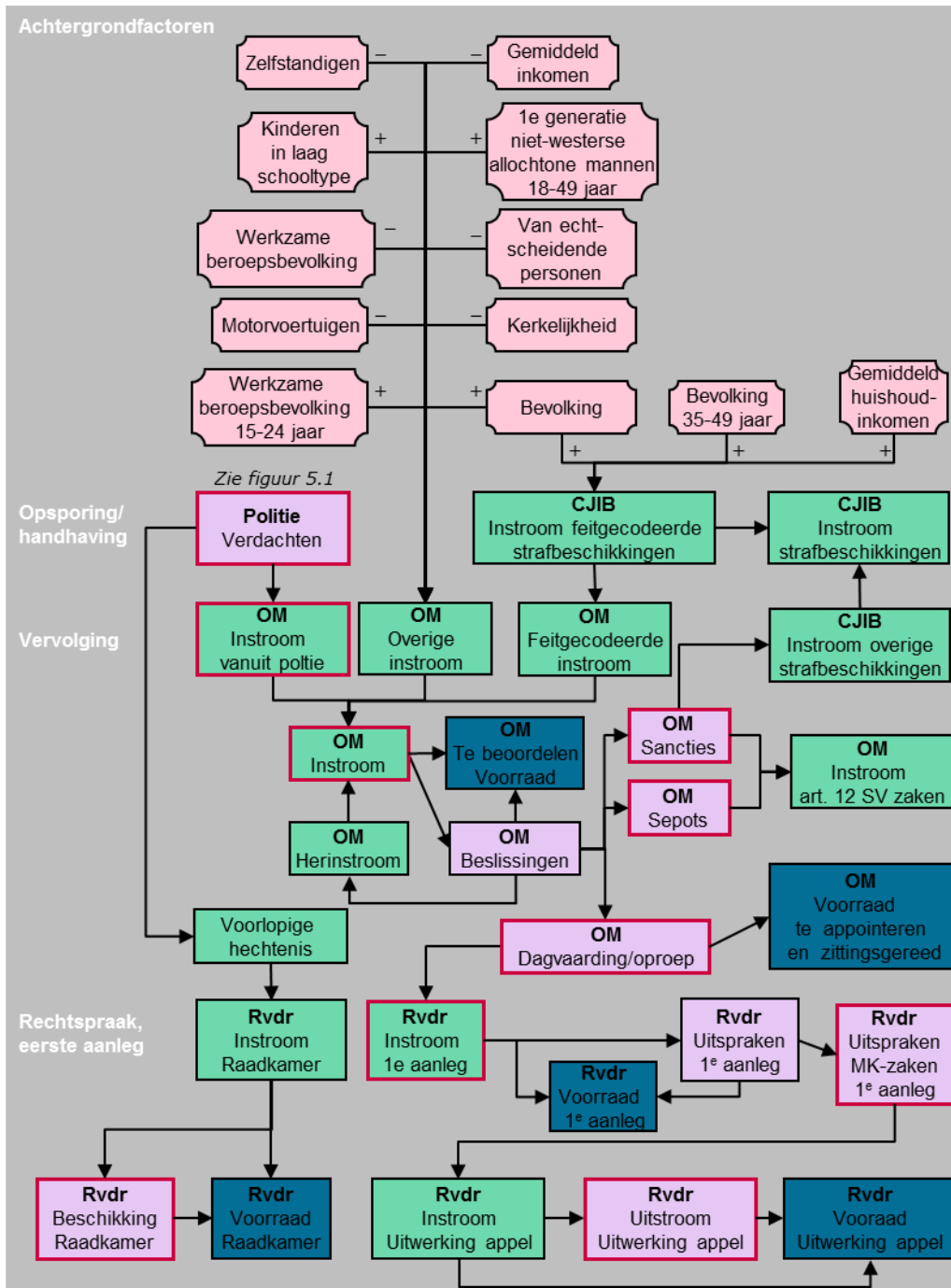
Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

5.3 Vervolg en berechting in eerste aanleg

Het grootste deel van de door de politie gehoorde verdachten wordt doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie (OM). Ook de bijzondere opsporingsdiensten en bijzondere opsporingsambtenaren leveren verdachten aan. Indien de verdachte niet voor een transactie of strafbeschikking in aanmerking komt, kan het OM de zaak voor de rechter laten komen. Eventueel kan het OM de zaak ook seponeren. Figuur 5.6 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van het vervolgingstraject.

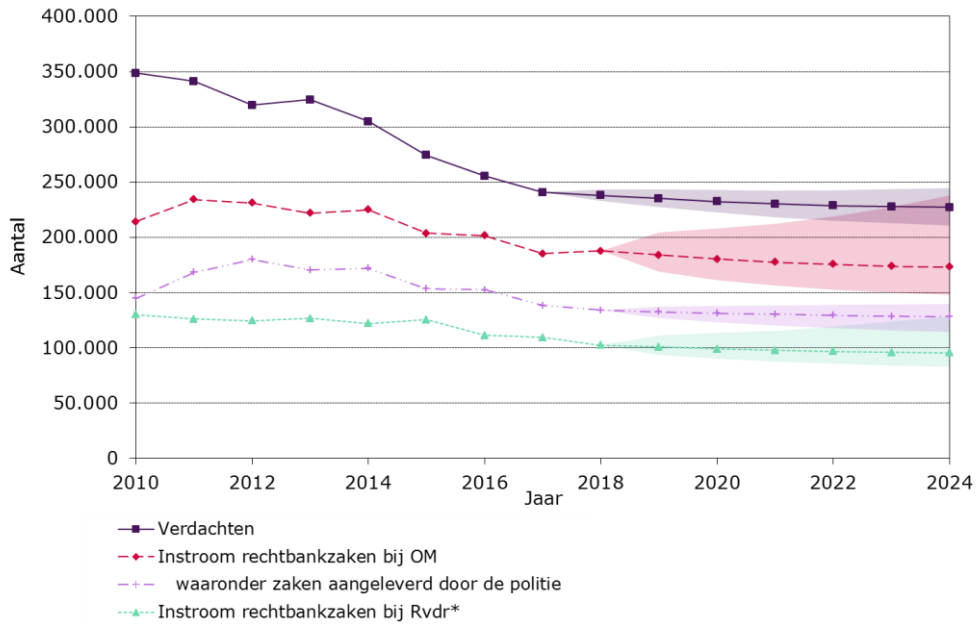
In de periode 2018-2024 zal de instroom van misdrijven bij het OM met gemiddeld 1% per jaar dalen. Alle daaropvolgende handelingen, zoals beslissingen OM en ZM, vertonen een vergelijkbare ontwikkeling. Figuur 5.7 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2. Figuur 5.8 geeft aan wel type beslissing het OM naar alle waarschijnlijkheid zal nemen. In figuur 5.9 zijn de uitspraken van rechter in eerste aanleg nader gespecificeerd.

Figuur 5.6 Vervolg en berechting in eerste aanleg van misdrijven in het PMJ

* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 5.7 tot en met 5.9. De ramingen van de achtergrondfactoren zijn weergegeven in hoofdstuk 2. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

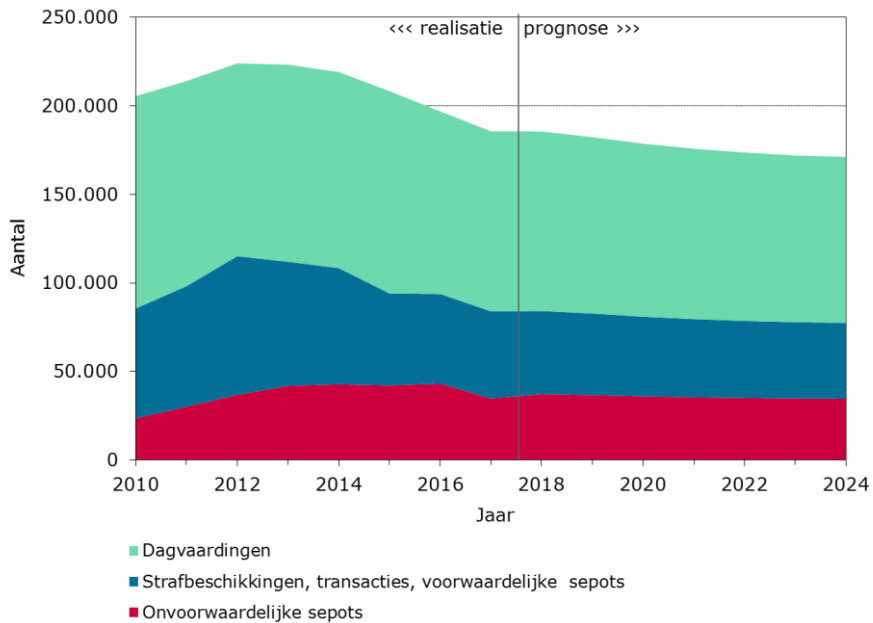
Figuur 5.7 Vervolg en berechting in eerste aanleg van rechtbankzaken, 2010-2024

* excl. raadkamerzaken en uitwerking ten behoeve van appel.

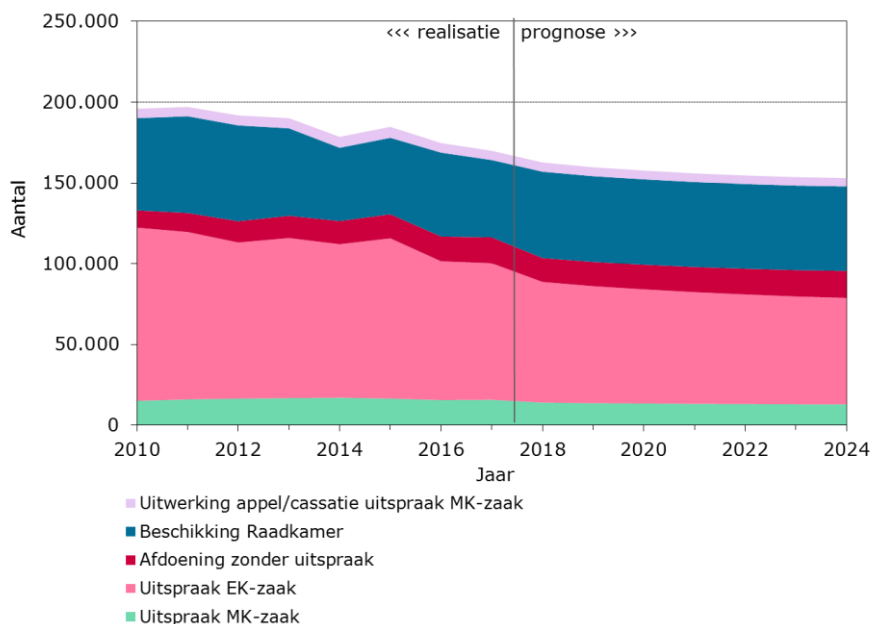
Bron realisatiecijfers: CBS, RAC-min, Rvdr, bewerking WODC

Figuur 5.8 Beslissingen OM in rechtbankzaken, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: OM-data, bewerking WODC

Figuur 5.9 Uitspraken in rechtbankzaken, 2010-2024

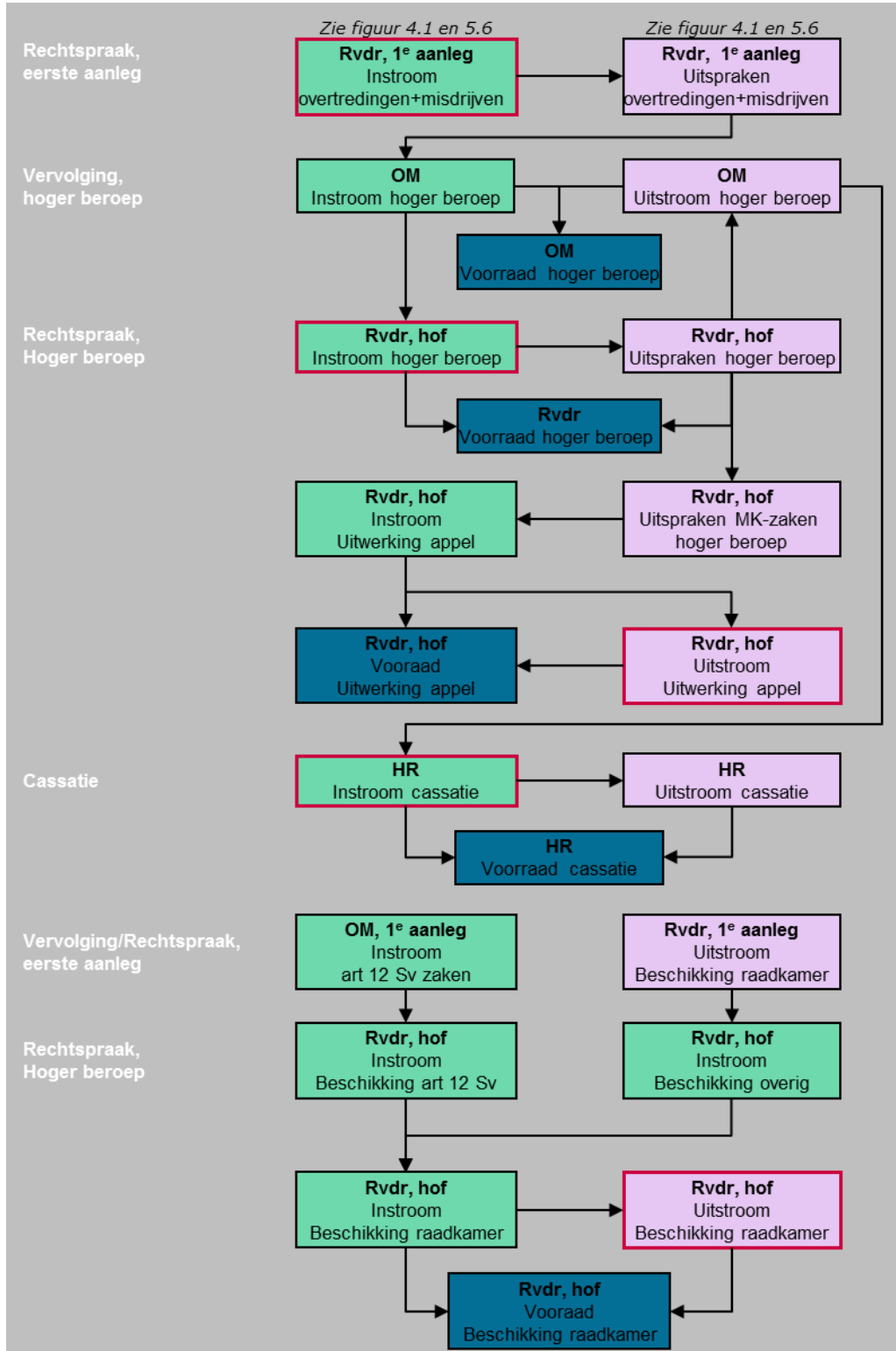
Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

5.4 Hoger beroep en cassatie

Zowel de OvJ als de verdachte kan in hoger beroep gaan bij het gerechtshof of in cassatie bij de Hoge Raad. Indien geen hoger beroep wordt ingesteld kan de rechter volstaan met een kort vonnis. Indien wel hoger beroep wordt ingesteld, dient de rechter het vonnis nader uit te werken. Figuur 5.10 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van zaken in hoger beroep. Omdat het aandeel kantonzaken dat in hoger beroep gaat klein is vergeleken met het aantal misdrijfzaken in hoger beroep, wordt kanton- en rechtbankzaken hier bij elkaar geteld.

In de periode 2018-2024 zal de instroom in hoger beroep vrijwel gelijk blijven. Alle daaropvolgende handelingen, uitspraken en cassatie, vertonen een vergelijkbare ontwikkeling. Figuur 5.11 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2. In figuur 5.12 zijn de uitspraken van het gerechtshof nader gespecificeerd.

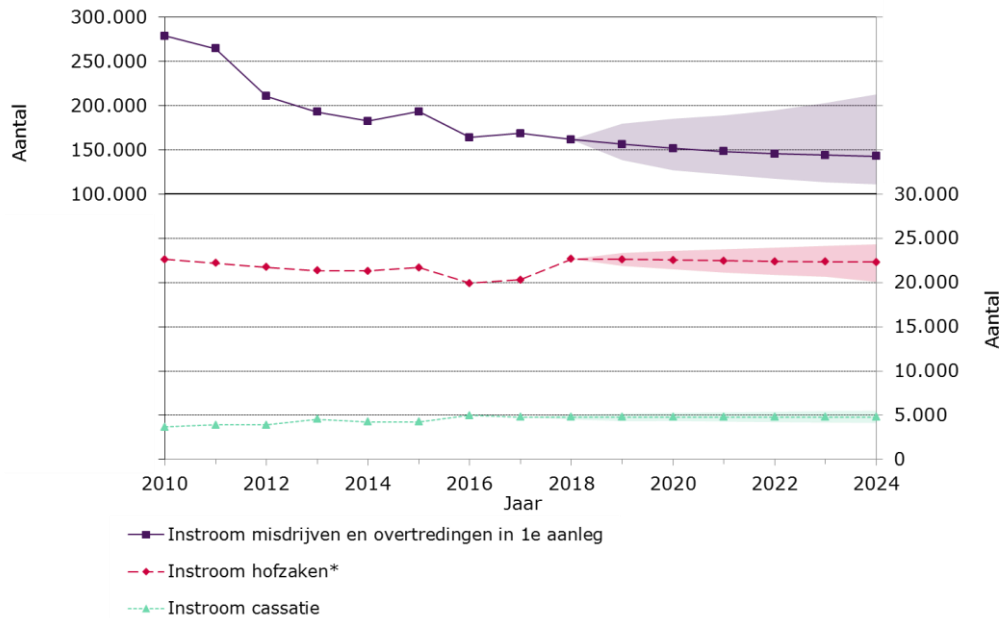
Figuur 5.10 Hoger beroep in het PMJ

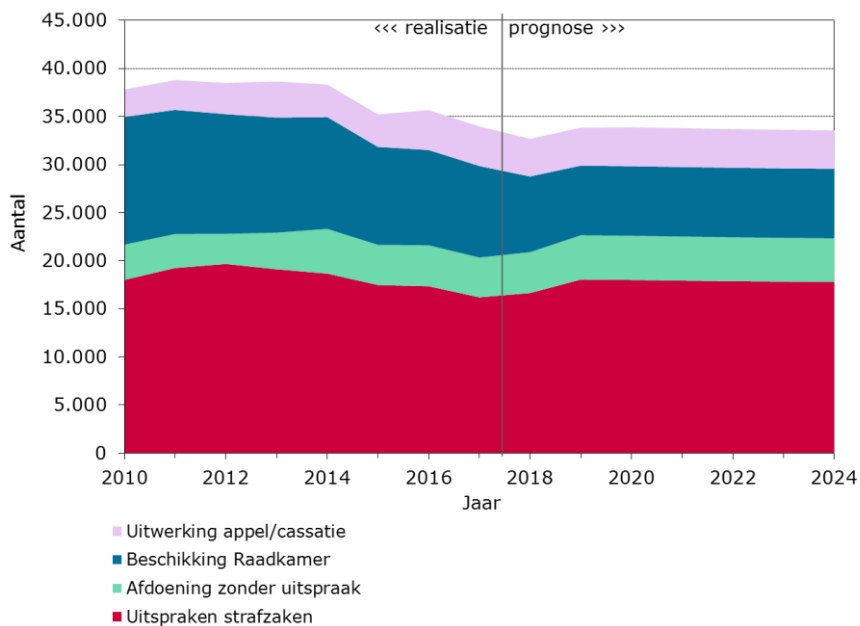
* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 5.11 tot en met 5.12.

Figuur 5.11 Hoger beroep en cassatie, 2010-2024

Figuur 5.12 Uitspraken in hofzaken, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: Rvdr, bewerking WODC

6 Tenuitvoerlegging

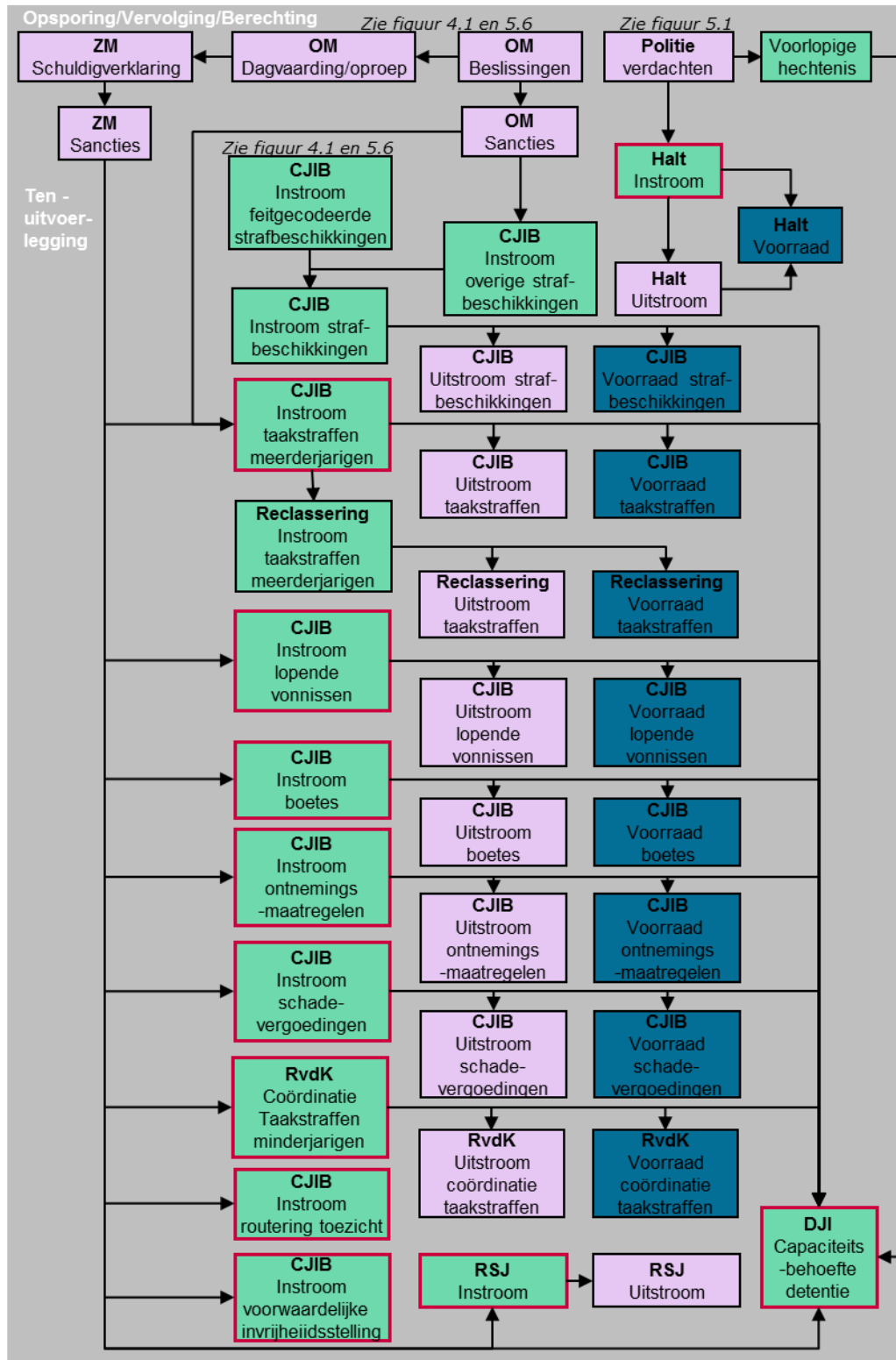
Nadat het OM een transactie heeft aangeboden of een strafbeschikking heeft opgelegd, of nadat de rechter een straf of een maatregel heeft opgelegd, kan deze *sanc-tie* door diverse instanties ten uitvoer worden gelegd. De drie belangrijkste sancties voor volwassenen zijn de (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf, de taakstraf en boetes/geldsomstrafbeschikkingen (incl. een restant transacties). Daarnaast kan een rechter andere maatregelen opleggen, zoals een ontnemingsmaatregel, een maatregel voor plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD-maatregel), een terbeschikkingstelling (tbs), een ontzegging van de rijbevoegdheid of een schadevergoedingsmaatregel. Zulke sancties kunnen ook in combinatie met elkaar voorkomen. Voor minderjarigen zijn de belangrijkste sancties de (on)voorwaardelijke jeugd-detentie, de taakstraf, de boete en de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ). Minderjarige verdachten van een licht misdrijf die niet eerder met politie en justitie in aanraking zijn geweest, kunnen ook door de politie worden doorverwezen naar een Halt-bureau. De tenuitvoerlegging van lopende vonnissen wordt gecoördineerd door de unit OM Executie van het CJIB. Lopende vonnissen zijn vrijheidsstraffen voor veroordeelden die *niet* preventief zijn gehecht. Indien gedetineerden klachten hebben over hun verblijf in de cel, dan kunnen zij terecht bij de Raad voor Strafrechtspleging en Jeugdbescherming (RSJ). Figuur 6.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van de tenuitvoerlegging.

In de periode 2018-2024 zal het aantal geldboetevonnissen met gemiddeld 9% per jaar afnemen. Het aantal ontnemingsmaatregelen dat instroomt bij het CJIB daalt met gemiddeld 1% per jaar, maar het aantal schadevergoedingsmaatregelen zal stijgen met gemiddeld 2% per jaar. De instroom van taakstraffen voor meerderjarigen bij het CJIB volgt de verwachte gezamenlijke trend in het aantal met het OM overeengekomen en door het ZM opgelegde taakstraffen en verandert nauwelijks. Het aantal werkstraffen bij de reclassering volgt deze trend. De instroom van lopende vonnissen (om-executie) neemt af met gemiddeld 1% per jaar. De capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen zal vrijwel constant blijven tussen 2018 en 2024: een toename in 2019 wordt gevolgd door een afname in de jaren daarna. De capaciteitsbehoefte van de FPC's (tbs-klinieken) neemt af met gemiddeld 2% per jaar.

Het aantal halt-verwijzingen neemt af met gemiddeld 1% per jaar. De instroom van taakstraffen bij de RvdK stijgt daarentegen met gemiddeld 1% per jaar. De capaciteitsbehoefte van de justitiële jeugdinrichtingen neemt af met gemiddeld 4% per jaar, voornamelijk als gevolg van het sterk afnemend aantal jongeren in de leeftijd van 12-17 jaar.

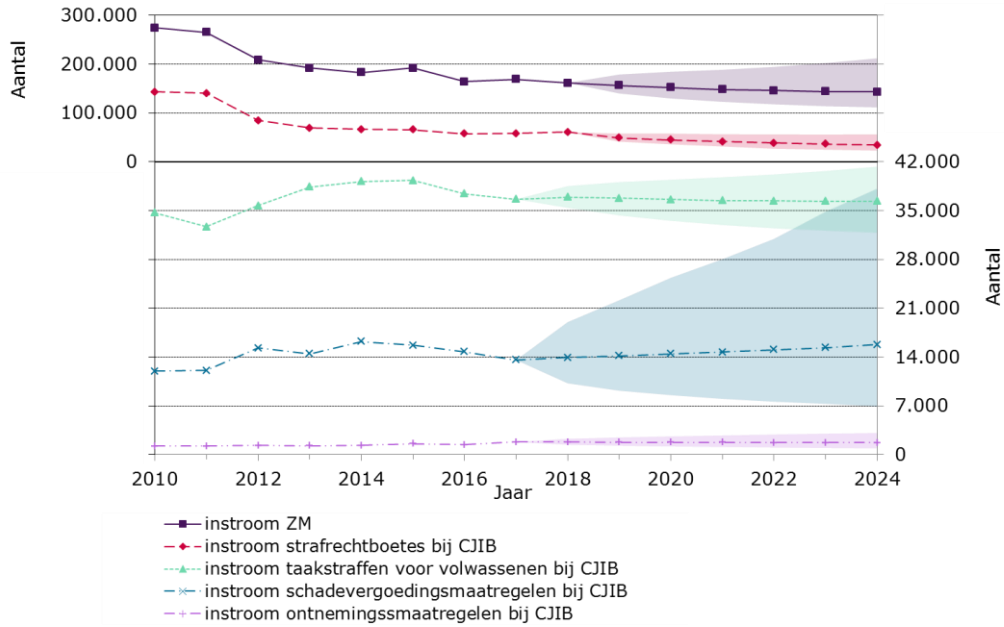
Figuren 6.2 tot en met 6.5 laten de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2. Figuur 6.6 geeft aan hoe de capaciteitsbehoefte in het gevangeniswezen verdeeld is over de diverse delicten.

Figuur 6.1 Tenuitvoerlegging in het PMJ*

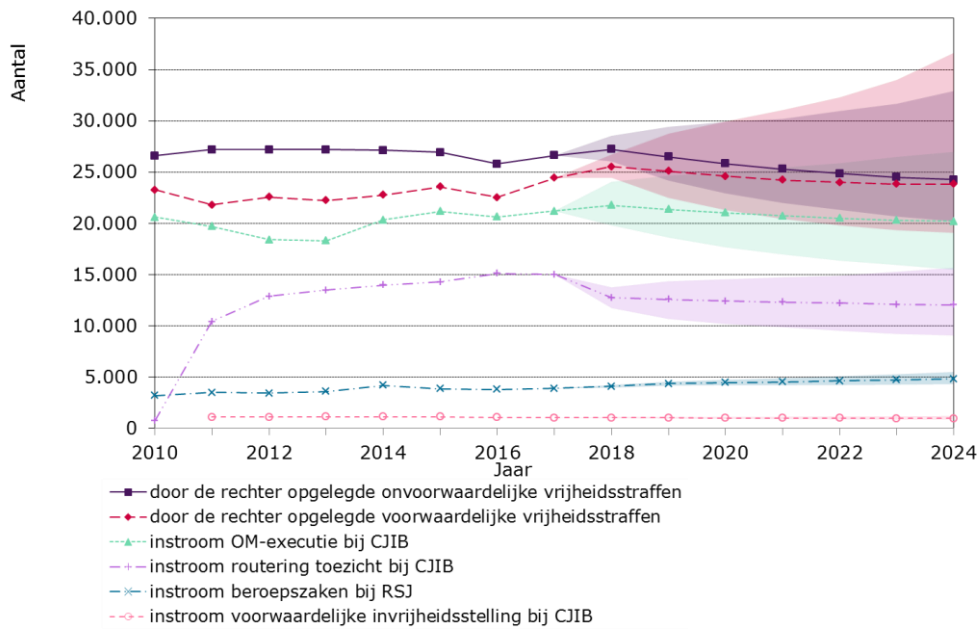
* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 6.2 tot en met 6.5. Strafbeschikkingen zijn inclusief transacties.

Figuur 6.2 Instroom financiële sancties en taakstraffen, 2010-2024

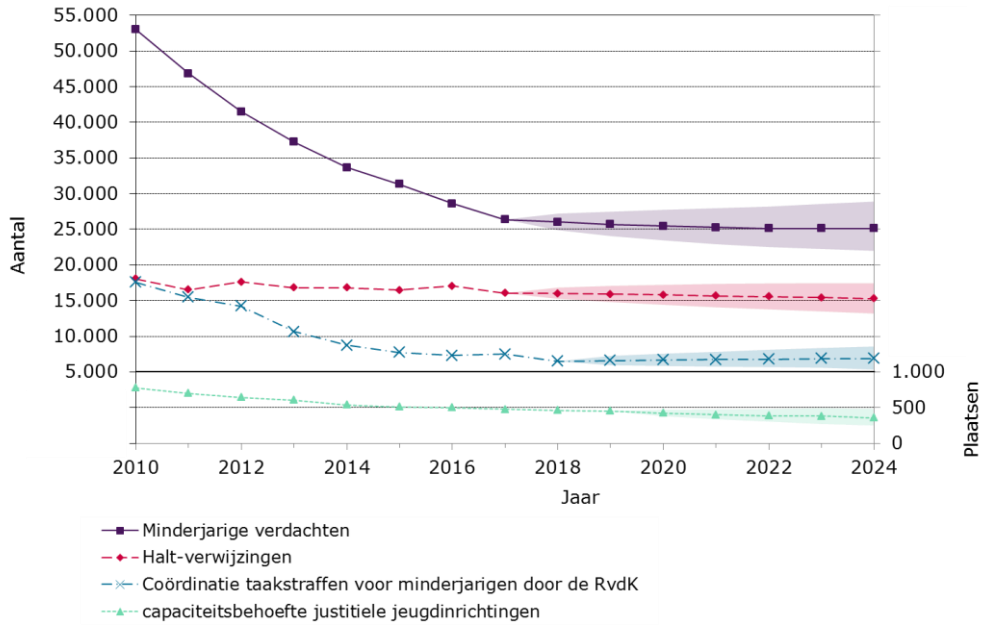
Bron realisatiecijfers: CJIB, bewerking WODC

Figuur 6.3 Vrijheidsstraffen en toezicht, 2010-2024

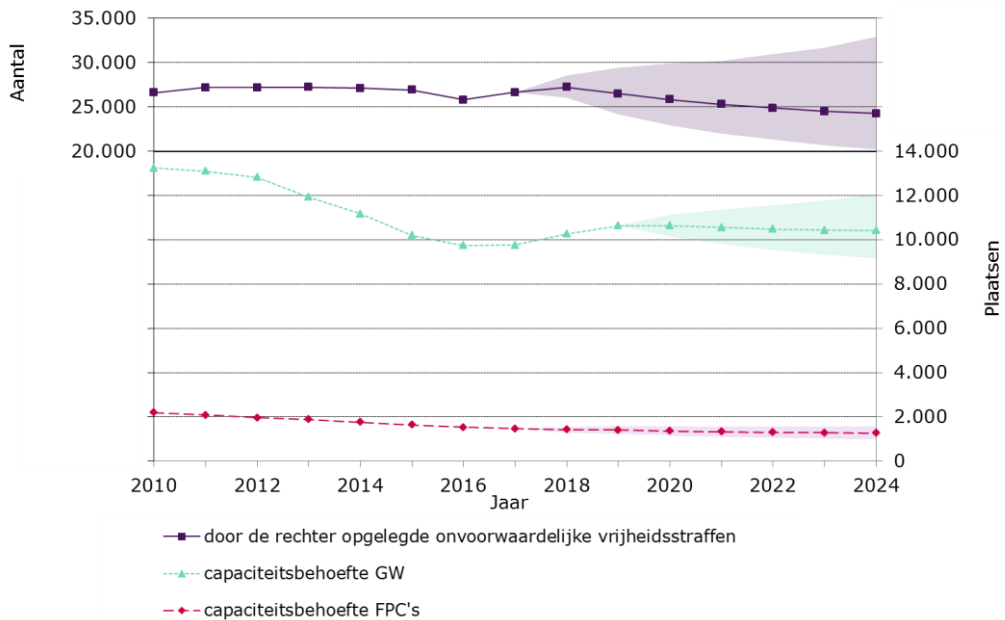
Bron realisatiecijfers: CJIB, bewerking WODC

Figuur 6.4 Sancties voor minderjarigen, 2010-2024

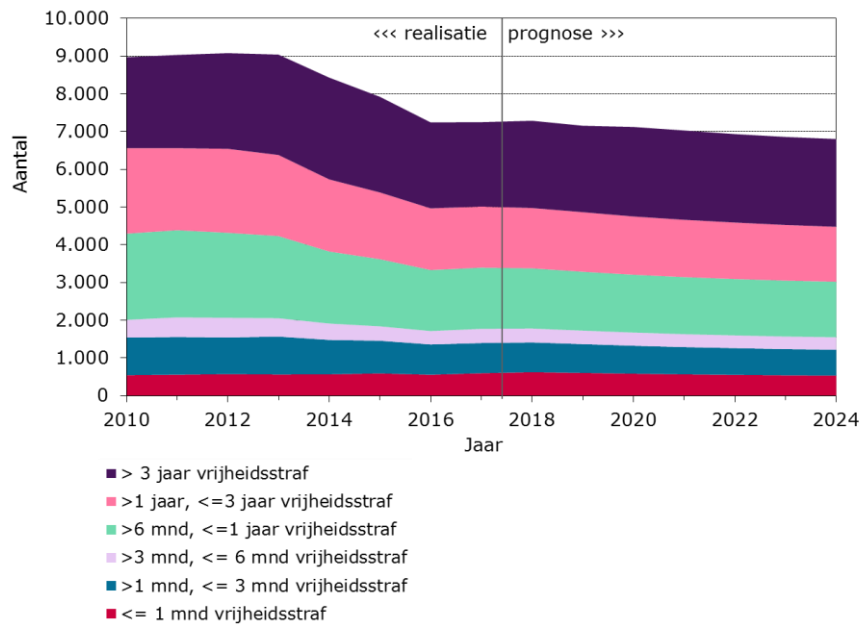
Bron realisatiecijfers: DJI, bewerking WODC

Figuur 6.5 Intramurale capaciteitsbehoefte voor volwassenen, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: RSJ, bewerking WODC

Figuur 6.6 Samenstelling capaciteitsbehoefte gevangeniswezen, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: OBJD, bewerking WODC

7 Reclassering, kinderscherming en rechtsbijstand in strafzaken

In dit hoofdstuk komen de reclassering, kinderscherming en rechtsbijstand in strafzaken aan de orde. Paragraaf 7.1 gaat in op de reclassering voor volwassenen en kinderscherming in strafzaken. In paragraaf 7.2 komt de gesubsidieerde rechtsbijstand in strafzaken aan bod.

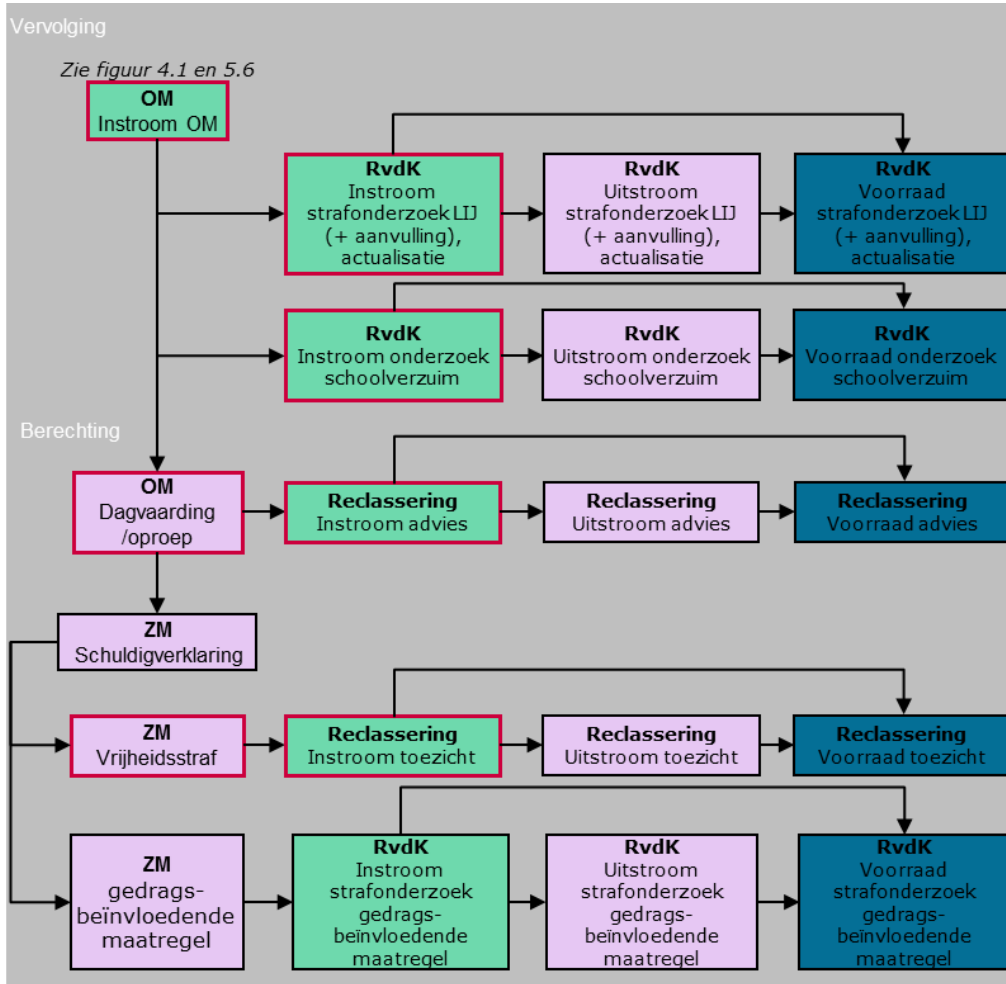
7.1 Reclassering en kinderscherming in strafzaken

De reclassering voor volwassenen kent een viertal hoofdproducten: advies, toezicht, werkstraf, en gedragsinterventie. Gedragsinterventies worden ingekocht bij de directie Forensische Zorg van DJI en worden hier niet geraamd. Werkstraffen zijn reeds in hoofdstuk 6 behandeld. De instroom van het aantal toezichten volgt de trend in het aantal gevangenisstraffen en zal in de periode 2018-2024 dalen met gemiddeld 1% per jaar. De instroom van adviezen volgt de trend van het aantal dagvaardingen van misdrijven en daalt licht.

De Raad voor de Kinderscherming (RvdK) voert diverse type strafonderzoeken naar minderjarigen uit. Daarnaast behandelt de RvdK zaken op het gebied van schoolverzuim. In de periode 2018-2024 neemt de instroom van strafonderzoeken LIJ en LIJ plus aanvulling met gemiddeld 1% per jaar af. De strafonderzoeken volgt de trend in instroom OM van misdrijven. Het aantal actualisaties strafonderzoek verandert nauwelijks van jaar tot jaar. De instroom van onderzoeken schoolverzuim stijgt met gemiddeld 2% per jaar als gevolg van het stijgend aantal leerplichtwet-zaken bij het OM.

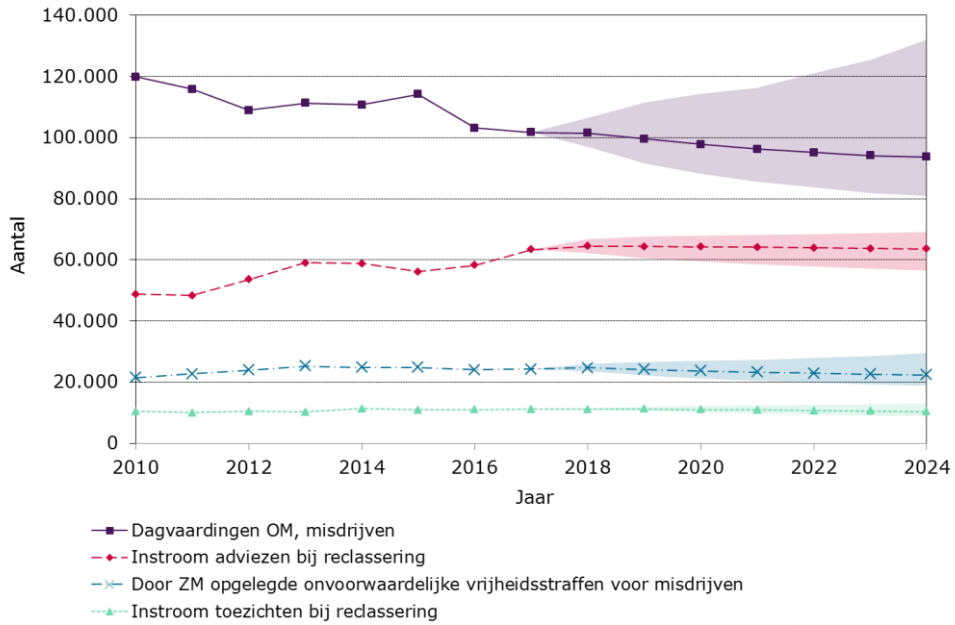
Figuur 7.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van de tenuitvoerlegging. Figuren 7.2 tot en met 7.3 laten de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 7.1 Reclassering en kinderscherming in strafzaken in het PMJ

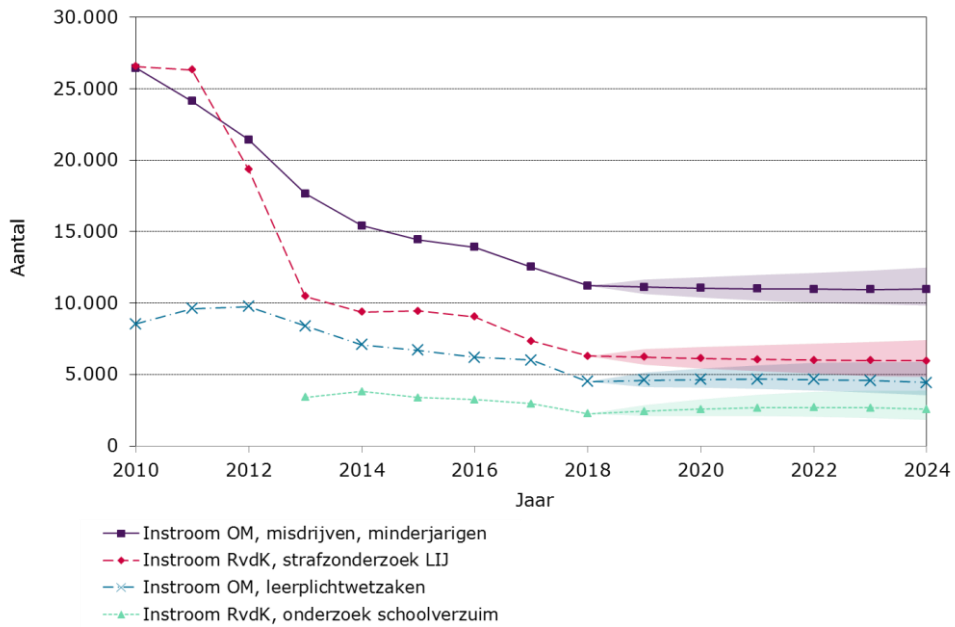
* De ramingen van de rood omlinjende onderdelen zijn weergegeven in figuur 5.11 tot en met 5.12.

Figuur 7.2 Reclassering voor volwassenen, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: MinJenV, bewerking WODC

Figuur 7.3 Kinderbescherming in strafzaken, 2010-2024

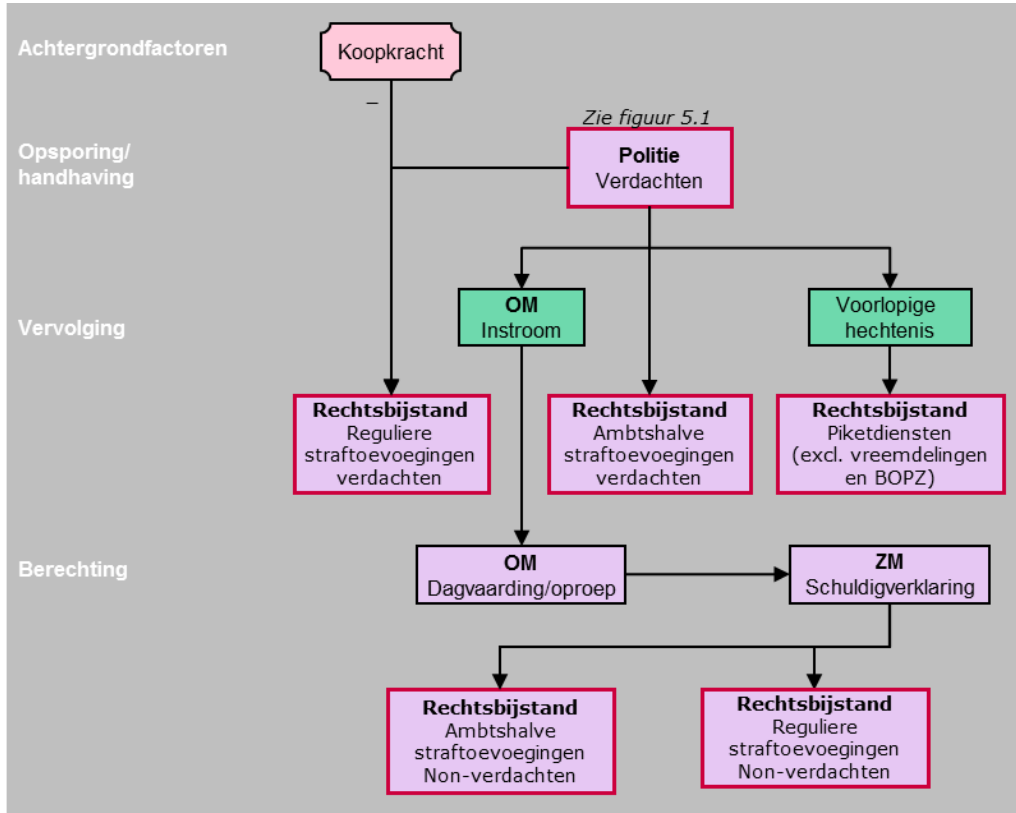
Bron realisatiecijfers: RvdK, bewerking WODC

7.2 Rechtsbijstand in strafzaken

Indien een persoon in contact komt met justitie heeft hij recht op rechtsbijstand. Deze persoon dient dit zelf te bekostigen, tenzij hij aan bepaalde criteria voldoet. Indien hij minder draagkrachtig is of hem de vrijheid is ontnomen (bijvoorbeeld bij voorlopige hechtenis), komt hij in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand. In het eerste geval is er sprake van een reguliere toevoeging, in het tweede geval van een ambtshalve toevoeging. Bij een reguliere toevoeging is er een eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen en/of vermogen. Bij een ambtshalve toevoeging vindt geen inkomens- en/of vermogenstoets plaats en is geen eigen bijdrage verschuldigd. Indien een persoon de vrijheid ontnomen is, wordt het advocatenpiket ingeschakeld (een dienst van advocaten die 24 uur per dag oproepbaar is om rechtsbijstand te verlenen). Ook na een veroordeling of beslissing door de rechter kan er nog steeds beroep worden gedaan op gesubsidieerde rechtsbijstand, bijvoorbeeld bij hoger beroep of bij het indienen van een klacht. Figuur 7.4 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren en voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van de tenuitvoerlegging.

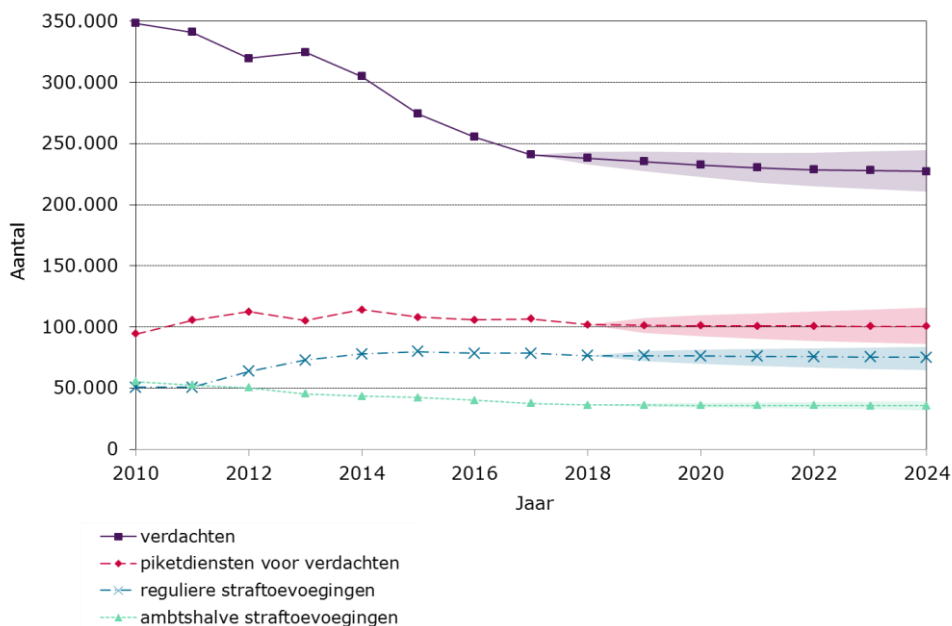
Het aantal reguliere straftoevoegingen blijft vrijwel gelijk in de periode 2018-2024. Dit hangt samen met een daling van het totale aantal verdachten van misdrijven en de verwachte toename van de koopkracht. Zowel het aantal ambtshalve straftoevoegingen (exclusief BOPZ en vreemdelingenbewaring) als het aantal piketdiensten voor verdachten blijven op vrijwel hetzelfde niveau hangen als gevolg van de afzwakkende daling van het aantal verdachten. Figuur 7.5 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 7.4 Rechtsbijstand in strafzaken in het PMJ

* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 7.3. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 7.5 Rechtsbijstand in strafzaken, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: CBS,RvR, bewerking WODC

8 Civiel recht en bestuursrecht

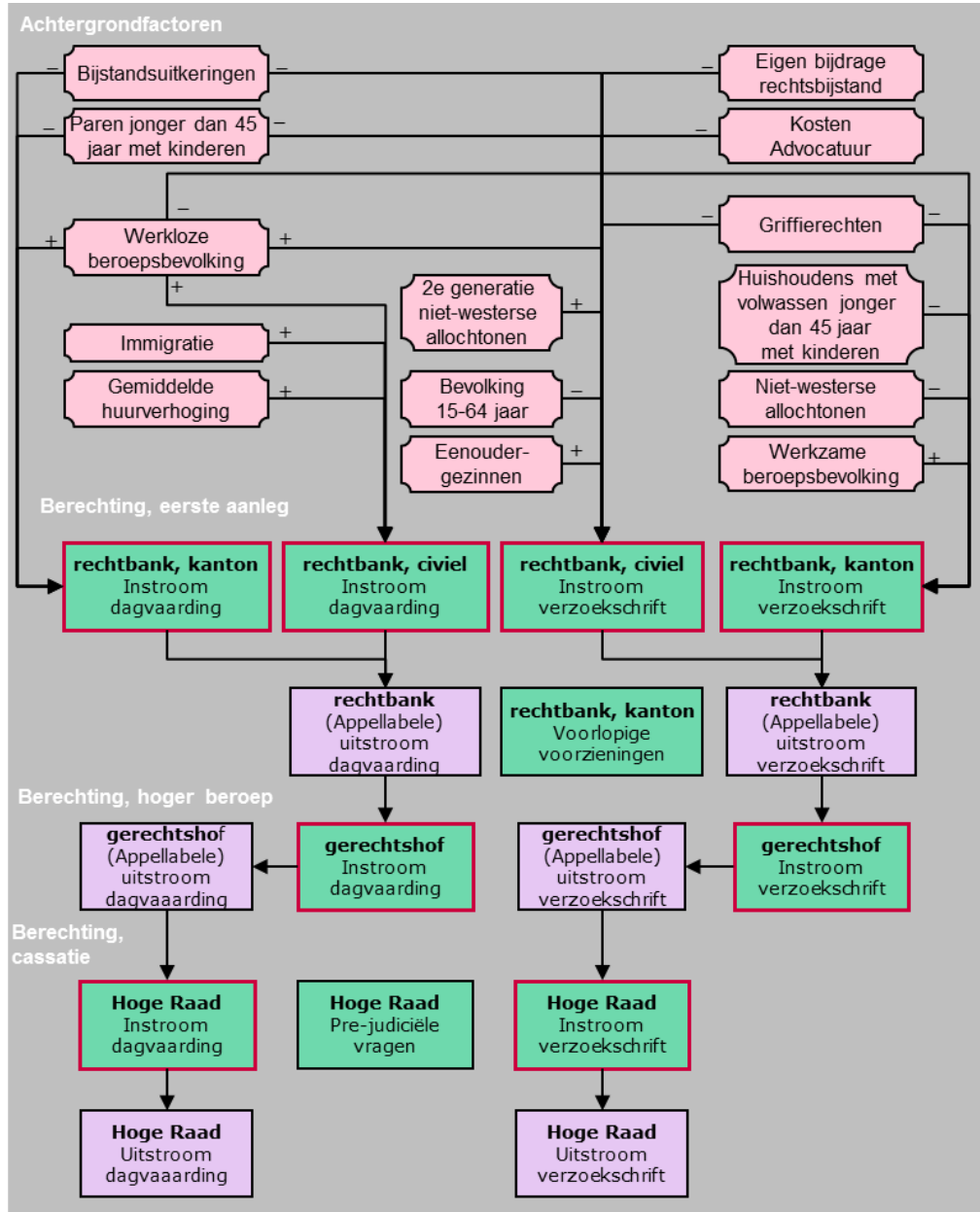
Dit hoofdstuk gaat in op de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke aspecten van de justitieketen. Paragraaf 8.1 behandelt de civiele rechtspraak en paragraaf 8.2 de bestuursrechtelijke rechtspraak. In paragraaf 8.3 komen civiele kindbeschermingsprocedures aan bod. Paragraaf 8.4 gaat nader in op de vreemdelingenbewaring. Tot slot gaat paragraaf 8.5 in op de rechtsbijstand in civiele en bestuursrechtelijke procedures.

8.1 Civiele rechtspraak

Indien twee of meer private partijen (burgers, bedrijven, organisaties) een conflict hebben en er onderling niet uitkomen, kunnen zij een beroep doen op de civiele rechter. Binnen de gerechtelijke procedures is onderscheid te maken tussen zaken ingeleid door een dagvaarding (bodempcedures en kort gedingen) of een verzoekschrift (alleen bodempcedures). Deze leiden tot uitkomsten met een verschillende juridische status. Bij een dagvaarding resulteert de zaak in een vonnis (bodempcedure) of een voorlopige voorziening (kort geding), bij een verzoekschrift in een beschikking. Bij de sector kanton van de rechtbank worden zaken die instromen via een dagvaarding onderscheiden naar de zaakstypen huur, arbeid en overig handel. Bij de verzoekschriften is daarnaast nog een categorie familiezaken. Verder wordt de instroom van voorlopige voorzieningen geraamd. Bij de sector civiel van de rechtbank wordt de instroom van dagvaardingszaken verder onderverdeeld in de categorieën kort geding en handel. Bij de zaken die instromen via een verzoekschrift wordt onderscheid gemaakt in de categorieën echtscheiding, bijstand, BOPZ, overig familie, faillissementen/surseances, schuldsaneringen, overig handel, uitgesproken insolventies en presidentenrekestes. Figuur 8.1 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren voorspellers zijn van de civiele rechtspraak.

De instroom van civiele zaken bij de sector kanton van de rechtbanken, ofwel via een dagvaarding ofwel via een verzoekschrift, blijft vrijwel gelijk bekeken over de hele periode 2018-2024. Het aantal voorlopige voorzieningen neemt af met gemiddeld 7% per jaar. De instroom van zaken ingeleid via een dagvaarding bij de sector civiel van de rechtbanken blijft vrijwel gelijk, terwijl de instroom van zaken ingeleid via een verzoekschrift stijgt met gemiddeld 1% per jaar. De groei van het aantal zaken bij de gerechtshoven volgt met enige vertraging de trend bij de rechtbanken. Het aantal dagvaardingen bij de gerechtshoven neemt met gemiddeld 2% per jaar af terwijl de hoeveelheid verzoekschriften met gemiddeld 1% per jaar zal stijgen. Het aantal dagvaardingen bij de Hoge Raad neemt met gemiddeld 3% per jaar af terwijl de hoeveelheid verzoekschriften met gemiddeld 1% per jaar zal dalen. De ontwikkeling in civiele zaken hangt vooral samen met de economische ontwikkelingen, in het bijzonder de werkloosheid. Figuren 8.2 tot en met 8.5 laten de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

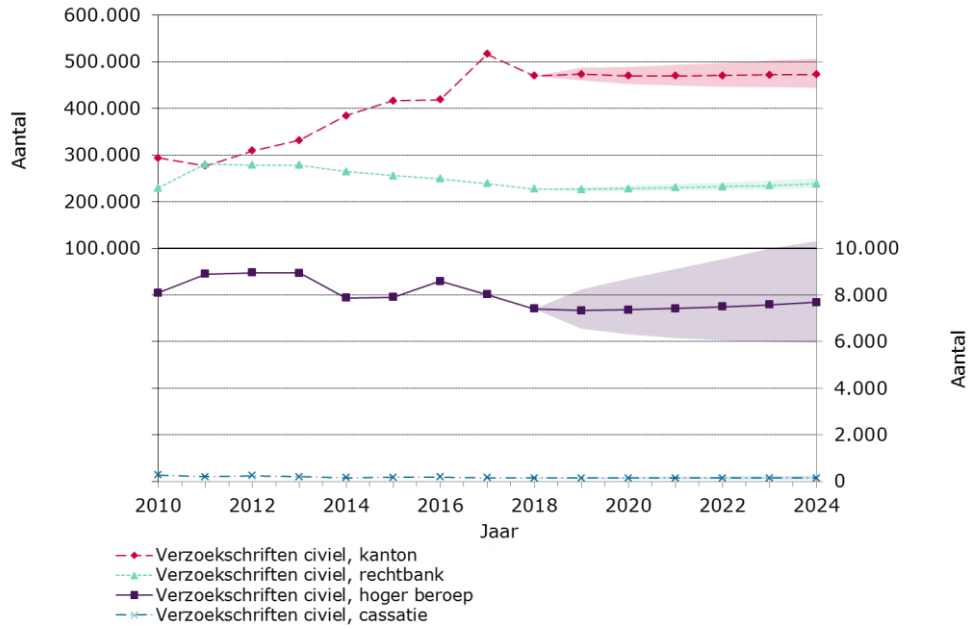
Figuur 8.1 Civiele rechtspraak in het PMJ

* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuren 8.2 tot en met 8.5. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

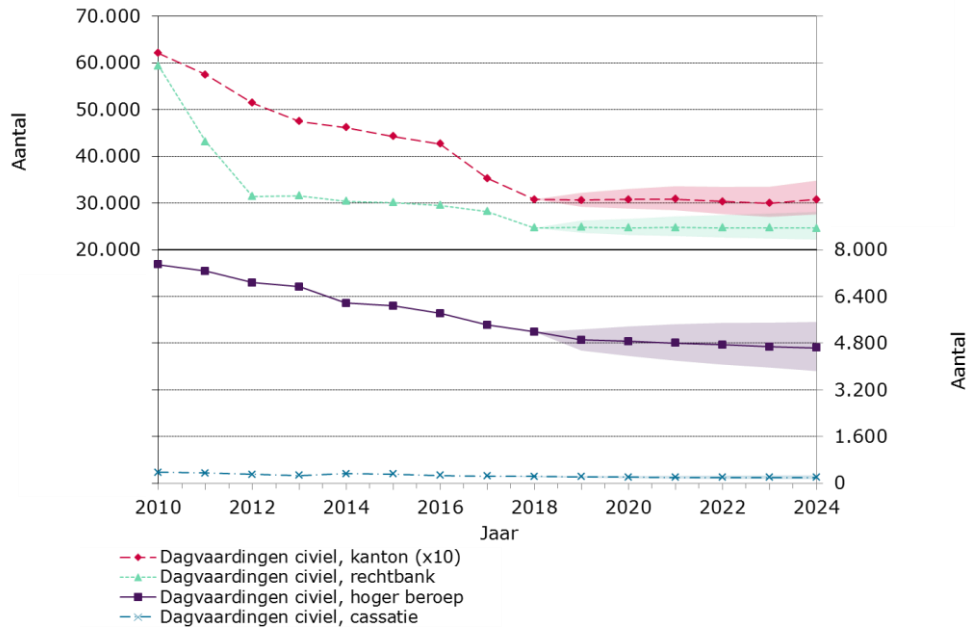

Figuur 8.2 Instroom verzoekschriften in civiele zaken, 2010-2024

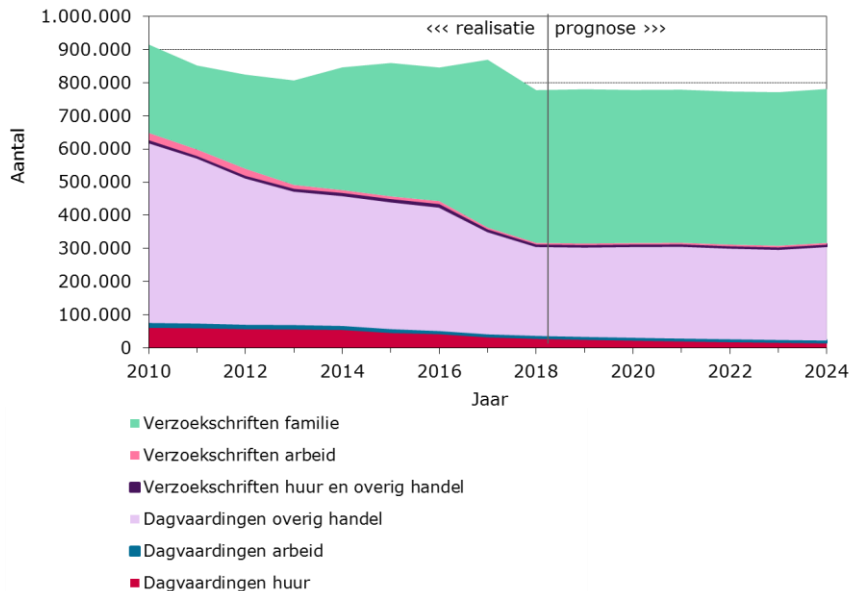
Bron realisatiecijfers: CBS/Rvdr; bewerking WODC/Rvdr

Figuur 8.3 Instroom dagvaardingen in civiele zaken, 2010-2024

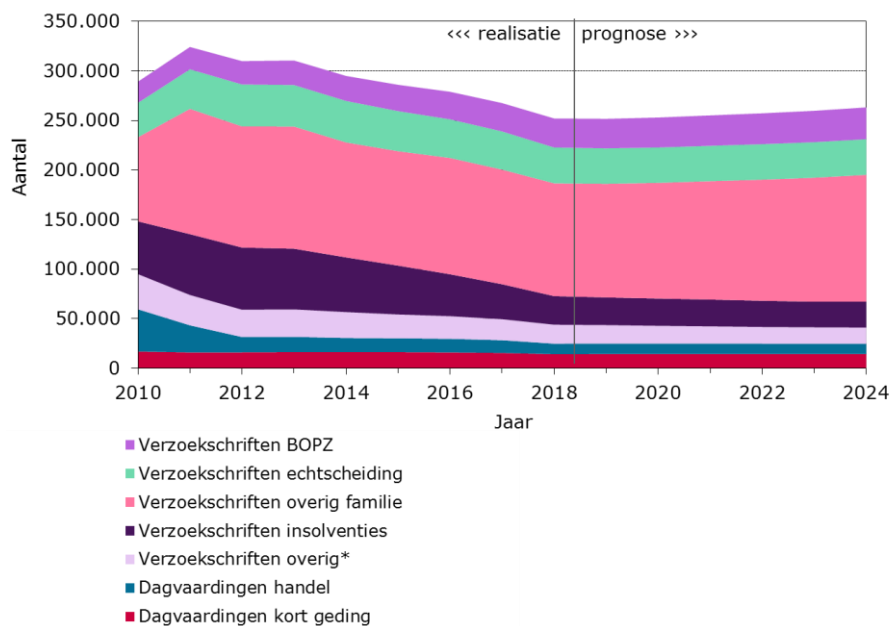
Bron realisatiecijfers: CBS/Rvdr; bewerking WODC/Rvdr

Figuur 8.4 Instroom rechtbank sector kanton naar zaakstype, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: CBS/Rvdr; bewerking WODC/Rvdr

Figuur 8.5 Instroom rechtbank sector civiel naar zaakstype, 2010-2024

* De categorie 'verzoekschriften overig' bestaat uit uitgesproken insolventies en presidentenrekestten.

Bron realisatiecijfers: CBS/Rvdr, bewerking WODC/Rvdr

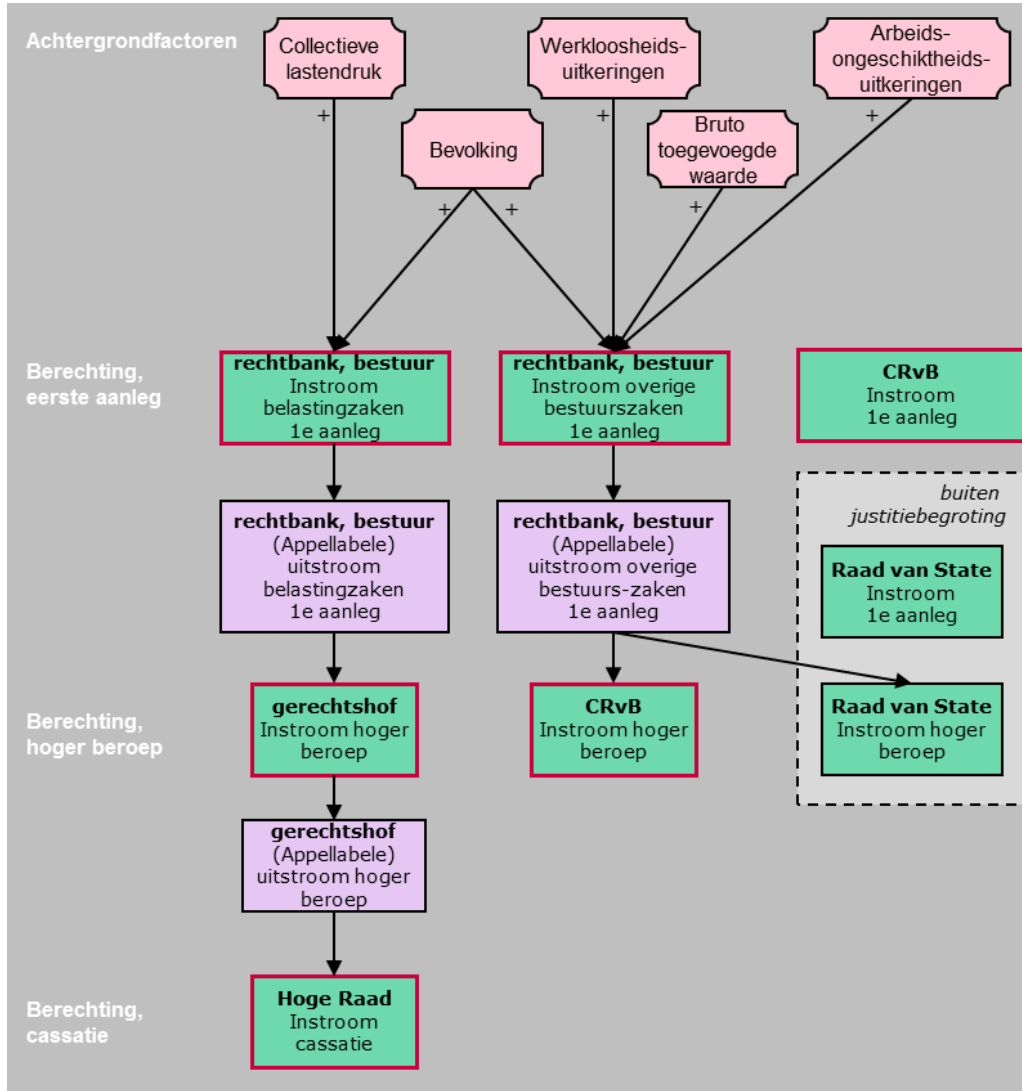
8.2 Bestuursrechtspraak

Een (rechts)persoon die een conflict heeft met een bestuursorgaan over een door het bestuursorgaan genomen besluit, kan bezwaar maken bij dat orgaan. Tegen een besluit op bezwaar kan de betreffende (rechts)persoon vervolgens beroep instellen. Wanneer, via deze beroepsprocedure, een onafhankelijke rechter om een oordeel

wordt gevraagd over de rechtmatigheid van besluiten, spreken we van bestuursrechtspraak. In het PMJ worden de in- en uitstroom van zaken bij de bestuursrechtspraak gemodelleerd. De organisatie van de bestuursrechtspraak wijkt iets af van de rechtspraak in het kader van het strafrecht en civiel recht: bijna alle zaken komen tegenwoordig wel in eerste aanleg bij de rechtbank, maar de behandelende hoger beroepsinstantie is afhankelijk van het type bestuurszaak. Figuur 6.16 geeft schematisch weer welke relaties het model van de bestuursrechtspraak bevat. Het model onderscheidt bij zaken in eerste aanleg belastingzaken en de overige bestuurszaken die in eerste aanleg bij de rechtbank komen. De belastingzaken zijn onderscheiden in de rijksbelastingzaken en de zaken rond belastingen van lagere overheden. De overige bestuurszaken in eerste aanleg bestaan uit voorlopige voorzieningen (niet verder uitgesplitst) en bodemzaken, gesplitst in verschillende typen: ambtenarenzaken, sociale verzekeringszaken, bijstandszaken en ex-AROB-zaken (bouwzaken, zaken rond gemeentelijke vergunningen en dergelijke). De Centrale Raad van Beroep (CRvB) behandelt ambtenaren-, bijstands- en sociale verzekeringszaken in hoger beroep en in eerste en enige aanleg bijzondere pensioenzaken. De gerechtshoven behandelen de hoger beroepen in belastingzaken en de Hoge Raad de eventueel daarop volgende cassaties. De afdeling rechtspraak van de Raad van State valt buiten de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarom blijven de daar behandelde zaken, zoals de hoger beroepen in ex-AROB-zaken, buiten dit overzicht. De zaken die het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) behandelt, worden wel door het ministerie van VenJ gefinancierd, maar zijn geen onderdeel van het PMJ. Ook vreemdelingenzaken vallen buiten het PMJ. Ramingen op dit gebied worden gemaakt door de werkgroep MPP (samengesteld uit vertegenwoordiging vanuit IND, DT&V, COA, Rvdr, RvS, DRV), die de zogenoemde Meerjaren Productie Prognose opstellen. Figuur 8.6 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren een rol spelen in het model.

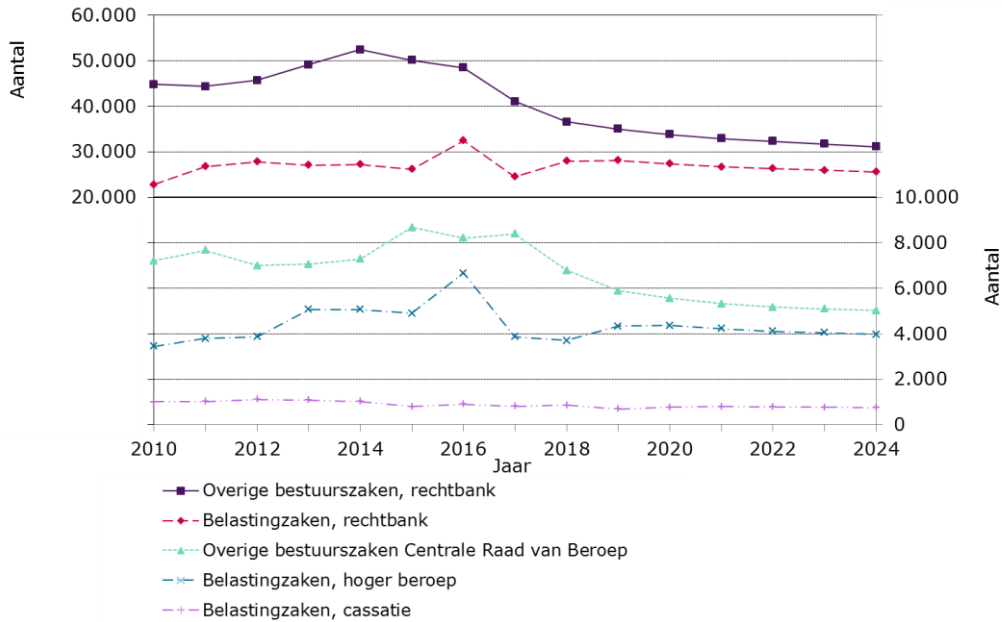
De instroom van belastingzaken in eerste aanleg zal in de periode 2018-2024 naar verwachting met 1% per jaar afnemen. De instroom van overige bestuurszaken bij de rechtbanken zal met 3% per jaar afnemen. De instroom van bestuurszaken bij de CRvB (totale aantal zaken in eerste aanleg en appel) neemt toe met gemiddeld 5% per jaar. Figuren 8.7 tot en met 8.9 laten de verwachtingen tot en met 2024 zien. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 8.6 Bestuursrechtspraak in het PMJ*

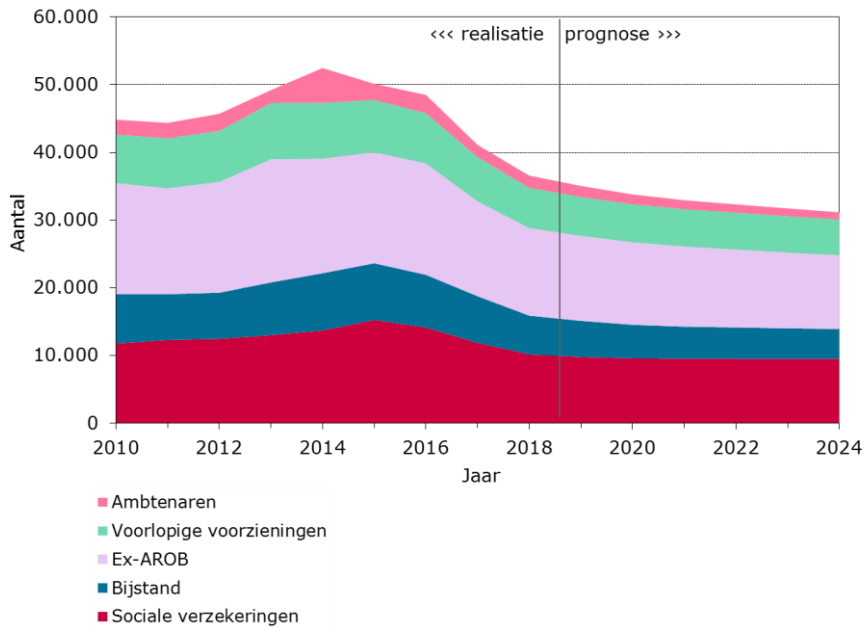
* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuren 8.7 tot en met 8.9. Een plus-teken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een min-plus-teken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 8.7 Instroom bestuurszaken bij de verschillende gerechten, 2010-2024

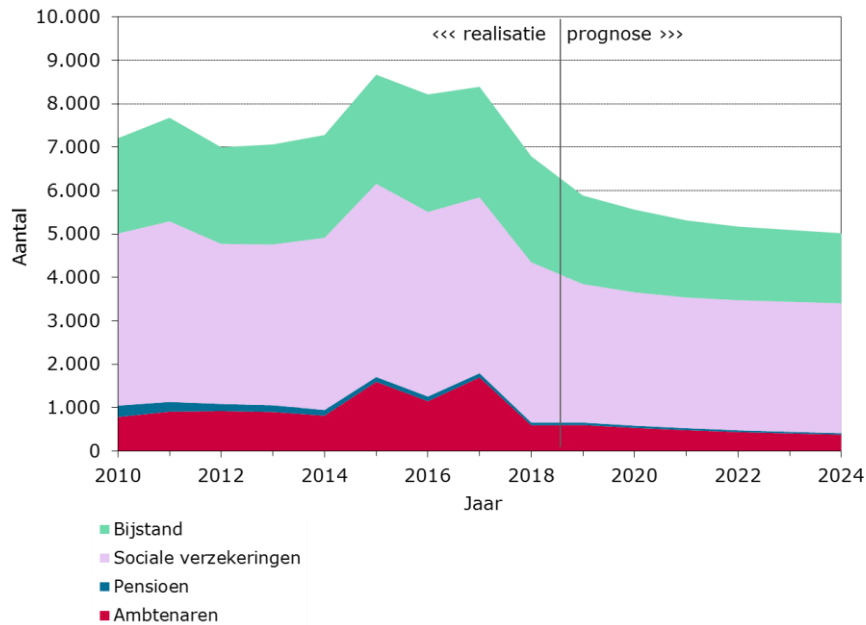
Bron realisatiecijfers: Rvdr

Figuur 8.8 Instroom overige bestuurszaken rechtbanken (exclusief belastingzaken), 2010-2024

Bron realisatiecijfers: Rvdr

Figuur 8.9 Instroom bestuurszaken bij de Centrale Raad van Beroep, 2010-2024

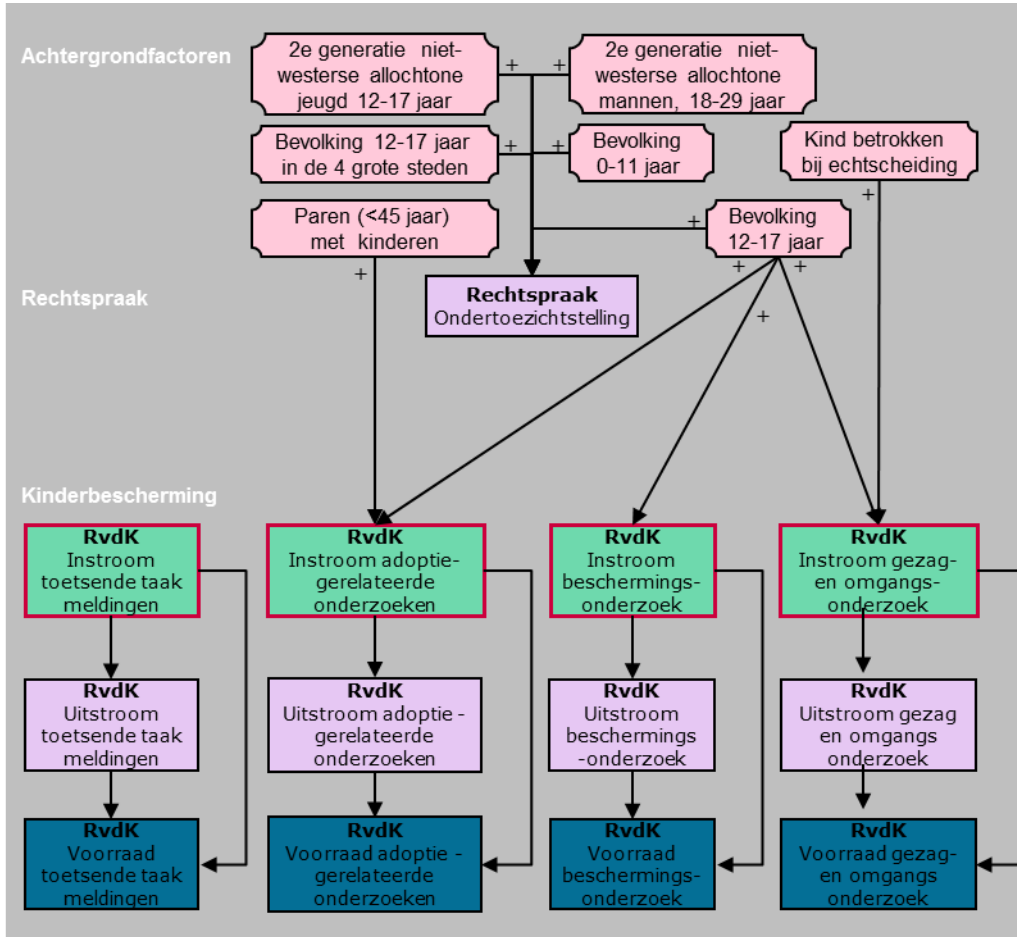
Bron realisatiecijfers: Rvdr

8.3 Kinderbescherming in civiele zaken

Naast strafzaken behandelt de RvdK zaken op het gebied van bescherming, omgangsregelingen en adoptiegerelateerde activiteiten (afstand, screening (van pleeg- en aspirant-adoptiegezinnen), adoptie en afstammingsvragen, kortweg ASAA). Figuur 8.6 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke achtergrondfactoren een rol spelen in het model.

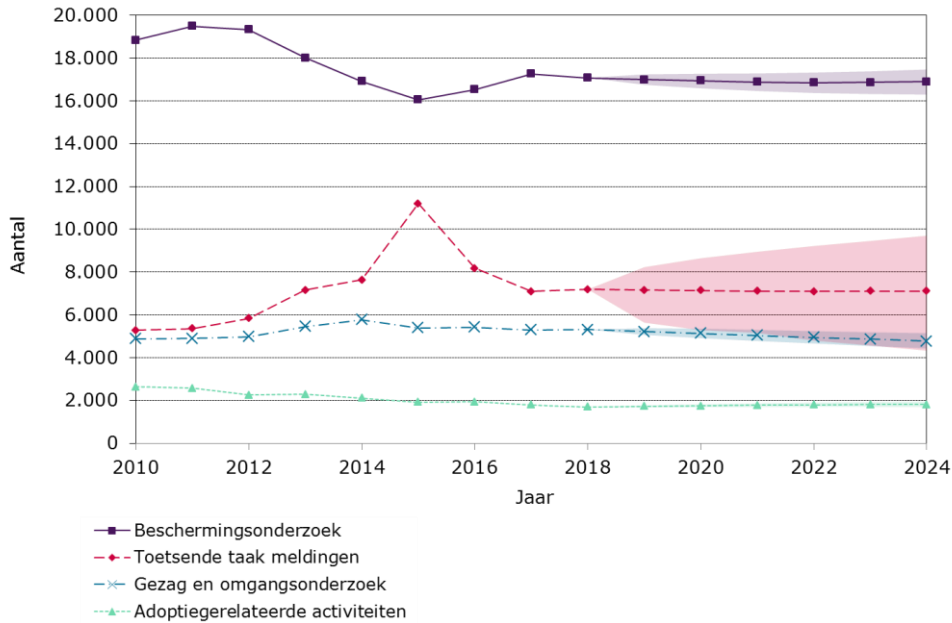
De instroom van beschermingsonderzoeken bij de RvdK en toetsende taak meldingen verandert nauwelijks van jaar tot jaar in de periode 2018-2024. De instroom van gezags- en omgangsonderzoeken zal dalen met gemiddeld 2% per jaar. Daarentegen stijgt de instroom van adoptie-gerelateerde activiteiten met gemiddeld 1% per jaar. Figuur 8.11 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2

Figuur 8.10 Civielrechtelijke kindbescherming in het PMJ

* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 8.11. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 8.11 Civielrechtelijke jeugdmaatregelen, instroom 2010-2024

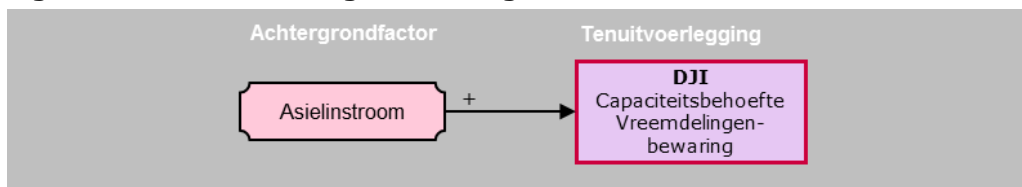
Bron realisatiecijfers: CBS, bewerking WODC

8.4 Vreemdelingenbewaring

In deze paragraaf komt de vreemdelingenbewaring aan de orde. Het betreft alleen volwassen vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven. In afwachting van hun uitzetting verblijven ze in een huis van bewaring. De instroom in de vreemdelingenbewaring hangt af van de instroom van asielzoekers met een vertraging van vijf tot zes jaar (zie figuur 8.12).

De capaciteitsbehoefte vreemdelingenbewaring zal naar verwachting in de periode 2018-2024 stijgen met gemiddeld 2% per jaar als gevolg van de toegenomen asielinstroom in voorgaande jaren, in het bijzonder de piek in 2015. Figuur 8.13 laat de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2

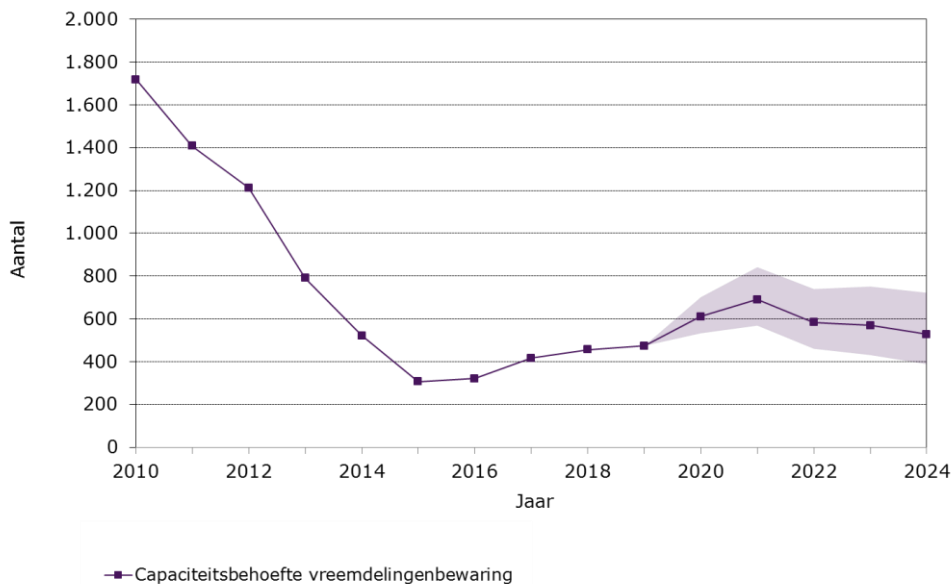
Figuur 8.12 Vreemdelingenbewaring in PMJ

* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 8.13. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 8.13 Capaciteitsbehoefte vreemdelingenbewaring, 2010-2024

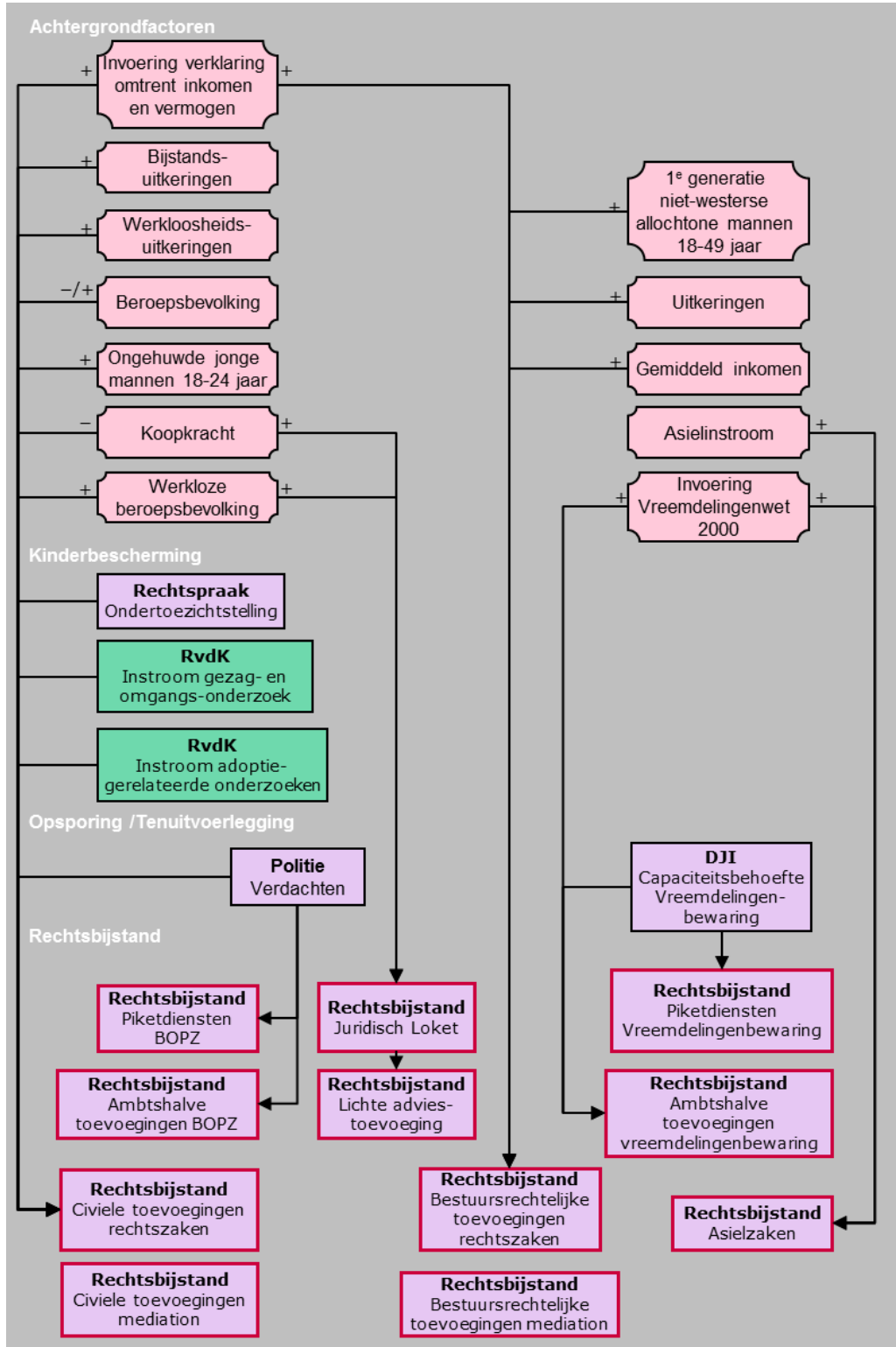
Bron realisatiecijfers: DJI, bewerking WODC

8.5 Rechtsbijstand in civiele en bestuursrechtelijke zaken

Indien een persoon terecht komt in een civiel- of bestuursrechtelijk conflict, heeft hij recht op rechtsbijstand. Deze persoon dient dit zelf te bekostigen, tenzij hij aan bepaalde criteria voldoet. Indien hij minder draagkrachtig is, komt hij in aanmerking van gesubsidieerde rechtsbijstand. Het Juridisch Loket geeft burgers antwoord op eenvoudige juridische vragen. Uit de beantwoording van deze vragen kunnen lichte adviestoevoegingen volgen. Figuur 10.14 geeft schematisch weer hoe het model is opgebouwd en welke voorafgaande schakels in de justitiële keten voorspellers zijn van de gesubsidieerde rechtsbijstand.

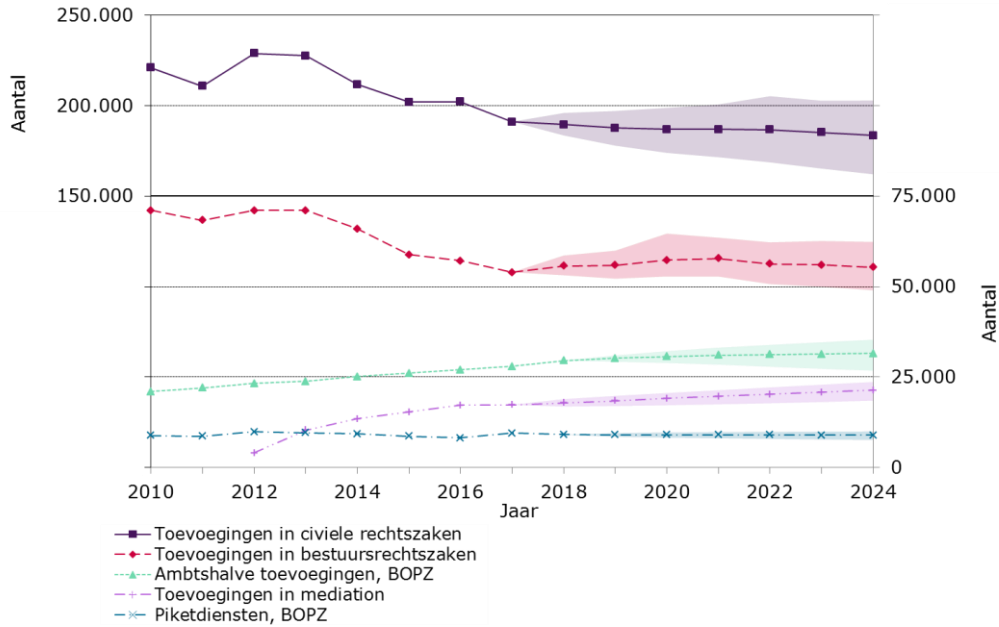
Het aantal civiele toevoegingen (excl. asiel- en vreemdelingenzaken, incl. ambts-halve BOPZ en mediation) blijft constant in de periode 2018-2024. Het aantal bestuursrechtelijke toevoegingen (incl. vreemdelingenbewaring, vreemdelingen-zaken en mediation) zal heel licht dalen. Het aantal piketdiensten voor vreemde-lingenbewaring stijgt met gemiddeld 1% per jaar. Het aantal piketdiensten voor psychiatrische gevallen verandert nauwelijks van jaar tot jaar. Toevoegingen voor asielzaken nemen af met gemiddeld 1% per jaar. Deze toevoegingen zijn gerelateerd aan de verwachte asielinstroom. Het Juridisch Loket krijgt te maken met een stijging van gemiddeld 1% per jaar. Het aantal lichte adviestoevoegingen zal afnemen met gemiddeld 7% per jaar in komende jaren. Dit hangt samen met de daling in het werkloosheidspercentage. Figuren 8.15 tot en met 8.17 laten de verwachtingen tot en met 2024 zien inclusief het interval waarbinnen met een kans van 95% de uiteindelijke realisatie zal liggen. De groeicijfers staan vermeld in bijlage 2.

Figuur 8.14 Rechtsbijstand in het PMJ

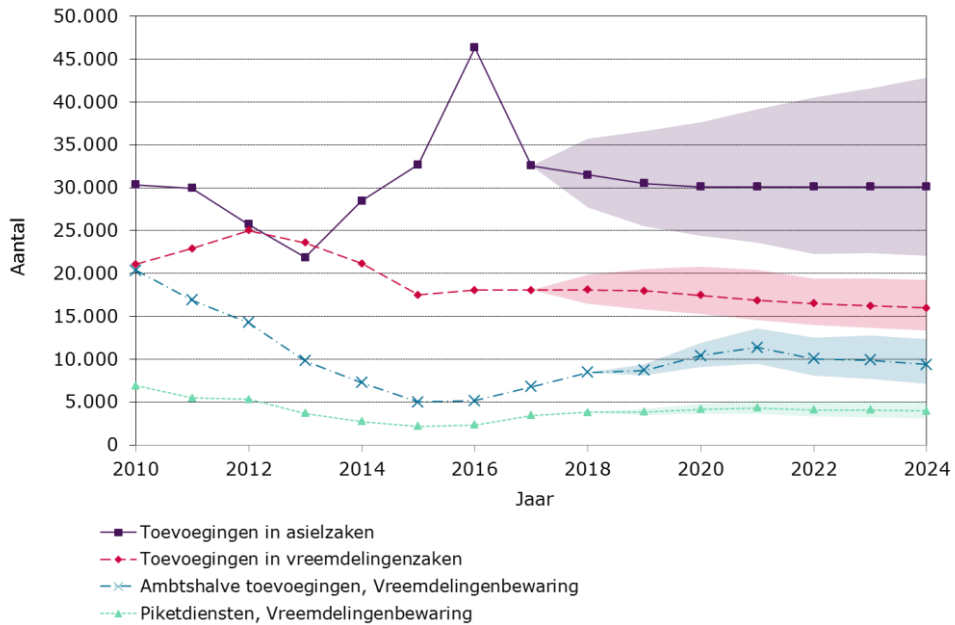
* De ramingen van de rood omlijnde onderdelen zijn weergegeven in figuur 7.3. Een plusteken betekent een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minteken betekent een negatieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele. Een minplusteken betekent soms een negatieve, soms een positieve relatie tussen de betreffende achtergrondfactor en de te voorspellen variabele.

Figuur 8.15 Rechtsbijstandtoevoegingen in civiele zaken, 2010-2024

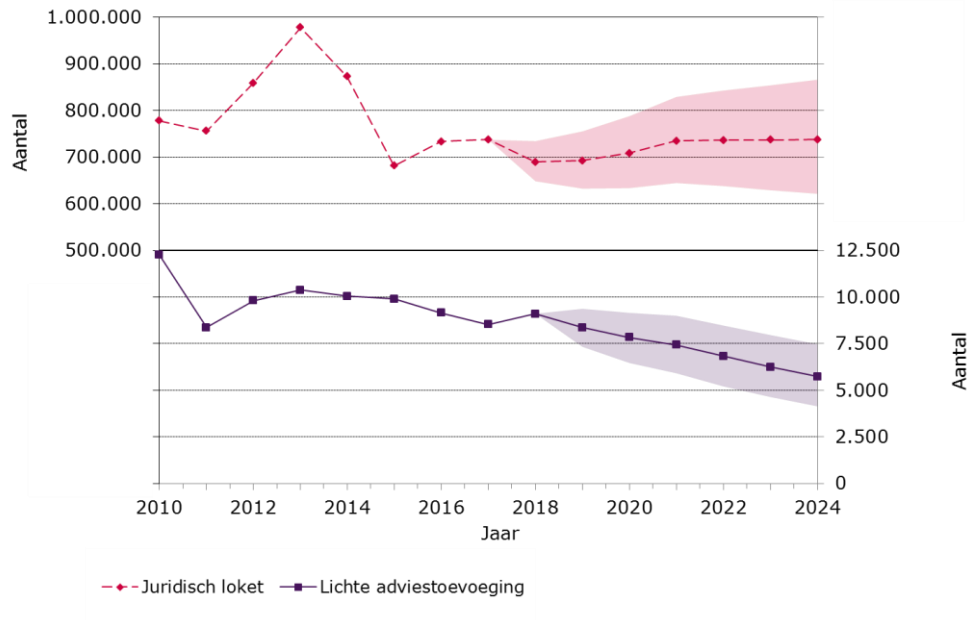
Bron realisatiecijfers: RvR/MinJenV, bewerking WODC

Figuur 8.16 Rechtsbijstandtoevoegingen ten behoeve van vreemdelingen, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: RvR/MinVenJ, bewerking WODC

Figuur 8.17 Overige rechtsbijstand, 2010-2024

Bron realisatiecijfers: RvR/MinJenV, bewerking WODC

9 Nawoord

Dit jaar is de veertiende keer dat het PMJ gebruikt wordt voor het maken van ramingen voor de justitiële ketens. De ramingen zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen dat effecten van nieuw beleid vanaf het laatste meetpunt (in dit geval 2017) niet zijn verdisconteerd in de ramingen. Daarmee geven deze ramingen aan wat op dit moment de meest waarschijnlijke ontwikkeling is, als er geen effecten van wijzigingen in het beleid optreden. Als zodanig kunnen deze ramingen een bouwsteen voor de begroting vormen. De ramingen zijn gebaseerd op de in PMJ gelegde relaties met maatschappelijke achtergrondfactoren en de voorziene ontwikkeling in deze achtergrondfactoren. Door onverwachte gebeurtenissen en niet in de raming verwerkte effecten van (nieuwe) wet- en regelgeving en beleid kunnen de werkelijke ontwikkelingen afwijken van de ramingen. Verder zijn de PMJ-ramingen ook afhankelijk van onzekerheden in de ramingen van de achtergrondfactoren, zoals de bevolkingscijfers en de economische ontwikkeling.

Het WODC en de Rvdr monitoren de ramingen structureel zodat de voorspelfouten bepaald kunnen worden. Dit houdt in dat ramingen uit het verleden vergeleken worden met gerealiseerde waarden. Een complicerende factor is dat PMJ leidt tot beleidsneutrale ramingen, terwijl de realisaties beleidseffecten bevatten. Bij de laatste analyse van de voorspelfouten (Moolenaar et al., 2018b) zijn de beleidsrijke ramingen vergeleken met de daadwerkelijke gerealiseerde aantallen. In de praktijk blijkt dat de gemiddelde absolute voorspelfout van de beleidsrijke PMJ-ramingen voor één jaar vooruit 8% bedraagt en geleidelijk toeneemt tot 20% voor drie jaar vooruit (eerste begrotingsjaar) en 58% voor zeven jaar vooruit (laatste begrotingsjaar). Zonder beleidseffecten zouden de voorspelfouten gemiddeld op de (middel-) lange termijn 1 à 1,5 procentpunt lager uitvallen. Gemiddeld is er sprake van enige overschatting, maar over het geheel genomen blijkt het PMJ niet systematisch over of onder te schatten. De voorspelfouten in de beleidsrijke PMJ-ramingen zijn tot en met het eerste begrotingsjaar (drie jaar vooruit) kleiner of vrijwel gelijk aan die van alternatieve eenvoudige tijdreeksmodellen, zoals constant houden en trendextrapolatie. Op de korte termijn levert de investering in het PMJ dus winst op. Op de lange termijn blijkt het PMJ relatief minder goed te voldoen. Constant houden op het laatste realisatiejaar of eerste of tweede begrotingsjaar is dan altijd beter. Maar tijdreeksmodellen doen het nog slechter dan PMJ.

Verder blijkt dat de (voorlopige) realisatiecijfers waarmee de prognoses berekend worden, achteraf nog veelvuldig worden bijgesteld. Het laatste bekende realisatiejaar wordt achteraf nog gemiddeld met zo'n 3% naar beneden bijgesteld. Vermoedelijk worden eerdere jaren ook navenant bijgesteld maar dit is niet onderzocht. De gemiddelde bijstelling van de voorlopige realisatiecijfers over het lopende jaar (het jaar waarin de ramingen worden berekend) is nog groter: 7% naar beneden. Kortom, per saldo wordt doorgaans van hogere aantallen uitgegaan dan achteraf het geval is. Deze fout werkt door in de hele prognose: zelfs als de groei volledig juist is ingeschat, leidt dit nog steeds tot een voorspelfout van 7% in elk prognosejaar.

Summary

Forecasting the demand on the Dutch justice system until 2024

In this report, the forecasts of the 'demand' for services of the police, prosecutors, courts and prisons until the end of 2024 are described. The forecasts were obtained by applying the so-called forecasting model PMJ that is developed for the Dutch criminal justice system and the civil and administrative justice systems. The base year for our forecasts was 2016. Any changes in law or policy later than 2017 could therefore not be incorporated.

PMJ is based on developments in society that fall outside the sphere of influence of the Ministry of Security and Justice. The model assumes that developments in society are the driving forces behind the trends in crime and private disputes. Four groups of factors can be distinguished: demographic structure of the population, economic conditions, social problems and institutional changes. Within each category, a number of background factors are distinguished. The combination of these factors represents certain classes of problems like social inequality, cultural conflicts, social isolation, and economic inequality.

The demographic factors used in the model are: the size of the population, the size of different age groups, the number of non-western immigrants in various age groups, the number of minors (in the four main Dutch cities) and the number of migrant men in various age groups. The economic factors are the number of employed and unemployed in the labour force split along the age group of 15-24 years in particular, average annual income, purchasing power, the number of social benefits (including those for the unemployed), gross value added, tax burden, collective burden, rental costs, the hourly rate of lawyers, the number of motor vehicles and mopeds, and the number of self-employed people. The social factors are the number of immigrants, the number of applications for political asylum, the number of under-age refugees, the number of drug addicts, the yearly number of divorced people, the number of single parent families, the number of families with children, the level of education of children, and the percentage of people connected to a church. The institutional factors are the number of police officers and the money that people have to pay when applying for subsidized legal aid.

The forecasts of developments within the justice system are based, on its turn, on forecasts of the above-mentioned factors. If there are no changes in policy or legislation, the number of reported crimes is expected to decrease by 2% per year in the period 2018-2024, and the number of suspects will decrease by 1% per year. This decrease will affect the workflow for all partners in the judicial system. Although the decrease cannot be extrapolated in a straightforward fashion, the inflow of cases into the prosecutorial system will decrease by 1% per year and the number of summonses are expected to decrease by 1% per year as well.

The decrease in the influx at the prosecution leads to a decline of the number of cases brought to court as well. The number of criminal cases in court is expected to fall by 1% per year in the period 2018-2024. The demand for prison capacity for adults will remain constant, i.e. an initial increase in 2019 is followed by a steady

decrease in the period 2020-2024. The demand for prison capacity for minors will decrease by 4% per year.

The inflow at the prosecution level of minor offences (misdemeanours) will decrease by 3% per year. However, the number of traffic offences will increase by 4% per year.

While the number of new civil cases at the sub district courts with a summons is expected to remain constant, civil cases with a request will increase by 1% per year in the period 2017-2024. The number of new civil cases at the district courts with a summons or request will both remain constant. The number of new administrative cases (excluding tax cases) at the district courts will decrease by 3% per year and the number of tax cases will decrease by 1% per year.

The expected developments in the number of applications for subsidized legal aid in criminal, civil, and administrative cases varies depending on the kind of cases. Overall the number of cases will remain constant.

We note that the forecasts are based on information available at the moment. Both the PMJ forecasts as well as the forecasts of the factors are surrounded by uncertainty. Due to the recent economic crisis this especially holds for the economic forecasts. Therefore, the forecasts should be seen as a signal of what might happen if nothing changes. Unexpected events and new policy or legislation will probably alter the outcomes.

Literatuur

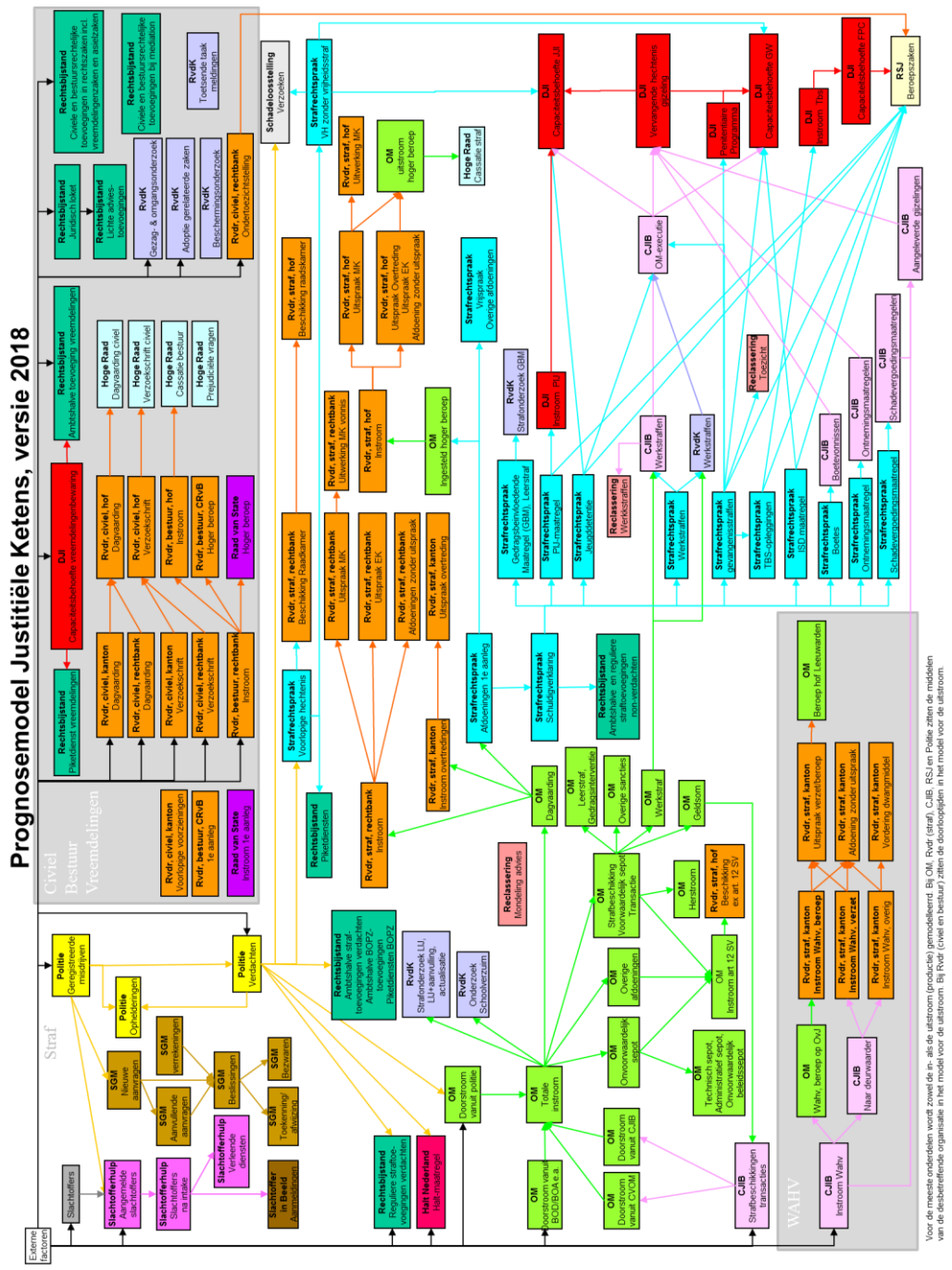
- Becker, G.S. (1968). *Crime and punishment: An economic approach*. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169-217.
- Becker, G.S. (1974). *Crime and punishment: An economic approach*. In G.S. Becker, W.M. Landes (red.), *Essays in the economics of crime and punishment*. New York: National Bureau of Economic Research.
- CPB (Centraal Planbureau) (2018). *Macro Economische Verkenningen (MEV) 2019*. Den Haag: CPB.
- CPB (Centraal Planbureau) (2017). *Actualisatie middellangetermijn verkenning 2018-2021 (verwerking regeerakkoord)*. Den Haag: CPB.
- Decae, R.J. (2011). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2016: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2011-7.
- Heide, W. van der, Moolenaar, D.E.G., & Tulder, F.P. van (2001). *Prognose van de sanctiecapaciteit 2000-2005*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotitie 2001-2.
- Horst, A. van der, Kranendonk, H. (2014). *Drie herstelscenario's voor de periode 2017-2024*. Den Haag: CPB.
- Huijbregts, G.L.A.M., Tulder, F.P. van, & Moolenaar, D.E.G. (2001). *Model van justitiële jeugdvoorzieningen voor prognose van de capaciteit*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 192.
- Huizinga, F., & Smid, B. (2004). *Vier vergezichten op Nederland: Productie, arbeid en sectorstructuur in vier scenario's tot 2040*. Den Haag: CPB. Bijzondere publicaties nr. 55.
- Janssen, L.H.J.M., Okker, V.R., & Schuur, J. (red) (2006). *Welvaart en Leefomgeving: Een scenariostudie voor Nederland in 2040*. Den Haag: Centraal Planbureau/Milieu- en Natuurplanbureau/Ruimtelijk Planbureau.
- Klijn, A. (1996). *Vraag en aanbod op de markt voor rechtshulp*. In J. Griffiths (red.), *De sociale werking van het recht: Een kennismaking met de rechtssociologie en rechtsantropologie* (3e druk, pp. 191-254). Nijmegen: Ars Aequi, .
- Laan, A.M. van der, & Blom, M. (2011). *Meer jeugdige verdachten, maar waarom?* Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 292.
- Leertouwer, E.C., & Huijbregts, G.L.A.M. (2004). *Sanctiecapaciteit 2008*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 221.
- Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B.J., Folkeringa, M., & Eshuis, R.J.J. (2005). *Prognosemodellen Justitiële Ketens: Civiel en Bestuur*. Den Haag: WODC. Cahier 2005-13.
- Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B.J., Folkeringa, M., & Gammeren-Zoetewij, M. van (2007). *Prognosemodel Justitiële Ketens 2006: Civiel en Bestuur*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-11.
- Lilly R.J., F.T. Cullen, R.A., Ball, & J.A. Inciardi (red.) (1995). *Criminological theory: context and consequences*. Thousand Oaks: Sage.
- Moolenaar, D.E.G. (2006). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2011: Toelichting op de beleidsneutrale ramingen voor de veiligheidsketen*. Den Haag: WODC. Cahier 2006-7.
- Moolenaar, D.E.G (2010). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2015: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2010-9.
- Moolenaar, D.E.G, Decae, R., Tulder, F.P. van, & Diephuis, B.J. (2017). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2022: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2017-6.

- Moolenaar, D.E.G., Smit, P.R., Decae, R.J., Tulder, F.P. van, & Diephuis, B.J. (2018a). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2023: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2018-10.
- Moolenaar, D.E.G., Diephuis, B., Gammeren-Zoetewij, M. van, Kalidien, S., Leertouwer, E.C., & Tulder, F.P. van (2008). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2013: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2008-6.
- Moolenaar, D.E.G., Diephuis, B.J., Kalidien, S.N., Leertouwer, E.C., & Tulder, F.P. van (2009). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2014: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2009-8.
- Moolenaar, D.E.G., & Huibregts, G.L.A.M. (2003). *Sanctiecapaciteit 2007: Een beleidsneutrale prognose*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 208.
- Moolenaar, D.E.G., Huibregts, G.L.A.M., & Heide, W. van der (2004). *Prognose-model Justitiële Ketens*. Den Haag: WODC. Cahier 2004-8.
- Moolenaar, D.E.G., Huibregts, G.L.A.M., & Velden, H. van de (2005). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2010: Toelichting op de beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2005-14.
- Moolenaar, D.E.G., Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, & Diephuis, B. (2007). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens 2012: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-14.
- Moolenaar, D.E.G., Tulder, F.P. van, Huibregts, G.L.A.M., & Heide, W. van der (2002). *Prognose van de sanctiecapaciteit tot en met 2006*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 196.
- Moolenaar, D.E.G., Tulder, F.P. van, Decae, R., Smit, P.R., Diephuis, B. (2018b). *Terug naar de toekomst II: Het beroep op justitiële voorzieningen 2008-2017: raming en realisatie*. Den Haag: WODC. Cahier 2018-6.
- Moolenaar, D.E.G., M. Vlemmings, F.P. van Tulder, & Winter, J. de (2015). *Kosten van criminaliteit*. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2014: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 71-78). Den Haag: Boom criminologie. Justitie in Statistiek 5.
- Tweede Kamer (2010). *Rechtsstaat en rechtsorde: Brief van de minister van Veiligheid en Justitie*. Den Haag: Tweede Kamer. TK 29 279, nr. 117.
- Pratt, T.C., & Cullen, F.T. (2005). Assessing macro-level predictors and theories of crime: a meta-analysis. *Crime and Justice: a review of research*, 32, 373-450.
- Roodenburg, H., & Vuuren, D. van (2004). *Arbeidsaanbod in de lange-termijn-scenario's voor Nederland*. Den Haag: CPB. CPB-document nr. 71.
- Schuyt, C.J.M., C.A. Groenendijk, B. Sloot (1976). *De weg naar het recht: Een rechtssociologisch onderzoek naar de samenhangen tussen maatschappelijke ongelijkheid en juridische hulpverlening*. Deventer: Kluwer.
- Smid, B. (2007). *Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011*. Den Haag: CPB. CPB-document nr. 151.
- Smit, P.R. (red.) (2012). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2017: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2012-9.
- Smit, P.R. (red.) (2013). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2018: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2013-5.
- Smit, P.R. (red.) (2014). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2019: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2014-13.
- Smit, P.R. (red.) (2015). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2020: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2015-7.
- Smit, P.R., Moolenaar, D.E.G., Tulder, F.P. van, & Diephuis, B.J. (2016). *Capaciteitsbehoefte justitiële ketens t/m 2021: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2016-2.

- Sonnenschein, A., Braak, S.W. van den, Moolenaar, D.E.G., & Smit, P.R. (2011). *Trendwatch: Introductie en eerste resultaten van een instrument ter verbetering van justitiële capaciteitsramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2011-4.
- Steinmann, P.L.M., Tulder, F.P. van, & Heide, W. van der (1999). *Prognose van de sanctiecapaciteit 1999-2003*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 181.
- Torre, A.G.J. van der, & Tulder, F.P. van (2001). *Een model voor de strafrechtelijke keten*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Tulder, F.P. van, S. Janssen (1988), *De prijs van de weg naar het recht*. Rijswijk: SCP. Stukwerk, nr. 45.
- Tulder, F.P. van (1994). *Van misdaad tot straf*. Rijswijk: SCP. Sociale en Culturele Studies – 21.
- Velthoven, B.C.J. van (2002). *Civiele en administratieve rechtspleging in Nederland 1951-2000*. Leiden: Department of Economics, Leiden University. Research Memoranda 2002.01 (deel 1 tijdreeksdata) en 2002.02 (deel 2 tijdreeksanalyse).
- Werkgroep Prognose Sanctiecapaciteit (1997). *Prognose Sanctiecapaciteit: Herijking methodieken*. Den Haag: WODC.

Bijlage 1 Vereenvoudigd schema van het PMJ

Bijlage 2 Beleidsneutrale ramingen t/m 2024 per ketenpartner

De tabellen in deze bijlage geven een cijfermatig overzicht van de beleidsneutrale ramingen. De effecten van recentelijk ingezet en/of nieuw beleid zijn niet verwerkt in deze ramingen. In de eerste kolom met cijfers staat de totale groei over de periode 2018-2024. De tweede kolom bevat het 95%-betrouwbaarheidsinterval. Dat wil zeggen dat de totale over de periode 2018-2024 met een kans van 95% binnen dit interval zal vallen. De derde kolom bevat de gemiddelde groei per jaar. Tot slot bevatten de laatste zes kolommen de groei voor het bovenvermelde jaar ten opzichte van het voorafgaande jaar.

Tabel B2.1 Verwachte ontwikkeling op het gebied van opsporing, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Instroom</i>									
Geregistreerde misdrijven	-9.6	(-15,-4)	-1.7	-3.3	-2.3	-1.7	-1.2	-0.8	-0.7
<i>Uitstroom</i>									
Ophelderingen	-3.8	(-7,-1)	-0.6	-0.9	-1.0	-0.8	-0.6	-0.4	-0.2
Verdachten	-4.5	(-10,1)	-0.8	-1.1	-1.2	-1.0	-0.7	-0.3	-0.3

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: $(\text{prognose 2024}/\text{prognose 2018})^{1/6}-1$.

- De opsporingsactiviteiten van de bijzondere opsporingsdiensten en bijzondere opsporingsambtenaren zijn niet in het PMJ opgenomen.
- Het aantal minderjarige verdachten wordt vooral geraamd op basis van de ontwikkelingen in de achtergrondfactoren. De raming van het aantal meerderjarige verdachten vloeit voornamelijk voort uit de raming van het aantal geregistreerde misdrijven.
- Aangenomen wordt dat de materiële middelen van de politie in de prognose recht evenredig stijgen met de instroom bij de politie zodat deze geen belemmering vormen voor het aantal afdoeningen door de politie. Voor de prognose van de personele middelen is uitgegaan van de begroting.

Tabel B2.2 Verwachte ontwikkelingen in slachtofferzorg, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem.p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Slachtoffers</i>									
Ondervonden delicten	-5.2	(-8,-2)	-0.9	-3.1	-0.7	-1.0	-0.8	-0.4	0.7
<i>Slachtofferhulp</i>									
<i>Instroom</i>									
Verrichte intakes	-1.9	(-25,+33)	-0.3	-1.0	0.2	-0.1	-0.6	-0.6	0.2
ZSM primaire screening	-5.0	(-37,+27)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
<i>Uitstroom</i>									
Aantal slachtoffers na intake	-5.0	(-24,+23)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
<i>Telefonische</i>									
informatieverstrekking	-5.0	(-27,+26)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
<i>Praktische ondersteuning en</i>									
emotionele ondersteuning	-5.0	(-26,+35)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
Verhalen schade en voegen	-5.0	(-30,+30)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
Begeleiding in het strafproces	-5.0	(-33,+37)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
<i>Slachtofferverklaring/</i>									
spreekrecht	-5.0	(-31,+32)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
Doorverwijzingen	-5.0	(-990,+922)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
Casemanagement	37.3	(2,+81)	5.4	5.0	5.7	6.1	5.1	5.1	5.6
ZSM actief benaderen	-5.0	(-58,+56)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
ZSM schadeinventarisatie	-5.0	(-76,+90)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
ZSM interveniëren en mediation	-5.0	(-67,+34)	-0.8	-2.9	-1.1	0.2	-0.1	-0.6	-0.6
<i>Perspectief Herstelbemiddeling</i>									
<i>Instroom</i>									
Aanmeldingen	-10.3	(-34,+17)	-1.8	-5.6	-3.3	-1.1	0.2	-0.1	-0.7
<i>Uitstroom</i>									
Afgesloten zaken	-8.2	(-32,+19)	-1.4	-2.1	-3.8	-1.9	-0.4	0.0	-0.4
<i>Schadefonds Gewelddsmisdrijven</i>									
<i>Instroom</i>									
<i>Nieuwe aanvragen, incl.</i>									
herzieningen	-4.7	(-18,+13)	-0.8	6.2	-4.9	0.0	-1.5	-2.1	-2.1
Aanvullende aanvragen	218.7	(149,+335)	21.3	-65.0	292.6	-25.7	109.8	-30.4	113.5
Verrekeningen	21.3	(-22,+101)	3.3	10.9	10.9	15.7	-11.5	0.0	-3.6
<i>Uitstroom</i>									
Nieuwe aanvragen: toekenning	-2.8	(-19,+17)	-0.5	5.7	-1.6	-1.6	-1.1	-1.9	-2.1
Nieuwe aanvragen: afwijzing	-2.8	(-16,+16)	-0.5	5.7	-1.6	-1.6	-1.1	-1.9	-2.1
<i>Aanvullende aanvragen:</i>									
toekenning	215.7	(133,+335)	21.1	-34.9	93.0	6.6	59.2	-6.0	57.6
<i>Aanvullende aanvragen:</i>									
afwijzing	215.7	(132,+351)	21.1	-34.9	93.0	6.6	59.2	-6.0	57.6
Verrekeningen: toekenning	24.1	(-24,+114)	3.7	11.7	10.9	15.2	-8.7	-1.4	-3.2
Verrekeningen: afwijzing	24.1	(-96,+121)	3.7	11.7	10.9	15.2	-8.7	-1.4	-3.2
Behandelde bezwaren	8.2	(-12,+38)	1.3	2.9	4.8	1.5	1.3	-0.6	-1.8

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: (prognose 2024/prognose 2018)^(1/6)-1.

Tabel B2.3 Verwachte ontwikkelingen in het vervolgingstraject, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Rechtbankzaken</i>									
<i>Instroom**</i>	-7.7	(-21,+27)	-1.3	-2.1	-2.0	-1.5	-1.1	-0.9	-0.4
w.o. retour	-1.5	(-65,+76)	-0.3	0.5	-1.1	-0.1	0.0	-0.4	-0.4
Naar werkomgeving									
werkomgeving 1	-21.4	(-60,+110)	-3.9	-7.2	-6.3	-4.6	-3.1	-1.7	-0.5
werkomgeving 2	-5.4	(-18,+16)	-0.9	-1.2	-1.3	-1.1	-0.8	-0.8	-0.3
werkomgeving 3	-4.9	(-13,+3)	-0.8	-1.4	-1.1	-0.9	-0.7	-0.7	-0.3
werkomgeving 4	-5.0	(-30,+27)	-0.8	-0.8	-1.1	-0.7	-1.0	-0.8	-0.6
<i>Beslissingen***</i>	-7.7	(-19,+22)	-1.3	-1.7	-2.0	-1.6	-1.2	-1.0	-0.5
w.o. strafbeschikkingen****	-8.5	(-25,+21)	-1.5	-1.7	-2.4	-1.8	-1.4	-1.1	-0.5
w.o. taakstraffen	-3.6	(-21,+8)	-0.6	-0.8	-1.1	-0.8	-0.5	-0.4	-0.1
w.o. onvoorw. sepots	-7.1	(-22,+19)	-1.2	-1.5	-2.1	-1.5	-1.1	-0.8	-0.4
w.o. dagvaardingen	-7.6	(-17,+24)	-1.3	-1.8	-1.8	-1.6	-1.2	-1.0	-0.5
Naar werkomgeving									
werkomgeving 1	-20.7	(-51,+82)	-3.8	-4.8	-5.9	-4.8	-3.8	-2.4	-1.1
werkomgeving 2	-5.4	(-16,+13)	-0.9	-1.2	-1.4	-1.1	-0.8	-0.8	-0.4
werkomgeving 3	-5.4	(-11,0)	-0.9	-1.5	-1.3	-0.9	-0.7	-0.7	-0.4
werkomgeving 4	-5.5	(-26,+18)	-0.9	-0.5	-1.5	-1.3	-1.0	-0.8	-0.6
<i>Kantonzaken</i>									
<i>Instroom**</i>	-16.3	(-46,+38)	-2.9	-5.5	-4.4	-3.4	-2.3	-1.4	-0.6
w.o. retour	19.2	(-74,+187)	3.0	2.2	6.1	3.8	3.3	1.8	0.7
Naar werkomgeving									
werkomgeving 1	-20.7	(-57,+42)	-3.8	-8.3	-5.5	-4.2	-2.7	-1.5	-0.4
werkomgeving 2	17.4	(-62,+122)	2.7	16.0	2.1	1.2	0.3	-0.8	-1.5
<i>Beslissingen***</i>	-17.9	(-42,+22)	-3.2	-5.5	-4.7	-3.9	-2.7	-1.7	-0.9
w.o. strafbeschikkingen****	-15.9	(-38,+15)	-2.9	-4.8	-4.1	-3.5	-2.4	-1.5	-0.8
wo taakstraffen	9.1	(-13,+39)	1.5	2.9	1.8	2.0	1.5	0.6	-0.1
w.o. onvoorw. sepots	-19.2	(-49,+25)	-3.5	-5.8	-4.8	-4.3	-3.0	-1.9	-1.0
w.o. dagvaardingen	-18.6	(-45,+27)	-3.4	-5.7	-5.0	-4.0	-2.8	-1.7	-0.9
Naar werkomgeving									
werkomgeving 1	-22.4	(-55,+30)	-4.1	-8.0	-5.8	-4.8	-3.3	-1.9	-0.8
werkomgeving 2	16.5	(-40,+43)	2.6	14.3	2.5	1.3	0.3	-0.8	-1.4
<i>Beroep op de OvJ in WAHV-zaken</i>									
<i>Instroom</i>	18.9	(4,+31)	2.9	2.3	1.9	1.7	4.4	4.4	2.8
<i>Uitstroom</i>	18.9	(5,+30)	2.9	2.3	1.9	1.7	4.4	4.4	2.8
<i>Hofzaken</i>									
<i>Instroom</i>									
Rechtbankzaken	-4.5	(-13,+13)	-0.8	-1.0	-1.1	-0.9	-0.7	-0.6	-0.3
Kantonzaken	-20.2	(-46,+21)	-3.7	-6.2	-5.1	-4.5	-3.2	-2.0	-1.1
WAHV-zaken	10.4	(-17,+29)	1.7	-3.2	2.0	1.6	2.2	4.0	3.6
<i>Uitstroom</i>									
Rechtbankzaken	-4.6	(-12,+10)	-0.8	-2.1	-1.2	-0.8	-0.3	-0.4	0.1
Kantonzaken	-21.4	(-87,-3)	-3.9	-5.7	-5.5	-4.8	-3.7	-2.4	-1.4
WAHV-zaken	7.5	(-22,32)	1.2	-2.9	-0.3	1.8	1.9	3.2	3.8

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: $(\text{prognose 2024}/\text{prognose 2018})^{1/6}-1$.

** De instroom is exclusief overdracht naar andere parketten. maar inclusief overdracht naar andere organisaties.

*** Het verschil tussen instroom en beslissing wordt veroorzaakt door de herinstroom van zaken waarin reeds eerder een beslissing is genomen. Deze tellen in de instroom niet opnieuw mee, maar bij de beslissingen wel

**** Inclusief transacties en voorwaardelijke sepots.

- Het OM mag sinds 2008 voor een aantal veel voorkomende strafbare feiten zelf straffen opleggen, namelijk de zogeheten OM-strafbeschikking. Met uitzondering van vrijheidsbenemende straffen zijn alle sanctievormen toegestaan. Deze nieuwe bevoegdheid werd in 2009 gefaseerd ingevoerd. Naast de strafbeschikking kan het OM de verdachte nog steeds een transactie aanbieden. Door invoering van de OM-strafbeschikking is deze stroom echter in belang gaan afnemen.
- Aangenomen wordt dat de middelen van het OM in de prognose recht evenredig stijgen met de instroom bij het OM zodat deze geen belemmering vormen voor het aantal afdoeningen door het OM.
- In het model is gecorrigeerd voor het structurele GPS-effect, hetgeen betekent dat zaken die voorheen als technische sepots werden afgedaan nu niet meer instromen.

Tabel B2.4 Verwachte ontwikkelingen in de strafrechtspraak, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Rechtbankzaken</i>									
<i>Ininstroom</i>	-5.3	(-16,+19)	-0.9	-1.3	-1.3	-1.1	-0.8	-0.6	-0.3
Strafzaken	-6.9	(-19,+25)	-1.2	-1.7	-1.7	-1.4	-1.0	-0.9	-0.4
Raadkamer	-2.1	(-10,+6)	-0.3	-0.6	-0.5	-0.4	-0.3	-0.1	-0.1
Uitwerken appel MK-zaak	-8.0	(-27,+27)	-1.4	-2.5	-1.7	-1.5	-1.1	-1.0	-0.5
<i>Uitstroom</i>	-5.9	(-16,+16)	-1.0	-1.8	-1.3	-1.1	-0.8	-0.7	-0.4
Strafzaken	-7.7	(-19,+23)	-1.3	-2.4	-1.7	-1.4	-1.1	-0.9	-0.5
Enkelvoudige kamer	-11.8	(-23,+17)	-2.1	-3.1	-2.4	-2.2	-1.8	-1.7	-1.2
Meervoudige kamer	-7.7	(-21,+20)	-1.3	-2.4	-1.7	-1.4	-1.1	-0.9	-0.5
Raadkamer	13.0	(0,+44)	2.1	1.3	1.9	2.0	2.2	2.3	2.6
<i>Afdoening zonder</i>									
uitspraak	-2.2	(-10,+5)	-0.4	-0.6	-0.5	-0.4	-0.3	-0.1	-0.1
Uitwerken appel MK-zaak	-9.1	(-27,+23)	-1.6	-3.0	-1.9	-1.6	-1.2	-1.0	-0.6
<i>Kantonzaken sector straf</i>									
<i>Ininstroom</i>	-2.2	(-35,+55)	-0.4	-2.4	-2.0	-1.3	0.8	1.6	1.2
WAHV-zaken	-19.5	(-52,+43)	-3.5	-6.0	-5.3	-4.2	-3.0	-1.8	-1.0
Overtredingen	20.8	(-12,+70)	3.2	2.4	1.9	1.9	4.8	4.9	3.3
<i>Uitstroom</i>	-5.2	(-34,+43)	-0.9	-4.8	-2.0	-1.3	-0.3	1.4	1.8
Overtredingen	-19.5	(-52,+42)	-3.5	-5.5	-5.3	-4.3	-3.1	-1.9	-1.0
WAHV-zaken	12.9	(-10,+45)	2.0	-3.9	2.3	2.1	2.7	4.8	4.5
Beroep/ verzet	13.5	(-500,+91)	2.1	-4.1	2.5	2.1	2.8	5.1	4.6
Vordering dwangmiddel	13.5	(-6,+27)	2.1	-4.1	2.5	2.1	2.8	5.1	4.6
<i>Afdoening zonder</i>									
uitspraak**	5.1	(621,+180)	0.8	-2.3	-1.1	1.6	1.7	1.5	3.6
<i>Gerechtshof</i>									
<i>Ininstroom</i>	-0.5	(-10,+8)	-0.1	0.6	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2	-0.1
Strafzaken	-1.6	(-11,+7)	-0.3	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2
Raadkamer	-0.4	(-6,+7)	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0
Uitwerken appel MK-zaak	5.7	(-7,+16)	0.9	7.0	-0.2	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2
<i>Uitstroom</i>	2.7	(-5,+11)	0.4	3.5	0.1	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2
Strafzaken	6.9	(-1,+16)	1.1	8.4	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2
Enkelvoudige kamer	6.9	(-169,+77)	1.1	8.4	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2
Meervoudige kamer	6.9	(-2,+14)	1.1	8.4	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2
Overtreding	6.9	(-62,+50)	1.1	8.4	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2
<i>Afdoening zonder</i>									
uitspraak**	6.9	(-4,+18)	1.1	8.4	-0.2	-0.4	-0.3	-0.3	-0.2
Raadkamer	-8.2	(-15,-1)	-1.4	-8.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0
Artikel 12 Sv	-8.2	(-16,-1)	-1.4	-8.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0
Overig raadkamer	-8.2	(-14,-1)	-1.4	-8.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0
Uitwerken appel MK-zaak	2.3	(-9,+12)	0.4	0.6	2.7	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2
<i>Hoge Raad</i>									
<i>Ininstroom</i>	0.3	(-9,+9)	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Uitstroom</i>	0.4	(-8,+7)	0.1	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: $(\text{prognose 2024}/\text{prognose 2018})^{1/6}-1$.

** Afdoening zonder uitspraak in kantonzaken bestaan voor 2% uit overtredingen en voor 98% uit WAHV-zaken.

- Het verschil tussen dagvaardingen en instroom bij de rechtbank wordt vooral verklaard door nietigverklaringen. Een zaak waarin de dagvaarding in eerste instantie nietig wordt verklaard en vervolgens opnieuw wordt gedagvaard, telt voor het OM als één zaak en voor de Raad voor de rechtspraak als twee uitspraken.
- In het model is rekening gehouden met de in het jaarverslag van de Rvdr vermelde doorlooptijden in strafzaken.
- Aangenomen wordt dat de middelen van de ZM in de prognose recht evenredig stijgen met de instroom bij de ZM zodat deze geen belemmering vormen voor het aantal afdoeningen door de ZM.

Tabel B2.5 Verwachte ontwikkelingen in de civiele rechtspraak, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Rechtbank sector kanton</i>									
<i>Instroom</i>	0.2	(-6,+7)	0.0	0.3	-0.3	0.1	-0.7	-0.3	1.2
Dagvaardingen	0.0	(-10,+13)	0.0	-0.5	0.6	0.2	-1.8	-1.2	2.8
Verzoekschriften	0.8	(-5,+8)	0.1	0.9	-0.8	0.0	0.0	0.3	0.3
Voorlopige voorzieningen	-35.1	(-57,-7)	-7.0	-7.2	-7.1	-7.0	-6.9	-6.8	-6.8
<i>Uitstroom</i>	-3.9	(-8,+1)	-0.7	-3.3	-0.3	0.0	-0.4	-0.5	0.6
w.o. appellabel	-6.1	(-15,+6)	-1.0	-5.0	-0.2	0.1	-0.8	-1.1	0.8
<i>Rechtbank sector civiel</i>									
<i>Instroom</i>	4.4	(1,+9)	0.7	-0.2	0.5	0.9	0.8	1.0	1.3
Dagvaardingen	0.0	(-10,+14)	0.0	0.8	-0.6	0.3	-0.4	-0.1	0.0
Verzoekschriften	4.9	(1,+10)	0.8	-0.3	0.7	0.9	1.0	1.1	1.5
<i>Uitstroom</i>	2.4	(-1,+7)	0.4	-1.8	0.4	0.7	0.9	0.9	1.3
w.o. appellabel	4.9	(2,+10)	0.8	-1.3	0.8	1.1	1.3	1.4	1.6
<i>Gerechtshof</i>									
<i>Instroom</i>	-2.1	(-18,+21)	-0.4	-2.7	-0.2	0.1	0.1	0.1	0.5
Dagvaardingen	-10.6	(-26,+7)	-1.9	-5.3	-1.1	-1.1	-1.2	-1.5	-0.9
Verzoekschriften	3.8	(-20,+39)	0.6	-1.0	0.4	0.9	1.0	1.1	1.3
<i>Uitstroom</i>	-8.3	(-20,+9)	-1.4	-5.9	-2.6	-0.3	0.1	0.1	0.1
w.o. appellabel	-8.0	(-23,+13)	-1.4	-6.0	-2.4	-0.2	0.1	0.2	0.2
<i>Hoge Raad</i>									
<i>Instroom</i>	-6.9	(-23,+18)	-1.2	-4.7	-2.8	-0.1	0.2	0.2	0.2
Prejudiciële vragen	86.8	(81,+93)	11.0	14.5	12.6	11.2	10.1	9.2	8.4
Dagvaardingen	-14.8	(-33,+9)	-2.6	-4.5	-5.3	-1.6	-1.3	-1.4	-1.7
Verzoekschriften	-4.3	(-32,+37)	-0.7	-6.8	-0.8	0.5	0.9	1.0	1.2
<i>Uitstroom</i>	-7.2	(-30,+24)	-1.2	-4.5	-3.0	-0.2	0.1	0.2	0.1
Prejudiciële vragen	86.8	(65,+106)	11.0	14.5	12.6	11.2	10.1	9.2	8.4
Dagvaardingen	-14.8	(-49,+22)	-2.6	-4.5	-5.3	-1.6	-1.3	-1.4	-1.7
Verzoekschriften	-4.3	(-49,+40)	-0.7	-6.8	-0.8	0.5	0.9	1.0	1.2

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: (prognose 2024/prognose 2018)^(1/6)-1.

- De voorlopige voorzieningen, dagvaardingen in huurzaken in de sector kanton, de presidentsrekenen en prejudiciële vragen bij de Hoge Raad worden geraamd met behulp van trendextrapolatie.
- In de modellen voor de appellabele uitstroom is rekening gehouden met doorlooptijden.

Tabel B2.6 Verwachte ontwikkelingen in de bestuursrechtspraak, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024	2018-2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	Gemiddeld*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Rechtbank</i>								
<i>Instroom</i>	-12.1	-2.1	-2.2	-3.1	-2.5	-1.7	-1.7	-1.6
Belastingzaken, 1e aanleg**	-8.6	-1.5	0.4	-2.6	-2.5	-1.5	-1.4	-1.3
Overige bestuurszaken	-14.8	-2.6	-4.2	-3.6	-2.5	-1.8	-1.9	-1.8
<i>Uitstroom</i>	-10.7	-1.9	-0.4	-2.2	-2.9	-2.4	-1.7	-1.6
Belastingzaken, 1e aanleg**	4.3	0.7	12.8	0.2	-2.6	-2.5	-1.5	-1.4
Overige bestuurszaken	-20.2	-3.7	-8.7	-4.0	-3.2	-2.3	-1.9	-1.8
<i>Gerechtshof, belastingzaken</i>								
<i>Instroom</i>	7.6	1.2	17.0	0.8	-2.9	-2.8	-1.7	-1.6
<i>Uitstroom</i>	-12.1	-2.1	-19.0	11.1	4.7	-1.9	-2.9	-2.0
<i>Hoge Raad</i>								
<i>Instroom</i>	-12.1	-2.1	-19.0	11.1	4.6	-1.9	-2.9	-2.0
<i>Uitstroom</i>	-8.1	-1.4	-3.0	-10.9	8.9	2.6	-2.3	-2.6
<i>Centrale Raad van Beroep</i>								
<i>Instroom</i>	-26.1	-4.9	-13.3	-5.5	-4.4	-2.7	-1.5	-1.5
<i>Uitstroom</i>	-38.8	-7.9	-14.3	-14.9	-7.5	-4.7	-3.1	-1.8

* De gemiddelde procentuele verandering wordt berekend als: $(\text{prognose } 2024/\text{prognose } 2018)^{1/6}-1$.

** Inclusief een steeds kleiner wordend aantal belastingzaken dat nog in eerste aanleg bij de hoven komt.

- Trendmatige ontwikkelingen die niet worden verklaard door ontwikkelingen in de achtergrondfactoren blijven van groot belang in het PMJ. Voor de instroom van lokale belastingzaken en bouwzaken (ex-Arob) bij de rechtbanken kon geen verklaringsmodel worden gevonden: prognoses hiervan zijn geheel gebaseerd op trendextrapolatie. Bij andere typen zaken is de invloed van de financiële en economische crisis en het daarop volgende bezuinigingsbeleid van de overheid de komende jaren nadrukkelijk aanwezig.
- Sinds 1 oktober 2015 geldt dat de WOZ-waarde ook mede bepalend is voor de maximale huur(verhoging). Dat heeft sindsdien een aantal geclusterde pieken aan instroom van WOZ-zaken opgeleverd. Deze zijn soms van behoorlijk grote omvang en zijn zeer moeilijk te voorspellen. Het optreden van deze onverwachte pieken en hun doorstroom van eerste aanleg naar hoger beroep en eventueel cassatie, bemoeilijkt modellering en prognoses en compliceert de planning bij gerechten.
- In de modellen is rekening gehouden met doorlooptijden bij de doorwerking van de ontwikkelingen in instroom naar uitstroom en van eerste aanleg naar hoger beroep en cassatie.

Tabel B2.7 Verwachte ontwikkelingen in de tenuitvoerlegging, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Halt Nederland</i>									
<i>Instroom</i>									
HALT-verwijzingen	-4.5	(-14,+4)	-0.8	-0.6	-0.7	-0.8	-0.8	-0.8	-0.9
<i>Capaciteitsbehoefte</i>									
Te starten Halt-afdoeningen	-4.5	(-14,+3)	-0.8	-0.6	-0.7	-0.8	-0.8	-0.8	-0.9
<i>Uitstroom</i>									
Halt-afdoeningen	-4.3	(-17,+9)	-0.7	-0.5	-0.7	-0.7	-0.8	-0.8	-0.9
<i>CJIB</i>									
<i>Instroom</i>									
WAHV-zaken	24.4	(9,+42)	3.7	2.9	2.4	2.1	5.6	5.7	3.6
OM-Executie	-7.2	(-22,+12)	-1.2	-1.8	-1.7	-1.4	-1.1	-1.0	-0.6
Ontnemingsmaatregelen	-5.2	(-36,+37)	-0.9	-1.1	-1.2	-1.0	-0.7	-0.8	-0.5
Schadevergoedingsmaatregelen	13.3	(-32,+101)	2.1	1.9	1.8	1.8	2.2	2.2	2.7
Geldboetevonnissen	-43.3	(-62,-7)	-9.0	-19.2	-8.0	-7.7	-6.8	-6.1	-5.5
Strafbeschikkingen**	-10.4	(-23,+21)	-1.8	10.8	-8.0	-6.2	-4.1	-2.0	-0.2
Taakstraffen meerderjarigen	-1.6	(-10,+7)	-0.3	-0.4	-0.5	-0.4	-0.2	-0.1	0.1
Voorw. invrijheidsstelling	-7.3	(-15,+11)	-1.3	-1.7	-1.6	-1.4	-1.1	-1.1	-0.7
Routeren toezicht	-5.7	(-23,+14)	-1.0	-1.5	-1.1	-0.8	-1.0	-0.8	-0.5
<i>Uitstroom</i>									
WAHV-zaken	23.2	(10,+39)	3.5	2.1	2.5	2.2	4.9	5.6	4.0
OM-Executie	-5.0	(-22,+19)	-0.9	1.5	-1.8	-1.6	-1.3	-1.0	-0.9
Ontnemingsmaatregelen	-5.0	(-41,+49)	-0.9	-0.5	-1.1	-1.1	-0.9	-0.8	-0.7
Schadevergoedingsmaatregelen	13.2	(-40,+125)	2.1	2.4	1.9	1.8	1.9	2.2	2.4
Geldboetevonnissen	-37.2	(-64,-12)	-7.5	4.6	-19.2	-8.0	-7.7	-6.8	-6.1
Strafbeschikkingen**	-10.4	(-17,+12)	-1.8	10.1	-7.0	-6.3	-4.3	-2.1	-0.3
Taakstraffen meerderjarigen	-1.0	(-7,+4)	-0.2	0.5	-0.5	-0.5	-0.3	-0.2	-0.1
Voorw. invrijheidsstelling	-7.7	(-12,+3)	-1.3	-2.3	-1.6	-1.3	-1.0	-1.1	-0.6
Routeren toezicht	0.0	(0,0)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>DJI</i>									
<i>Instroom</i>									
Gevangeniswezen	-5.4	(-16,+10)	-0.9	0.7	0.4	-2.1	-1.9	-1.4	-1.2
FPC's	-4.0	(-18,+10)	-0.7	-1.3	-0.5	-0.5	-0.6	-0.6	-0.5
Justitiële jeugdinrichtingen	-4.1	(-14,+9)	-0.7	-1.1	-1.1	-0.8	-0.6	-0.4	-0.1
<i>Capaciteitsbehoefte</i>									
Gevangeniswezen***	1.6	(-11,+17)	0.3	3.6	0.0	-0.7	-0.7	-0.4	-0.1
FPC's****	-10.7	(-11,-11)	-1.9	-0.3	-3.0	-2.9	-2.0	-1.8	-1.1
Justitiële jeugdinrichtingen****	-22.7	#N/B	-4.2	-2.0	-6.7	-5.0	-3.9	-1.8	-5.7
<i>RSJ</i>									
<i>Instroom</i>									
Beroepszaken	17.8	(9,+30)	2.8	6.3	2.4	1.7	1.8	2.1	2.3
Doorzendingen	-6.3	(-19,+17)	-1.1	2.0	-2.2	-2.0	-1.7	-1.3	-1.2
Overige zaken	-17.0	(-32,+5)	-3.1	-4.8	-0.4	-4.1	-3.8	-2.7	-2.5
<i>Uitstroom</i>									
Beroepszaken	18.6	(12,+27)	2.9	6.1	3.3	1.9	1.8	2.1	2.3
Doorzendingen	-6.2	(-19,+17)	-1.1	2.0	-2.1	-2.0	-1.7	-1.3	-1.2
Overige zaken	-17.1	(-33,+5)	-3.1	-4.8	-0.5	-4.0	-3.8	-2.8	-2.5

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: (prognose 2024/prognose 2018)^(1/6)-1.

** Inclusief transacties.

*** Inclusief capaciteitsmarge, ISD, PP en ED, excl. vreemdelingenbewaring. Het getal voor 2018 is de uitkomst van de DJI-tijdreeksanalyse op maandgegevens.

**** Inclusief capaciteitsmarge.

- Het model doet geen uitspraak over de mate waarin een toename van de behoefte tot een daadwerkelijke bezetting van cellen leidt. Capaciteitsproblemen bij aanleverende instanties en regionale verschillen kunnen ertoe leiden dat de bezetting afwijkt van de behoefte.
- Aangenomen wordt dat de middelen van het CJIB en de RSJ in de prognose recht evenredig stijgen met de instroom bij respectievelijk CJIB en RSJ zodat deze geen belemmering vormen voor de productie.
- De gemiddelde duur van vrijheidsstraffen wordt in de prognose constant gehouden, tenzij de coëfficiënt van de gerealiseerde groei significant is.
- De percentages vervangende hechtenissen (bv. voor niet-betaalde boetes of niet-uitgevoerde taakstraffen) worden in de prognose constant gehouden, tenzij de coëfficiënt van de gerealiseerde groei significant is,
- Bij het ramen van de capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen en justitiële jeugdinrichtingen voor 2018 (de kortetermijnraming) is gebruikgemaakt van een ARIMA-model op de maandelijkse bezetting.
- Van 2000 tot en met 2006 bedroeg de capaciteitsmarge voor gevangenen en huizen van bewaring 3,8%. In 2007 en 2008 werd een capaciteitsmarge gehanteerd van 8,7% en vanaf 2009 is deze opgehoogd naar 13,8%.
- De capaciteitsmarge voor FPC's bedroeg 1% tot en met 2008. In 2009 is deze opgehoogd naar 4% en vanaf 2010 bedraagt de capaciteitsmarge 8,7%.
- De capaciteitsmarge voor de justitiële jeugdinrichtingen bedraagt 13,8% sinds 2010. In de eerdere jaren 2008 en 2009 werd een capaciteitsmarge gehanteerd van 10% en daarvóór een marge van 7,5% voor opvangplaatsen en 5% voor behandelplaatsen.

Tabel B2.8 Verwachte ontwikkelingen op het terrein van reclassering en kinderbescherming, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Reclassering</i>									
<i>Instroom</i>									
Toezichten	-6.7	(-18,+13)	-1.2	1.1	-1.9	-1.6	-1.6	-1.4	-1.4
schriftelijke adviezen	-1.5	(-8,+4)	-0.3	-0.1	-0.3	-0.3	-0.3	-0.4	-0.2
mondelijke adviezen	0.0	(-28,+17)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Werkstraffen	-1.4	(-11,+8)	-0.2	-0.4	-0.5	-0.3	-0.2	-0.1	0.1
<i>Capaciteitsbehoefte</i>									
Te starten werkstraffen	1.7	(-9,+13)	0.3	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.6
<i>Uitstroom</i>									
Toezichten	-3.1	(-11,+9)	-0.5	0.6	0.9	-0.5	-0.9	-1.7	-1.6
schriftelijke adviezen	-1.5	(-6,0)	-0.3	-0.1	-0.3	-0.3	-0.3	-0.4	-0.2
mondelijke adviezen	0.0	(-28,+17)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Werkstraffen	-1.0	(-8,+5)	-0.2	0.2	-0.4	-0.4	-0.3	-0.2	0.0
<i>Raad voor de Kinderbescherming</i>									
<i>Instroom</i>									
Coördinatie taakstraffen	5.9	(-18,+32)	1.0	1.4	1.4	0.7	1.1	0.7	0.4
Strafonderzoek LIJ	-5.1	(-23,+18)	-0.9	-1.1	-1.3	-1.1	-0.8	-0.5	-0.4
Strafonderzoek LIJ+aanv.	-6.6	(-35,+28)	-1.1	-1.5	-1.6	-1.4	-1.1	-0.6	-0.6
Actualisatie strafonderzoek	1.8	(-14,+24)	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.2	0.2
Strafonderzoek GBM	-7.5	(-86,+73)	-1.3	-1.5	-2.0	-2.7	-0.8	-0.5	-0.2
Onderzoek schoolverzuim	13.4	(-19,+72)	2.1	7.4	5.5	4.0	1.4	-1.6	-3.6
Beschermingsonderzoek	-1.1	(-5,+2)	-0.2	-0.5	-0.4	-0.3	-0.2	0.0	0.2
Gezag & omgangsonderzoek	-10.2	(-17,-3)	-1.8	-1.7	-1.8	-1.8	-1.8	-1.8	-1.8
Adoptiegerel. activiteiten	6.8	(0,+14)	1.1	1.7	1.5	1.3	1.1	0.6	0.4
Toetsende taak meldingen	-1.1	(-40,+35)	-0.2	-0.5	-0.4	-0.3	-0.2	0.0	0.2
<i>Uitstroom</i>									
Coördinatie taakstraffen	-0.7	(-19,+22)	-0.1	-5.4	1.4	1.1	0.9	0.9	0.6
Strafonderzoek LIJ	-6.2	(-24,+16)	-1.1	-2.2	-1.3	-1.1	-0.8	-0.5	-0.4
Strafonderzoek LIJ+aanv.	-6.7	(-35,+28)	-1.2	-1.6	-1.6	-1.4	-1.1	-0.6	-0.6
Actualisatie strafonderzoek	1.3	(-15,+23)	0.2	-0.1	0.4	0.4	0.3	0.2	0.2
Strafonderzoek GBM	-7.5	(-86,+73)	-1.3	-1.5	-2.0	-2.7	-0.8	-0.5	-0.2
Onderzoek schoolverzuim	10.0	(-21,+65)	1.6	2.9	5.7	4.2	1.7	-1.3	-3.4
Beschermingsonderzoek	-1.3	(-5,+2)	-0.2	-0.6	-0.4	-0.3	-0.2	0.0	0.2
Gezag & omgangsonderzoek	-9.6	(-16,-3)	-1.7	-1.0	-1.7	-1.8	-1.8	-1.8	-1.8
Adoptiegerel. activiteiten	5.0	(-1,+12)	0.8	-0.4	1.6	1.4	1.1	0.8	0.4
Toetsende taak meldingen	-1.0	(-39,+35)	-0.2	-0.4	-0.4	-0.3	-0.2	0.0	0.2
<i>Civielrechtelijke jeugdmaatregelen</i>									
<i>Instroom</i>									
OTS-maatregelen	1.1	(-7,+10)	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.3
Voogdijmaatregelen	-6.5	(-15,+4)	-1.1	-6.8	-1.8	0.6	0.6	0.5	0.5
<i>Uitstroom</i>									
OTS-maatregelen	3.6	(-2,+9)	0.6	-5.7	7.5	1.6	0.2	0.2	0.2
Voogdijmaatregelen	-15.4	(-22,-9)	-2.7	-6.8	-3.8	-7.0	1.0	0.0	0.6
<i>Lopend</i>									
OTS-maatregelen	5.3	(-6,+18)	0.9	3.7	0.8	0.2	0.2	0.2	0.2
Voogdijmaatregelen	-3.2	(-14,+7)	-0.5	-2.1	-1.6	0.1	0.1	0.2	0.2

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: (prognose 2024/prognose 2018)^(1/6)-1.

- De strafonderzoeken LIJ, LIJ plus aanvulling, actualisatie, GBM en schoolverzuim zijn in 2012 ingevoerd. De RvdK heeft oudere cijfers over basisonderzoeken en uitgebreide strafonderzoeken naar de nieuwe indeling geconverteerd.
- De toetsende taakmeldingen en beschermingsonderzoeken worden door middel van een trendextrapolatie geschat.

Tabel B2.9 Verwachte ontwikkelingen in de vreemdelingenbewaring, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
Instroom	-48.4	(-55,-38)	-10.5	-10.5	-10.5	-10.5	-10.5	-10.5	-10.5
Capaciteitsbehoefte**	15.9	(-15,+58)	2.5	3.9	28.9	13.1	-15.6	-2.3	-7.2

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: $(\text{prognose 2024}/\text{prognose 2018})^{1/6}-1$.

** Inclusief capaciteitsmarge.

- De capaciteitsmarge van de vreemdelingenbewaring bedroeg tot en met 1999 5% (behalve voor uitzendcentra). Van 2000 tot en met 2006 was de capaciteitsmarge 3,8%. In 2007 en 2008 was de capaciteitsmarge 8,7% en vanaf 2009 is deze verhoogd naar 13,8%.
- Vreemdelingenbewaring voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) valt onder de justitiële jeugdinrichtingen en is tabel B2.7 meegenomen.
- Bij het ramen van de capaciteitsbehoefte voor 2017 (de korte-termijnraming) is gebruikgemaakt van een ARIMA-model op de maandelijkse bezetting.

Tabel B2.10 Verwachte ontwikkelingen in de gesubsidieerde rechtsbijstand, procentuele verandering 2018-2024

	2018-2024			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Totaal	95%-interval	Gem. p.j.*	Ten opzichte van voorafgaande jaar					
<i>Strafrechtelijk, totaal**</i>	-1.4	(-14,+9)	-0.2	0.1	-0.3	-0.4	-0.4	-0.3	-0.2
Ambtshalve	-1.1	(-12,+9)	-0.2	0.0	-0.3	-0.2	-0.3	-0.2	-0.1
Regulier	-1.6	(-15,+9)	-0.3	0.1	-0.4	-0.4	-0.4	-0.3	-0.2
<i>Civiele zaken, totaal</i>	-0.2	(-10,+7)	0.0	-0.3	0.1	0.5	0.2	-0.3	-0.4
Rechtszaken	-3.1	(-12,+4)	-0.5	-0.9	-0.4	0.1	-0.2	-0.8	-0.9
BOPZ	6.6	(-9,+20)	1.1	2.1	1.6	1.2	0.6	0.4	0.5
Mediation	19.4	(10,+25)	3.0	3.2	3.1	3.0	2.9	2.9	2.8
<i>Bestuurszaken, totaal</i>	-1.9	(-11,+8)	-0.3	0.4	3.1	1.0	-3.7	-0.9	-1.7
Rechtszaken	-0.6	(-8,+6)	-0.1	0.4	2.4	0.9	-2.6	-0.5	-1.1
Vreemdelingenbewaring	11.1	(-16,+46)	1.8	2.8	19.8	9.1	-11.4	-1.7	-5.2
Vreemdelingenzaken	-11.7	(-19,-3)	-2.1	-0.7	-2.9	-3.4	-2.2	-1.6	-1.5
Mediation	0.0	(-27,+14)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Inverzekeringstellingen</i>	-1.1	(-16,+14)	-0.2	-0.3	0.0	-0.1	-0.4	-0.1	-0.2
Verdachten	-1.2	(-15,+14)	-0.2	-0.4	-0.3	-0.2	-0.2	-0.1	-0.1
Vreemdelingenbewaring	4.8	(-18,+34)	0.8	1.2	8.4	4.0	-5.3	-0.8	-2.4
BOPZ	-1.5	(-16,+10)	-0.3	-0.3	-0.2	0.0	-0.6	-0.5	-0.1
<i>Overig</i>									
Lichte adviestoevoeging	-37.1	(-54,-18)	-7.4	-8.1	-6.3	-5.0	-8.3	-8.3	-8.4
Juridisch Loket	6.9	(-4,+18)	1.1	0.4	2.3	3.8	0.1	0.1	0.0
Asiel	-4.5	(-20,+20)	-0.8	-3.2	-1.3	0.0	0.0	0.0	0.0

* De gemiddelde procentuele verandering per jaar wordt berekend als: $(\text{prognose 2024}/\text{prognose 2018})^{1/6}-1$.

** Exclusief BOPZ en excl. vreemdelingenbewaring.

- Toevoegingen voor BOPZ worden in een aantal gevallen ten onrechte als reguliere toevoegingen geregistreerd. In het PMJ zijn alle BOPZ-toevoegingen als ambtshalve toevoegingen beschouwd.
- Het model voor mediation is een trendextrapolatie

Bijlage 3 Elasticiteiten

Het grootste gedeelte van het PMJ-model is geformuleerd in de vorm van elasticiteiten. Een elasticiteit geeft aan met hoeveel procent Y toe- of afneemt als X met 1% toeneemt. Bij directe relaties (bv. uitstroom politie en instroom OM of dagvaardingen OM en instroom ZM) wordt de elasticiteit direct geschat. Maar vanwege allerlei vertragingen in het model zegt dat niets over het effect verderop in de keten. Daarom zijn de elasticiteiten ook numeriek berekend. De tabellen in deze bijlage bevatten het gemiddeld jaarlijks effect berekend over de periode 2019-2024. Bijvoorbeeld, een 1% toename in het aantal kantonzaken bij het OM leidt tot een 0,8% toename van het aantal sepot's en 0,7% toename van het aantal dagvaardingen in kantonzaken (zie tabel B3.1). Tabel B3.2 geeft de elasticiteiten voor misdrijfzaken en tabel B3.3 voor WAHV-zaken.

Tabel B3.1 Elasticiteiten voor kantonzaken

Effect op...	Effect van 1% verhoging van...		
	Instroom OM	Beslissing OM	Door de rechter opgelegde sancties
<i>OM</i>			
Sepot	0.8%		
Strafbeschikking	0.8%		
Werkstraf OM	0.9%		
Dagvaarding	0.7%		
<i>Rvdr</i>			
Instroom kanton	0.8%	1.1%	
Instroom gerechtshof	0.0%	0.0%	
<i>Door de rechter opgelegde sancties</i>			
Opgelegde geldboete, (deels) onvoorwaardelijk	0.7%	1.0%	
Opgelegde werkstraf ZM, (deels) onvoorwaardelijk	0.7%	1.0%	
Opgelegde vrijheidsstraf, volwassenen, (deels) onvoorwaardelijk	0.6%	1.0%	
Opgelegde vrijheidsstraf, jeugd, (deels) onvoorwaardelijk	0.8%	0.9%	
<i>CJIB</i>			
Uitstroom CJIB strafbeschikking	0.1%	0.1%	
Uitstroom CJIB geldboete	0.5%	0.8%	0.8%
Uitstroom CJIB werkstraffen	0.0%	0.0%	0.0%
Instroom CJIB OM-executie	0.0%	0.0%	0.0%
<i>DJI</i>			
Capaciteitsbehoefte GW	0.0%	0.0%	0.0%
Capaciteitsbehoefte JJI	0.0%	0.0%	0.0%
<i>Reclassering</i>			
Uitstroom Reclassering werkstraffen	0.0%	0.0%	0.0%
<i>Raad voor de kindbescherming</i>			
Uitstroom rvdk onderzoek leerplichtwet	0.9%		
Uitstroom rvdk werkstraffen	0.2%	0.2%	0.2%
<i>Rechtsbijstand</i>			
Rechtsbijstand ambtshalve	0.0%		
Rechtsbijstand regulier	0.0%		

Tabel B3.2 Elasticiteiten voor misdrijven

Effect op...	Effect van 1% verhoging van...					
	Geregistreerde misdrijven	Verdachten	Instroom OM	Beslissing OM	Door de rechter opgelegde sancties	Strafwaarte vrijheidsstraffen volwassenen
<i>Politie</i>						
Verdachten	0.6%					
<i>Halt</i>						
Instroom halt		0.5%				
<i>OM</i>						
Instroom OM	0.3%	0.5%				
Sepot	0.3%	0.5%	1.0%			
Strafbeschikking	0.2%	0.4%	1.0%			
Werkstraf OM	0.3%	0.6%	1.1%			
Dagvaarding	0.3%	0.6%	1.0%			
<i>Rvdr</i>						
Instroom rechtbank	0.3%	0.5%	0.9%	0.9%		
<i>Door de rechter opgelegde sancties</i>						
Opgelegde geldboete, (deels) onvoorwaardelijk	0.3%	0.6%	1.0%	1.0%		
Opgelegde werkstraf ZM, (deels) onvoorwaardelijk	0.3%	0.5%	1.0%	1.0%		
Opgelegde vrijheidsstraf, volwassenen, (deels) onvoorwaardelijk	0.4%	0.7%	1.1%	1.0%		
Opgelegde vrijheidsstraf, jeugd, (deels) onvoorwaardelijk	0.3%	0.5%	1.0%	1.0%		
Opgelegde tbs-maatregel, onvoorwaardelijk	0.1%	0.2%	0.6%	0.6%		
Opgelegde pij-maatregel, onvoorwaardelijk	0.2%	0.3%	0.6%	0.6%		
Opgelegde isd-maatregel, onvoorwaardelijk	0.3%	0.5%	1.1%	1.0%		
Opgelegde ontnemingsmaatregel	0.4%	0.8%	1.2%	1.0%		
Opgelegde schadevergoedingsmaatregel	0.3%	0.6%	1.0%	1.0%		
<i>CJIB</i>						
Uitstroom CJIB strafbeschikking	0.0%	0.0%	0.1%	0.1%		
Uitstroom CJIB geldboete	0.1%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	
Uitstroom CJIB ontnemingsmaatregel	0.2%	0.4%	0.6%	0.5%	0.5%	
Uitstroom CJIB schadevergoedingsmaatregel	0.3%	0.5%	0.9%	0.9%	0.9%	
Uitstroom CJIB werkstraffen	0.1%	0.2%	0.3%	0.3%	0.1%	
Instroom CJIB OM-executie	0.2%	0.4%	0.6%	0.6%	0.6%	
<i>DJI</i>						
Capaciteitsbehoefte GW	0.2%	0.3%	0.7%	0.7%	0.7%	0.4%
Capaciteitsbehoefte JJI	0.1%	0.2%	0.4%	0.5%	0.3%	
<i>Reclassering</i>						
Uitstroom Reclassering werkstraffen	0.1%	0.1%	0.3%	0.2%	0.1%	
Uitstroom reclassering toezicht	0.2%	0.4%	0.6%	0.5%	0.6%	
<i>Raad voor de kindbescherming</i>						
Uitstroom rvdK lij onderzoek	0.2%	0.4%	1.0%			
Uitstroom rvdK lij aanvullend	0.3%	0.5%	1.3%			
Uitstroom rvdK lij actualisatie	0.2%	0.4%	1.0%			
Uitstroom rvdK werkstraffen	0.1%	0.2%	0.5%	0.5%	0.3%	
<i>Rechtsbijstand</i>						
Rechtsbijstand ambtshalve	0.1%	0.2%	0.0%			
Rechtsbijstand regulier	0.1%	0.1%	0.0%			
Rechtsbijstand piket	0.1%	0.1%				

Tabel B3.3 Elasticiteiten voor WAHV-zaken

Effect op...	Effect van 1% verhoging van... WAHV-instroom
<i>OM</i>	
Instroom Beroep op de OvJ	0.8%
Uitstroom Beroep op de OvJ	0.8%
<i>Rvdr</i>	
Instroom	0.9%
Uitstroom	0.7%
<i>CJIB</i>	
Uitstroom	1.0%
<i>DJI</i>	
Capaciteitsbehoefte GW	0.0%